

**Prezydent
Miasta
Rybnika**

**DIAGNOZA
DELIMITACYJNA**
na potrzeby wyznaczenia
obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji w Mieście Rybnik

skierowana do konsultacji społecznych

Styczeń 2023

Opracowanie:
Konsorcjum Projekty Miejskie na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika

PROJEKTY MIEJSKIE

Spis treści

Wstęp	4
Wprowadzenie do delimitacji.....	5
1. Wyznaczenie jednostek analitycznych	7
2. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego.....	10
Analiza kluczowych danych społecznych	13
Ubóstwo	13
Bezrobocie	19
Zagrożenie bezpieczeństwa	24
Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami.....	30
Problemy rodzin	34
Edukacja	38
Uczestnictwo w życiu publicznym	48
Uczestnictwo w życiu kulturalnym	54
Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych	58
Analiza zjawisk negatywnych w pozostałych sferach	61
Sfera gospodarcza	61
Sfera środowiskowa	69
Sfera funkcjonalno-przestrzenna	79
Sfera techniczna	89
3. Wskazanie obszaru zdegradowanego.....	101
4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	106
Spis tabel	116
Spis map.....	117
Załącznik – Wskaźniki wykorzystane w analizie	119

Wstęp

Czynnikiem warunkującym zrównoważony rozwój każdego miasta jest dążenie do niwelowania występujących na jego terenie dysproporcji w warunkach i standardzie życia, jakości infrastruktury, dostępie do usług publicznych, stosunkach społecznych. Realizacja tego zamierzenia stanowi poważne wyzwanie wymagające najpierw starannego zidentyfikowania kwestii problemowych występujących na określonym terenie w przestrzeni miejskiej, a następnie trafnego doboru działań mających na celu ich przezwyciężenie. Proces taki nosi nazwę rewitalizacji. To nie tylko możliwość poprawy warunków życia lokalnej społeczności, ale przede wszystkim szansa na zmianę społeczną – aktywizację i integrację mieszkańców, ożywienie gospodarcze, poprawę relacji społecznych – dokonującą się w urządzanej na nowo przestrzeni i zmodernizowanej tkance miejskiej.

Taki proces prowadzony jest także w Rybniku. Odbywa się w oparciu o uchwałę nr 662/XLIII/2017 Rady Miasta Rybnika z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Rybnika do 2020 roku. Podstawą prawną jej przyjęcia był przepis art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.). Wraz z końcem 2023 r. dobiegnie jednak końca okres przejściowy wynikający z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r., poz. 485). Po tym terminie dopuszczalne będzie prowadzenie rewitalizacji wyłącznie w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR), których procedurę uchwalania i ramową treść reguluje ustawa o rewitalizacji.

Stąd też konieczność – w celu zapewnienia kontynuacji dotąd podjętych działań rewitalizacyjnych – uchwalenia nowego programu rewitalizacji dla Rybnika. Wzmacnia ją dodatkowo zapisane w Umowie Partnerstwa dla perspektywy finansowej UE 2021-27 uzależnienie dostępu do środków na rewitalizację od uchwalenie przez gminę gminnego programu rewitalizacji.

Wprowadzenie do delimitacji

Pierwszym krokiem procesu poprzedzającym opracowanie gminnego programu rewitalizacji jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Dokonuje się tego w oparciu o odrębną uchwałę rady gminy (zagadnienie to reguluje rozdział 3 ustawy o rewitalizacji). W powyższych okolicznościach niezbędne jest sporządzenie diagnozy (art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji), na podstawie której nastąpi – w oparciu o obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Niniejsze opracowanie diagnostyczne służy temu celowi.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego wymaga przeprowadzenia procesu analitycznego, który obejmuje 5 sfer zjawisk. Zgodnie z hierarchią narzuconą przez przepisy ustawy o rewitalizacji (art. 9, który przytoczono poniżej w całości) w pierwszej kolejności i w najszerszym zakresie analizuje się negatywne zjawiska społeczne, stanowiące główny wyznacznik obszaru zdegradowanego, a później pozostałe negatywne zjawiska ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

W kolejnym kroku wyznacza się obszar rewitalizacji – teren, na którym co do zasady będzie prowadzony proces rewitalizacji. Jak wynika z treści art. 10 ustawy o rewitalizacji (patrz niżej) decyzja w tym zakresie łączy w sobie aspekty strategiczne oraz obiektywne względy.

Art. 9. 1. Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub

3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub

4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

2. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, o których mowa w ust. 1.

Art. 10. 1. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

2. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

3. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1–4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.

1. Wyznaczenie jednostek analitycznych

Po przeanalizowaniu różnych możliwości zdecydowano, że różnice w intensywności zjawisk analizowane będą w odniesieniu do 27 jednostek analitycznych, na które podzielono obszar miasta Rybnik. Ich granice odpowiadają podziałowi miasta na dzielnice.

Analiza opcji w zakresie podziału na jednostki analityczne skupiała się na rozważeniu, czy nie powinny one uwzględniać granic obszaru rewitalizacji wyznaczonego w programie rewitalizacji z 2017 roku. Wydawałoby się to naturalne przy dążeniu do zachowania ciągłości procesu. Nie zdecydowano się jednak na takie podejście, gdyż granice niektórych fragmentów obszaru rewitalizacji z 2017 r. w ramach poszczególnych dzielnic były wyznaczone w taki sposób, że utrudniałoby to dziś podzielenie pozostałego terenu tych dzielnic na racjonalne jednostki analityczne.

Co więcej, doświadczenia z procesów rewitalizacji prowadzonych w ostatnich latach w szeregu miast skłaniają do opierania się w możliwie maksymalnym stopniu na ugruntowanych granicach wyznaczonych wewnątrz miast (dzielnic, jednostek urbanistycznych, itp.). Granice takich jednostek są zwykle czytelne dla mieszkańców (co np. ułatwia dialog w ramach partycypacji społecznej), ale także – co kluczowe – ułatwia konstruowanie zasad monitoringu rewitalizacji (wpisywanie ich w już funkcjonujące w mieście mechanizmy gromadzenia i prezentowania danych). Zresztą w delimitacji z 2017 roku także rozpoczęto ją od analizy różnicowań międz dzielnicowych.

Stąd też postanowiono za jednostki analityczne na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego uznać dzielnice. Dopiero na etapie wskazywania obszaru rewitalizacji wyróżniono podjednostki w ramach dzielnic i w oparciu o nie zdefiniowano ten obszar. Ostatecznie więc proces delimitacji przebiegł podobnie jak w przypadku dotychczasowego Lokalnego Programu Rewitalizacji. Starano się go tak ukształtować, aby był możliwie czytelny dla każdego z interesariuszy.

Mapa 1.1 obrazuje podział na jednostki analityczne. Zestawienie wartości powierzchni i liczby mieszkańców dla każdej jednostki znajduje się w tabeli 1.1.

Mapa 1.1. – podział na jednostki analityczne. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.

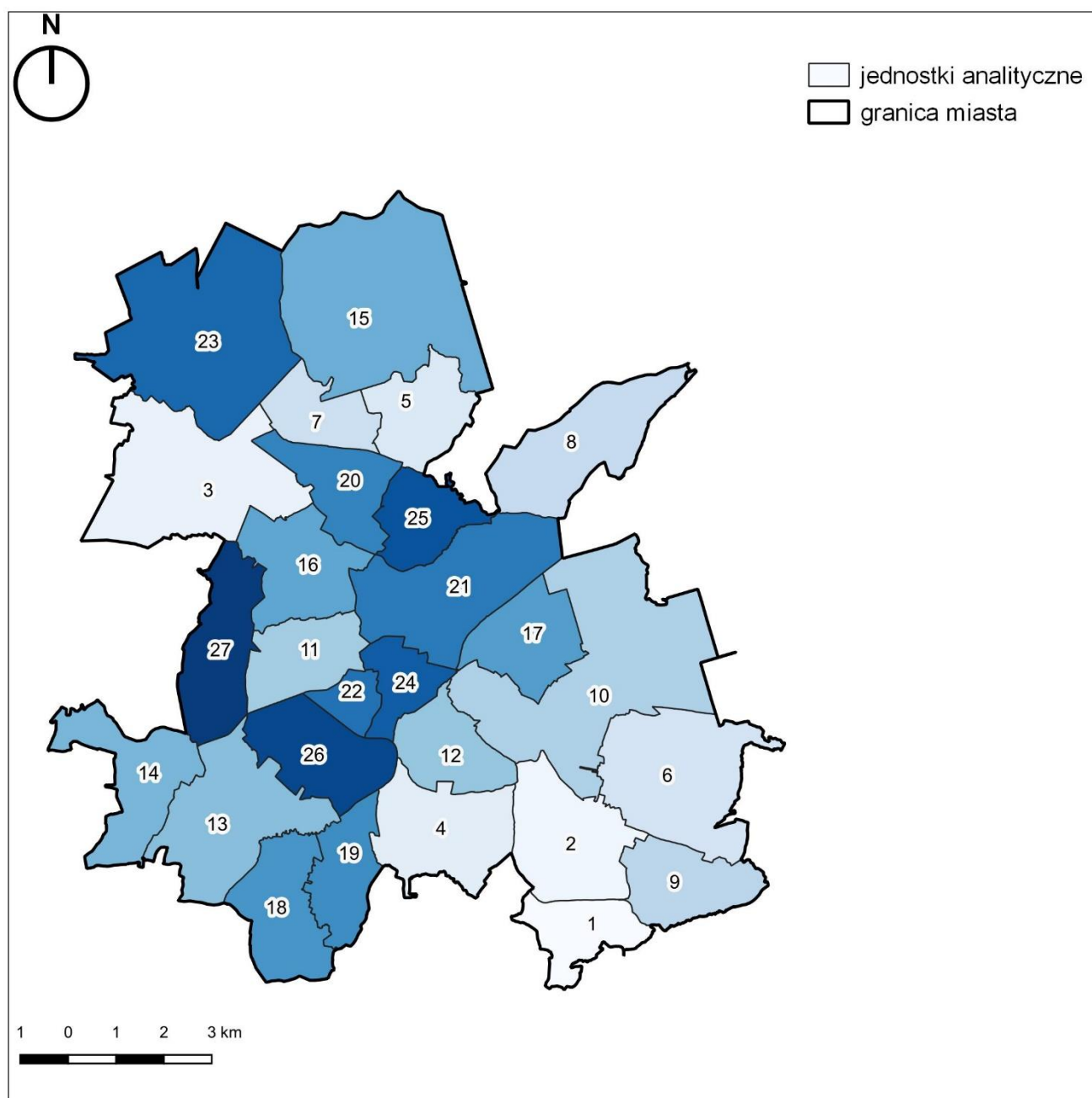

Tabela 1.1. Jednostki analityczne – zestawienie. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.

LP	Jednostka analityczna	Liczba ludności W 2021 r.	Udział liczby mieszkańców W stosunku Do liczby ludności całej gminy 2021 [%]	Powierzchnia jednostki [ha]	Udział powierzchni jednostki W powierzchni gminy [%]
1	Boguszowice Osiedle	9816	7,70	298,21	2,01
2	Boguszowice Stare	7421	5,82	561,99	3,79
3	Chwałęcice	1847	1,45	931,12	6,28
4	Chwałowice	6785	5,32	547,54	3,69
5	Golejów	2346	1,84	365,38	2,46
6	Gotartowice	3638	2,85	787,72	5,31
7	Grabownia	787	0,62	278,5	1,88
8	Kamień	4353	3,41	614,28	4,14
9	Kłokocin	2533	1,99	383,56	2,59
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	4041	3,17	1355,39	9,14
11	Maroko-Nowiny	17098	13,41	360,15	2,43
12	Meksyk	2557	2,01	343,7	2,32
13	Niedobczyce	11896	9,33	706,35	4,76
14	Niewiadom	4397	3,45	487,28	3,29
15	Ochojec	2143	1,68	1284,72	8,67
16	Orzepowice	3689	2,89	458,53	3,09
17	Paruszowiec-Piaski	4377	3,43	390,5	2,63
18	Popielów	3258	2,56	451,33	3,04
19	Radziejów	1841	1,44	321,27	2,17
20	Rybnicka Kuźnia	3326	2,61	362,93	2,45
21	Rybnik-Północ	6906	5,42	764,82	5,16
22	Smolna	6240	4,90	126,2	0,85
23	Stodoły	581	0,46	1174,81	7,92
24	Śródmieście	6693	5,25	220,73	1,49
25	Wielopole	1930	1,51	306,54	2,07
26	Zamysłów	3633	2,85	463,56	3,13
27	Zebrzydowice	3343	2,62	479,28	3,23
	SUMA	127475	100,00	14826,39	100,00

2. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego

Obszar zdegradowany to taki, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy polegający na koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz występowaniu negatywnych zjawisk w co najmniej z jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Ta definicja przekłada się w wymiarze praktycznym na następującą sekwencję działań, które prowadzić mają do wyznaczenia obszaru zdegradowanego:

1. Diagnoza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych;
2. Diagnoza występowania negatywnych zjawisk (w pozostałych sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej).

W świetle powyższego zaproponowano metodę postępowania zapewniającą zobiektywizowanie wyników oraz uwzględniającą uwarunkowania w zakresie dostępności danych oraz hierarchii istotności poszczególnych mierników.

Diagnoza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych:

W sferze zagadnień społecznych przebadano 8 zjawisk obejmujących:

- bezrobocie,
- zagrożenie bezpieczeństwa,
- ubóstwo,
- liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami,
- problemy rodzin,
- edukacja,
- uczestnictwo w życiu publicznym,
- uczestnictwo w życiu kulturalnym.

W ich doborze kierowano się tym, co sugeruje ustawa o rewitalizacji, ale paletę zjawisk wymienioną w ustawie w niniejszej diagnozie wzbogacono o jedno dodatkowe. Cztery z nich – bezrobocie, zagrożenie bezpieczeństwa, ubóstwo, uczestnictwo w życiu publicznym i edukację – analizowano na podstawie więcej niż jednej zmiennej. W przypadku pozostałych uwzględniano więcej zmiennych i na ich podstawie konstruowano syntetyczny

wskaźnik natężenia danego zjawiska. Obliczano go po odpowiedniej standaryzacji i agregacji wyników cząstkowych. Innymi słowy wskaźniki były sprowadzane – z jednym wyjątkiem, który wyjaśniono w tekście – do takiej formy, w których wartość „0” odpowiada średniemu poziomowi zjawiska. Dało to możliwość sumowania (agregowania) różnych wskaźników przemnożonych przez określone wagi. W każdym przypadku przyjęto wagi mające odzwierciedlać hierarchię/stopień ważności poszczególnych wskaźników składowych. Wagi miały więc albo jednolitą, albo zróżnicowaną wartość.

Spośród badanych 8 zjawisk, 5 uznano za zjawiska kluczowe – bezrobocie, zagrożenie bezpieczeństwa, ubóstwo, problemy rodzin i osoby ze szczególnymi potrzebami. Występowanie wysokiego natężenia problemów w odniesieniu do któregoś z nich przyjęto jako warunek konieczny uznania, że dana jednostka kwalifikuje się do obszaru zdegradowanego. Wynikło to z konstatacji, że nieprzekonujące byłoby, gdyby w „obszarze koncentracji negatywnych zjawisk” nie występowały problemy w odniesieniu do kluczowych zagadnień.

Dla każdego zjawiska określono kwartył (1/4 liczby – w praktyce 7 jednostek) wyników o najwyższym nasileniu zjawiska problemowego, uznając to za miarę występowania w danej jednostce kryzysu. Następnie zsumowano w odniesieniu do każdej jednostki analitycznej liczbę zjawisk, w których występuje stan kryzysowy (czyli, gdy odpowiedni wskaźnik mieści się w górnym kwartylu). Za obszar koncentracji negatywnych zjawisk społecznych uznano jednostki, w których wskaźniki dla co najmniej 3 zjawisk mieszczą się w górnym kwartylu wyników, przy czym w co najmniej jednym przypadku musiało to dotyczyć zjawiska kluczowego.

Diagnoza występowania negatywnych zjawisk w pozostałych sferach:

Następnym etapem było przebadanie negatywnych zjawisk w sferach pozaspołecznych – gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. W każdej sferze wyniki poszczególnych zagadnień cząstkowych zestandaryzowano tak, aby umożliwić agregację wyników cząstkowych do syntetycznego wskaźnika dla danej sfery. Metodologia obliczeń wskaźników syntetycznych została opisana w części tekstu dotyczącej każdej ze sfer.

Dla każdej ze sfer określono kwartył wyników o najwyższym nasileniu zjawiska problemowego (wskazano w ten sposób 7 jednostek dla danej sfery).

Bazując na definicji ustawowej, obszar zdegradowany określono jako obejmujący jednostki charakteryzujące się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w których dodatkowo występował problem w co najmniej jednej sferze pozaspołecznej (a więc co najmniej jeden syntetyczny wskaźnik pozaspołeczny mieścił się w zakresie górnego kwartyla niekorzystnych wartości).

Przyjęto, że podstawową metodą przestrzennej prezentacji danych w diagnozie będzie metoda kartogramu, służąca do ilościowego przedstawiania na mapie przestrzennego rozmieszczenia intensywności określonego zjawiska w granicach pól odniesienia (analizowanych jednostek). Opiera się ona na założeniu jednolitego rozmieszczenia diagnozowanego zjawiska na całym obszarze jednostki.

Badane zjawiska mają charakter stymulanty (wzrost wartości wskaźnika świadczy o wzroście poziomu zjawiska) lub destymulanty (wzrost wartości wskaźnika świadczy o spadku poziomu zjawiska). W celu ujednolicenia odczytu wyników diagnozy wszystkie zagadnienia uwzględniano w kolejności wskazującej największe nasilenie negatywnego aspektu zjawiska, które odzwierciedlono na mapach najciemniejszym odcieniem czerwieni. Również w obliczeniach wskaźników uwzględniono odwrotny aspekt stymulant w kontekście poszukiwania obszaru zdegradowanego.

Analiza kluczowych danych społecznych

Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa jest najważniejszym wyznacznikiem kryzysu w sferze społecznej. Wskaźniki opracowano na podstawie danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku. Zjawisko ubóstwa przeanalizowano za pomocą syntetycznego wskaźnika ubóstwa, obliczonego na podstawie dwóch wskaźników częściowych:

- 1) liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców (PS),
- 2) liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych na 100 mieszkańców (PM).

Syntetyczny wskaźnik umożliwia łączne przedstawienie skali problemów w odniesieniu do średnich wartości dla całego miasta. Obliczenie wskaźnika syntetycznego wymaga standaryzacji wartości wskaźników wg wzoru:

$$\text{wartość standaryzowana dla jedn. analitycznej} = \frac{\text{wartość} - \text{średnia dla całej gminy}}{\text{odchylenie standardowe}}$$

Wartość standaryzowana „0” miasta oznacza średnią dla miasta. Im większa wartość wskaźnika przed standaryzacją, tym większe problemy społeczne na danym terenie.

Syntetyczny wskaźnik stanowi sumę ważoną zestandaryzowanych wskaźników częściowych. Wskaźnikom częściowym przypisano następujące wagi:

- 0,66 dla PS – wskaźnika standaryzowanego liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców,
- 0,33 dla PM – wskaźnika standaryzowanego liczby osób korzystających z dodatków mieszkaniowych na 100 mieszkańców.

Syntetyczny wskaźnik ubóstwa obliczono według wzoru:

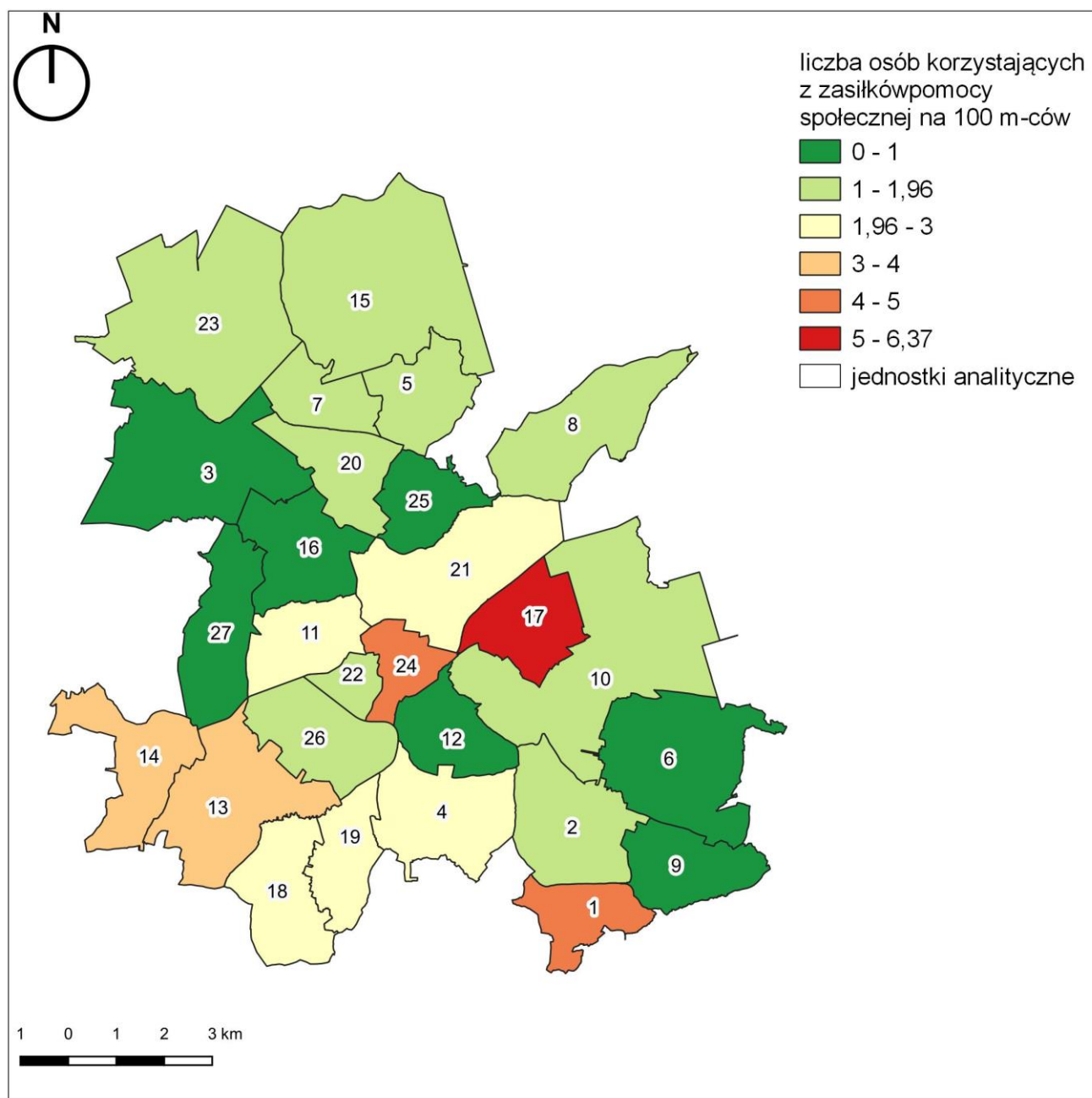
$$\text{wartość syntetycznego wskaźnika ubóstwa} = 0,66 \times PS + 0,33 \times PM$$

Wartości poszczególnych wskaźników ubóstwa przedstawia tabela 2.1. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek analitycznych zawiera tabela 2.1.

Wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców najwyższą wartość osiąga w dzielnicy Paruszowiec-Piaski (6,37 os./100 mieszkańców), drugi najwyższy wynik odnotowano w Boguszowicach Osiedlu (4,72 os./100 mieszkańców). W górnym kwartylu znalazły się również: Śródmieście, Niewiadom, Niedobczyce, Rybnik-Północ i Radziejów. W pozostałych jednostkach wskaźnik był poniżej 2,24 os./100 mieszkańców

Mapa 2.1. obrazuje rozkład wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.1.

Mapa 2.1. – liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców. Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

Wskaźnik liczby osób korzystających z dodatków mieszkaniowych na 100 mieszkańców najwyższą wartość osiąga w Boguszowicach Osiedlu (3,02 os./100 mieszkańców). Drugi najwyższy wynik odnotowano w dzielnicy Paruszowiec-Piaski (1,81 os./100 mieszkańców). W górnym kwartylu znalazły się również: Niewiadom, Maroko-Nowiny, Chwałowice, Niedobczyce i Śródmieście. W pozostałych jednostkach wartość wskaźnika była poniżej 0,55.

Mapa 2.2. obrazuje rozkład wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.1.

Mapa 2.2. – liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych na 100 mieszkańców. Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

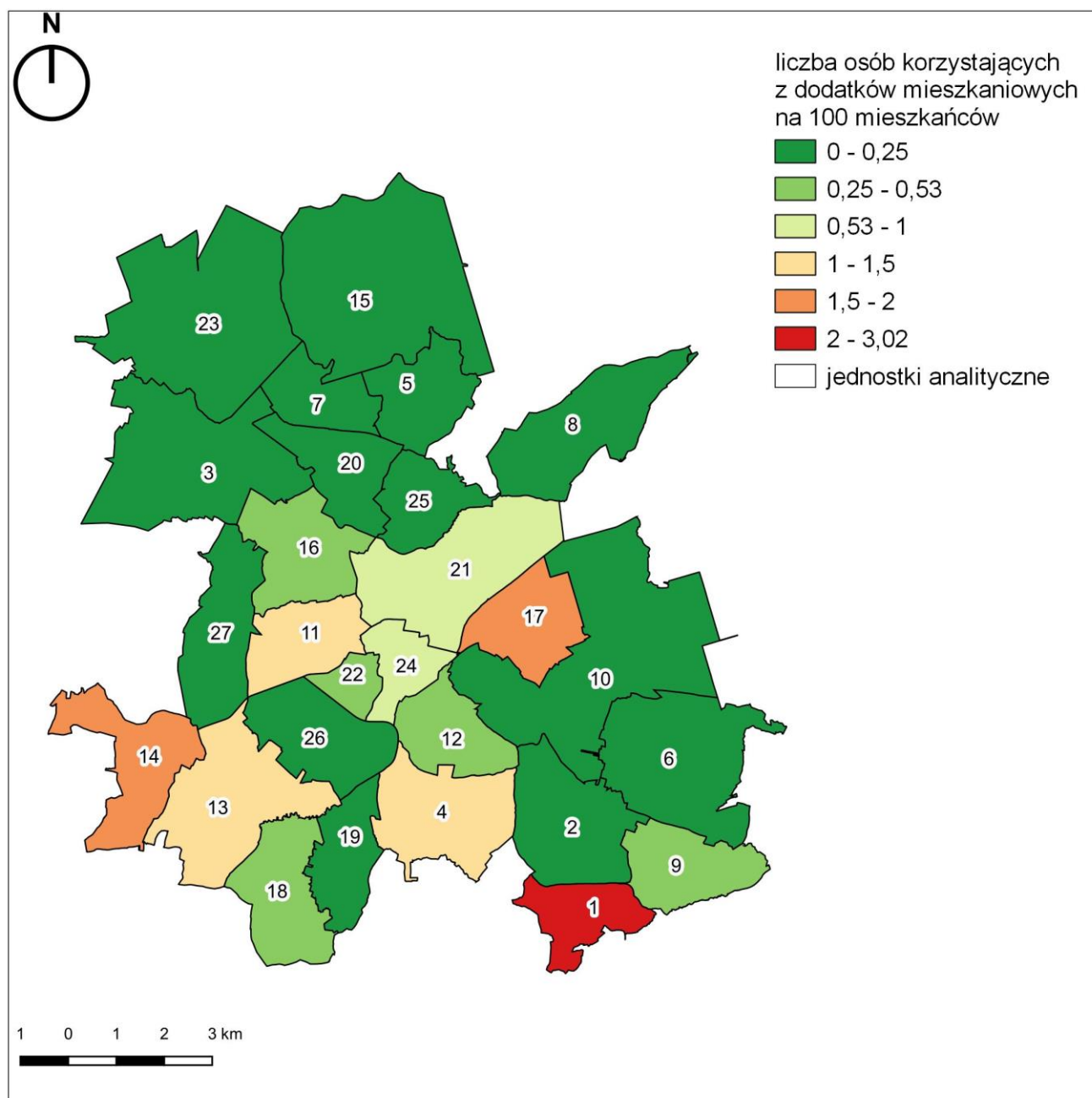

Tabela 2.1. Zestawienie danych dotyczących ubóstwa. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

UBÓSTWO			
LP	Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych na 100 mieszkańców
1	Boguszowice Osiedle	4,72	3,02
2	Boguszowice Stare	1,02	0,19
3	Chwałęcice	0,87	0,00
4	Chwałowice	1,99	1,22
5	Golejów	1,58	0,00
6	Gotartowice	0,41	0,00
7	Grabownia	1,02	0,00
8	Kamień	1,42	0,07
9	Kłokocin	0,95	0,28
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	1,26	0,00
11	Maroko-Nowiny	2,23	1,35
12	Meksyk	0,78	0,47
13	Niedobczyce	3,41	1,15
14	Niewiadom	3,50	1,71
15	Ochojec	1,77	0,05
16	Orzepowice	1,00	0,35
17	Paruszowiec-Piaski	6,37	1,81
18	Popielów	2,24	0,40
19	Radziejów	2,50	0,11
20	Rybnicka Kuźnia	1,20	0,24
21	Rybnik-Północ	2,77	0,55
22	Smolna	1,76	0,43
23	Stodoły	1,03	0,00
24	Śródmieście	4,03	0,97
25	Wielopole	0,93	0,00
26	Zamysłów	1,54	0,00
27	Zebrzydowice	0,60	0,00

Syntetyczny wskaźnik ubóstwa w mieście Rybnik, obrazujący łącznie oba zjawiska, osiąga najwyższe wartości w jednostkach Paruszowiec-Piaski (2,69 os./100 mieszkańców) i Boguszowice Osiedle (2,44 os./100 mieszkańców). W górnym kwartyle znalazły się również: Niewiadom, Śródmieście, Niedobczyce, Maroko-Nowiny i Rybnik-Północ.

Mapa 2.3. obrazuje rozkład wskaźnika w mieście Rybnik. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek zawiera tabela 2.2.

Mapa 2.3. – syntetyczny wskaźnik ubóstwa. Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

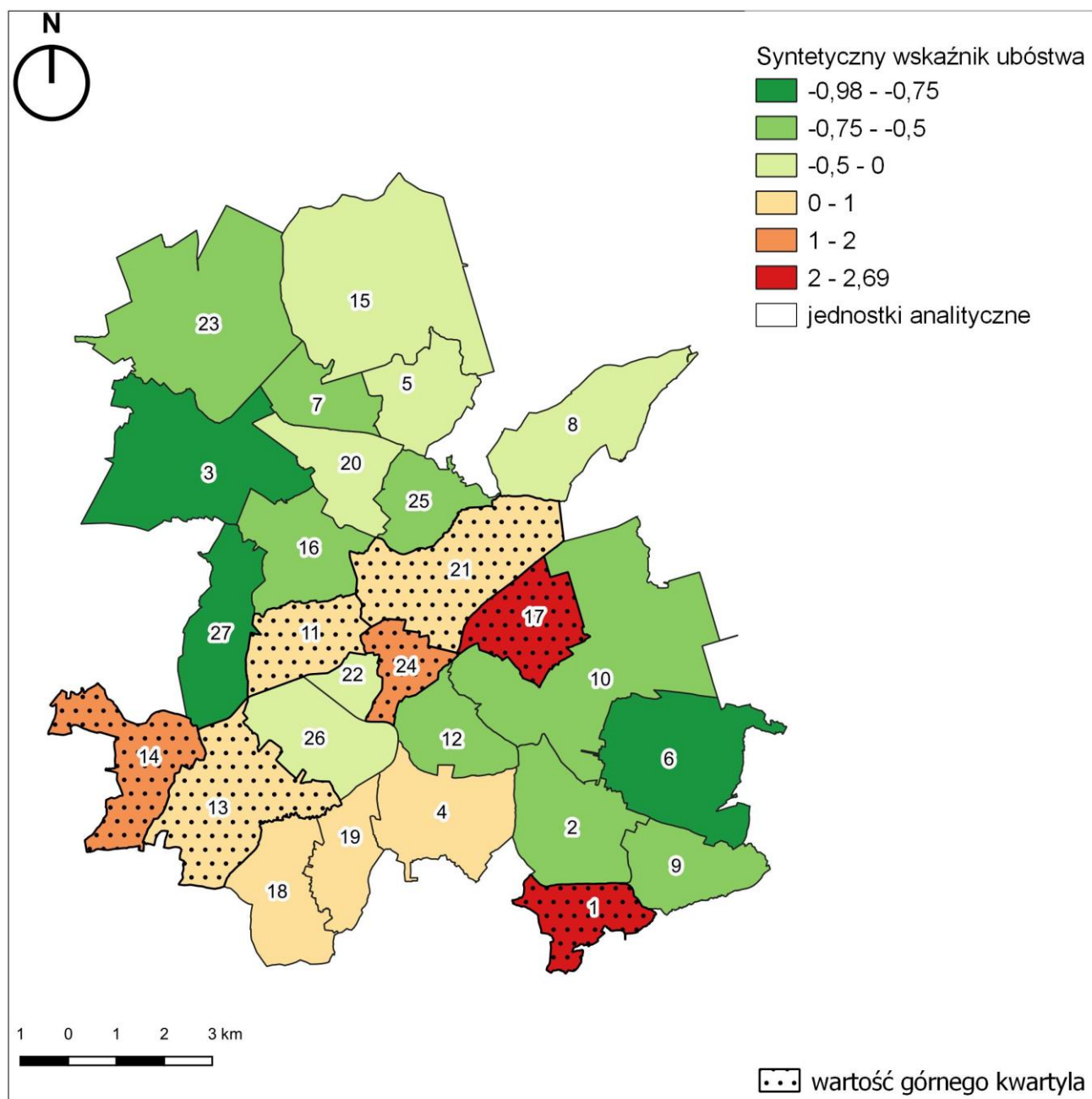

Tabela 2.2. Syntetyczny wskaźnik ubóstwa. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

UBÓSTWO				
LP	Jednostka analityczna	Wartość standaryzowana liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana liczby osób korzystających z dodatków mieszkaniowych na 100 mieszkańców	SYNTETYCZNY WSKAŹNIK UBÓSTWA
1	Boguszowice Osiedle	2,00	3,40	2,44
2	Boguszowice Stare	-0,68	-0,47	-0,60
3	Chwałęcice	-0,79	-0,73	-0,76
4	Chwałowice	0,02	0,95	0,33
5	Golejów	-0,28	-0,73	-0,42
6	Gotartowice	-1,12	-0,73	-0,98
7	Grabownia	-0,69	-0,73	-0,69
8	Kamień	-0,39	-0,63	-0,47
9	Kłokocin	-0,74	-0,35	-0,60
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	-0,51	-0,73	-0,57
11	Maroko-Nowiny	0,20	1,12	0,50
12	Meksyk	-0,86	-0,09	-0,59
13	Niedobczyce	1,05	0,85	0,97
14	Niewiadom	1,12	1,61	1,27
15	Ochojec	-0,14	-0,66	-0,31
16	Orzepowice	-0,70	-0,25	-0,54
17	Paruszowiec-Piaski	3,21	1,74	2,69
18	Popielów	0,20	-0,18	0,07
19	Radziejów	0,39	-0,58	0,07
20	Rybnicka Kuźnia	-0,55	-0,40	-0,49
21	Rybnik-Północ	0,59	0,03	0,39
22	Smolna	-0,14	-0,14	-0,14
23	Stodoły	-0,67	-0,73	-0,68
24	Śródmieście	1,51	0,60	1,19
25	Wielopole	-0,75	-0,73	-0,73
26	Zamysłów	-0,30	-0,73	-0,44
27	Zebrzydowice	-0,99	-0,73	-0,89

Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia w mieście Rybnik przeanalizowano za pomocą syntetycznego wskaźnika bezrobocia, obliczonego na podstawie dwóch wskaźników częściowych:

- 1) liczby bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców danej jednostki (BK),
- 2) procentu długotrwale bezrobotnych mieszkańców w danej jednostce (DB).

Dane wyjściowe otrzymano z Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku.

Wartości wskaźników częściowych poddano standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13).

Syntetyczny wskaźnik stanowi sumę ważoną zestandaryzowanych wskaźników częściowych. Wskaźnikom częściowym przypisano następujące wagi:

- 0,33 dla BK – wskaźnika standaryzowanego liczby bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców danej jednostki,
- 0,66 dla DB – wskaźnika standaryzowanego procentu długotrwale bezrobotnych mieszkańców danej jednostki.

Syntetyczny wskaźnik bezrobocia obliczono według wzoru:

$$\text{wartość syntetycznego wskaźnika bezrobocia} = 0,33 \times BK + 0,66 \times DB$$

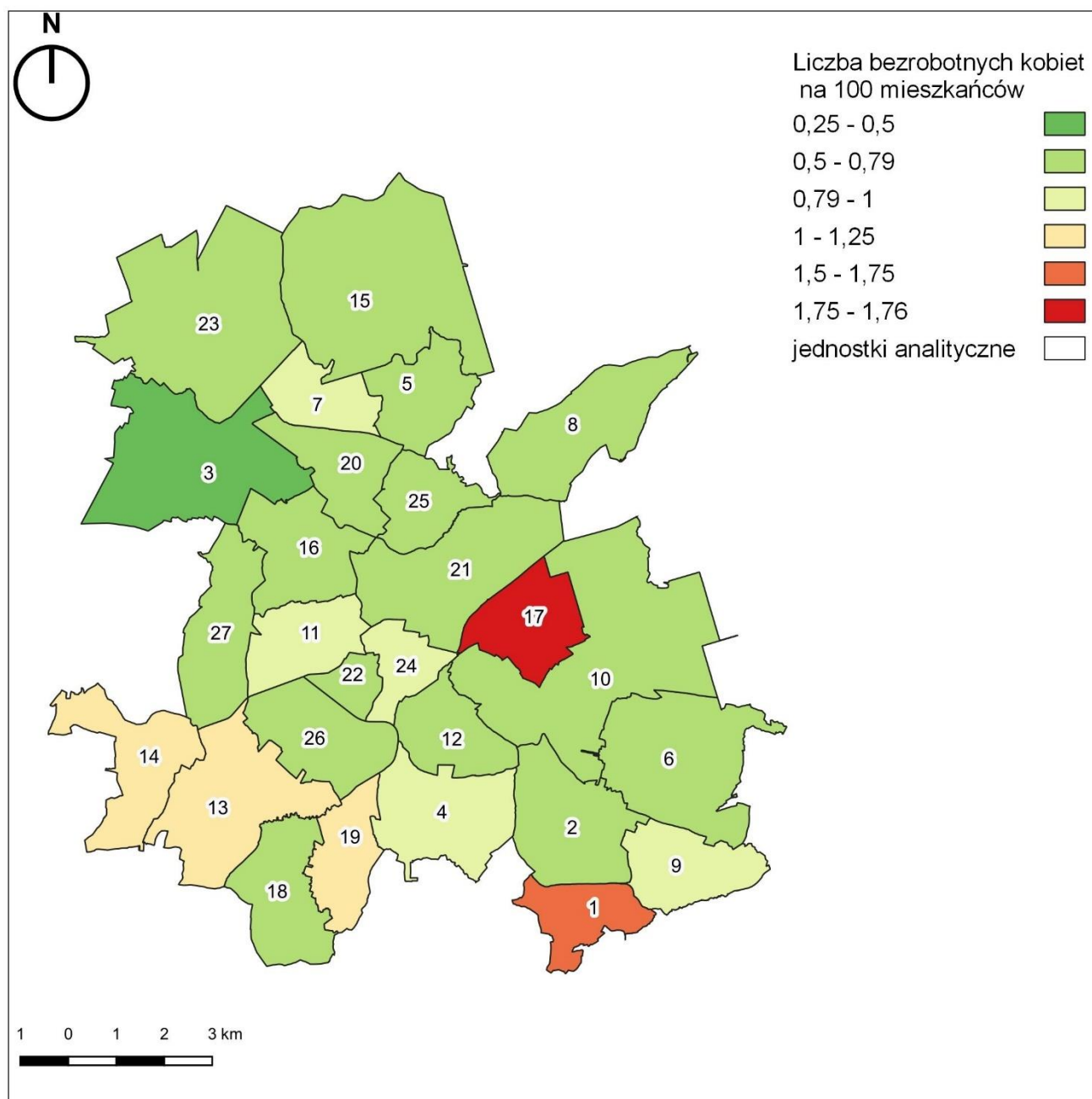
Wartości poszczególnych wskaźników bezrobocia, ich wartości standaryzowane oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek analitycznych zawiera tabela 2.1.

W całym mieście Rybnik odnotowano na koniec 2021 r. bezrobocie wśród kobiet na poziomie 0,85 os./100 mieszkańców. Najwyższy wynik odnotowano w dzielnicy Paruszowiec-Piaski (1,76 os./100 mieszkańców), natomiast najniższy wskaźnik – w dzielnicy Chwałęcice (0,38 os./100 mieszkańców).

Mapa 2.4. prezentuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Zestawienie wartości wskaźnika dla każdej jednostki znajduje się w tabeli 2.3.

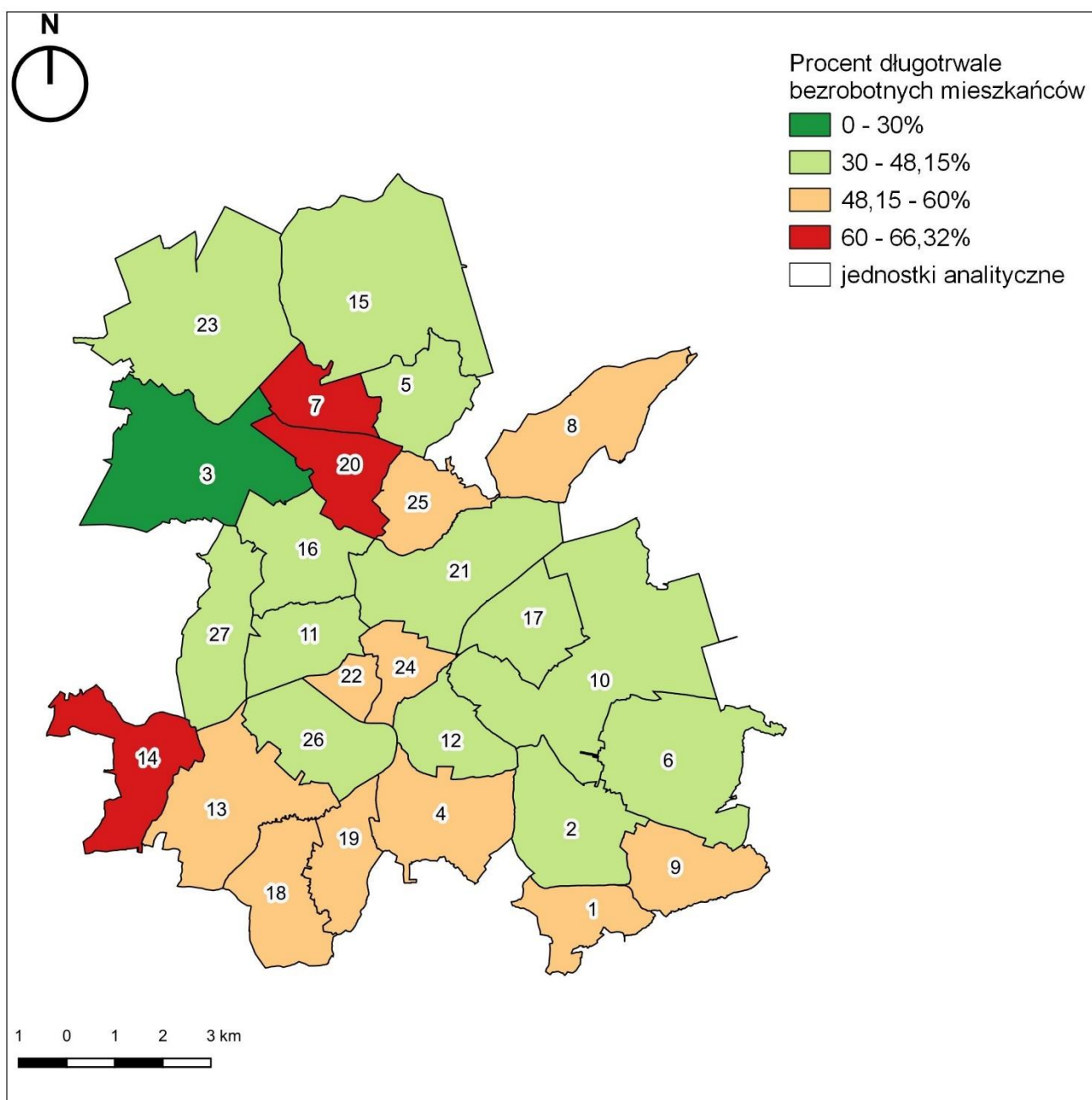
Mapa 2.4. – liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Bezrobocie długotrwałe stanowi 48% wszystkich przypadków bezrobocia w mieście Rybnik. Najwyższą wartość procentowego udziału osób długotrwałe bezrobotnych w całkowitej liczbie osób bezrobotnych odnotowano w dzielnicy Niewiadom (66,3%), natomiast najniższy – podobnie jak w przypadku bezrobocia wśród kobiet – w dzielnicy Chwałęcice (25,0%).

Mapa 2.5. prezentuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Zestawienie wartości wskaźnika dla każdej jednostki znajduje się w tabeli 2.3.

Mapa 2.5. – procent długotrwałe bezrobotnych. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Syntetyczny wskaźnik bezrobocia w mieście Rybnik, obrazujący łącznie oba zjawiska, osiąga najwyższe wartości w jednostkach Niewiadom i Boguszowice Osiedle. W górnym kwartylu znalazły się także Grabownia, Paruszowiec-Piaski, Rybnicka Kuźnia, Radziejów i Niedobczyce.

Mapa 2.6 obrazuje rozkład zjawiska bezrobocia w mieście Rybnik. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek znajduje się w tabeli 2.3.

Mapa 2.6. – syntetyczny wskaźnik bezrobocia. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

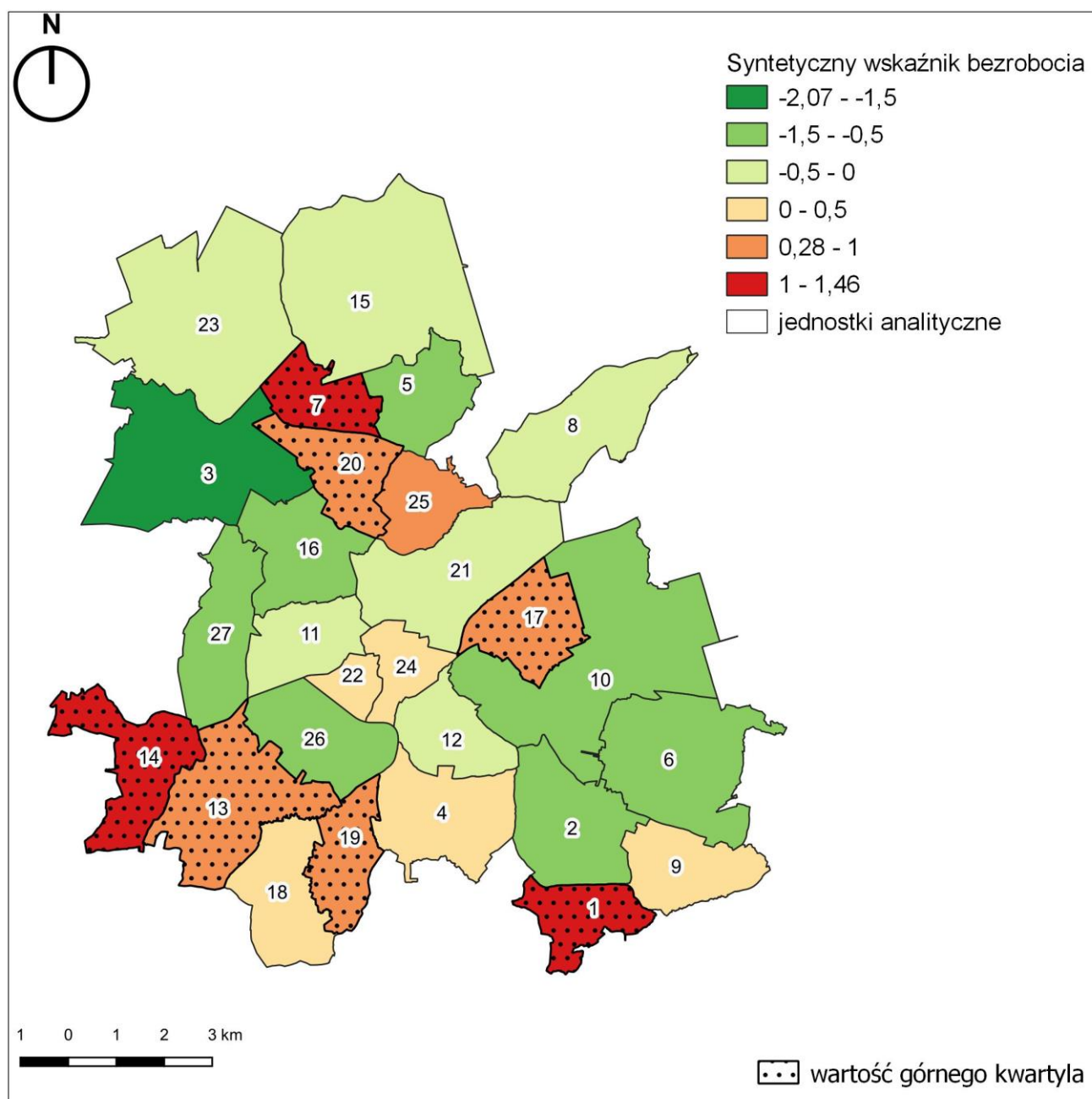

Tabela 2.3. Syntetyczny wskaźnik bezrobocia. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Bezrobocie						
LP	Jednostka analityczna	Liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana liczby bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców	Procent długotrwale bezrobotnych	Wartość standaryzowana procentu długotrwale bezrobotnych	SYNTETYCZNY WSKAŹNIK BEZROBOCIA
1	Boguszowice Osiedle	1,508	2,37	57,90	1,03	1,46
2	Boguszowice Stare	0,512	-0,92	43,86	-0,45	-0,60
3	Chwałęcice	0,379	-1,36	25,00	-2,46	-2,07
4	Chwałowice	0,914	0,41	52,17	0,43	0,42
5	Golejów	0,639	-0,50	34,78	-1,42	-1,10
6	Gotartowice	0,660	-0,43	35,48	-1,34	-1,03
7	Grabownia	0,889	0,33	62,50	1,52	1,11
8	Kamień	0,528	-0,86	48,57	0,05	-0,26
9	Kłokocin	0,869	0,26	50,00	0,20	0,22
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	0,544	-0,81	37,84	-1,09	-0,99
11	Maroko-Nowiny	0,831	0,13	46,52	-0,17	-0,07
12	Meksyk	0,587	-0,67	45,00	-0,33	-0,44
13	Niedobczyce	1,042	0,83	55,19	0,75	0,77
14	Niewiadom	1,183	1,30	66,32	1,93	1,70
15	Ochojec	0,793	0,01	47,62	-0,06	-0,03
16	Orzepowice	0,596	-0,64	34,38	-1,46	-1,18
17	Paruszowiec-Piaski	1,759	3,20	47,11	-0,11	0,98
18	Popielów	0,675	-0,38	52,38	0,45	0,17
19	Radziejów	1,086	0,98	54,55	0,68	0,77
20	Rybnicka Kuźnia	0,661	-0,42	63,89	1,67	0,96
21	Rybnik-Północ	0,637	-0,50	48,05	-0,01	-0,17
22	Smolna	0,673	-0,39	52,17	0,43	0,15
23	Stodoły	0,688	-0,33	45,46	-0,29	-0,30
24	Śródmieście	0,822	0,11	50,93	0,29	0,23
25	Wielopole	0,725	-0,21	57,14	0,95	0,56
26	Zamysłów	0,523	-0,88	45,16	-0,32	-0,50
27	Zebrzydowice	0,598	-0,63	40,00	-0,86	-0,78

Zagrożenie bezpieczeństwa

Zjawisko zagrożenia bezpieczeństwa w mieście Rybnik przeanalizowano za pomocą syntetycznego wskaźnika zagrożenia bezpieczeństwa, obliczonego na podstawie dwóch wskaźników cząstkowych:

- 1) liczby wykroczeń, nieobejmującej danych dotyczących nieprawidłowego postępu pojazdów, na 100 mieszkańców danej jednostki (WS),
- 2) liczby przestępstw na 100 mieszkańców danej jednostki (WP).

Dane wyjściowe dotyczące wykroczeń otrzymano ze Straży Miejskiej, dane dotyczące przestępstw otrzymano z Komendy Miejskiej Policji w Rybniku.

Wartości wskaźników cząstkowych poddano standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13).

Syntetyczny wskaźnik stanowi sumę ważoną zestandaryzowanych wskaźników cząstkowych. Wskaźnikom cząstkowym przypisano następujące wagi:

- 0,33 dla WS – wskaźnika standaryzowanego liczby wykroczeń, nieobejmującej danych dotyczących nieprawidłowego postępu pojazdów, na 100 mieszkańców danej jednostki,
- 0,66 dla WP – wskaźnika standaryzowanego liczby przestępstw na 100 mieszkańców danej jednostki.

Syntetyczny wskaźnik przestępczości obliczono według wzoru:

$$\text{wartość syntetycznego wskaźnika przestępczości} = 0,33 \times WS + 0,66 \times WP$$

Wartości poszczególnych wskaźników przestępczości zawiera tabela 2.4. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek analitycznych zawiera tabela 2.5.

Mapa 2.7. obrazuje rozkład wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.4.

Wykroczenia w sumie
na 100 mieszkańców

- 0 - 1
- 1 - 2
- 2 - 3
- 3 - 4,48
- 4,48 - 6
- 6 - 8
- 10 - 36
- jednostki analityczne

1 0 1 2 3 km

Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców danej jednostki kształtował się na średnim poziomie 0,45 przest./100 mieszkańców w obszarze całego miasta Rybnik. Na tym tle bardzo znacząco wyróżnia się Śródmieście ze wskaźnikiem wynoszącym 2,48 przest./100 mieszkańców, kolejne jednostki mają wskaźniki poniżej 1 przest./100 mieszkańców. Żadnych przestępstw nie odnotowano w jednostce Stodoły.

Mapa 2.8. obrazuje rozkład wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.4.

Mapa 2.8. – liczba przestępstw na 100 mieszkańców danej jednostki, na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: Komenda Miejska Policji w Rybniku.

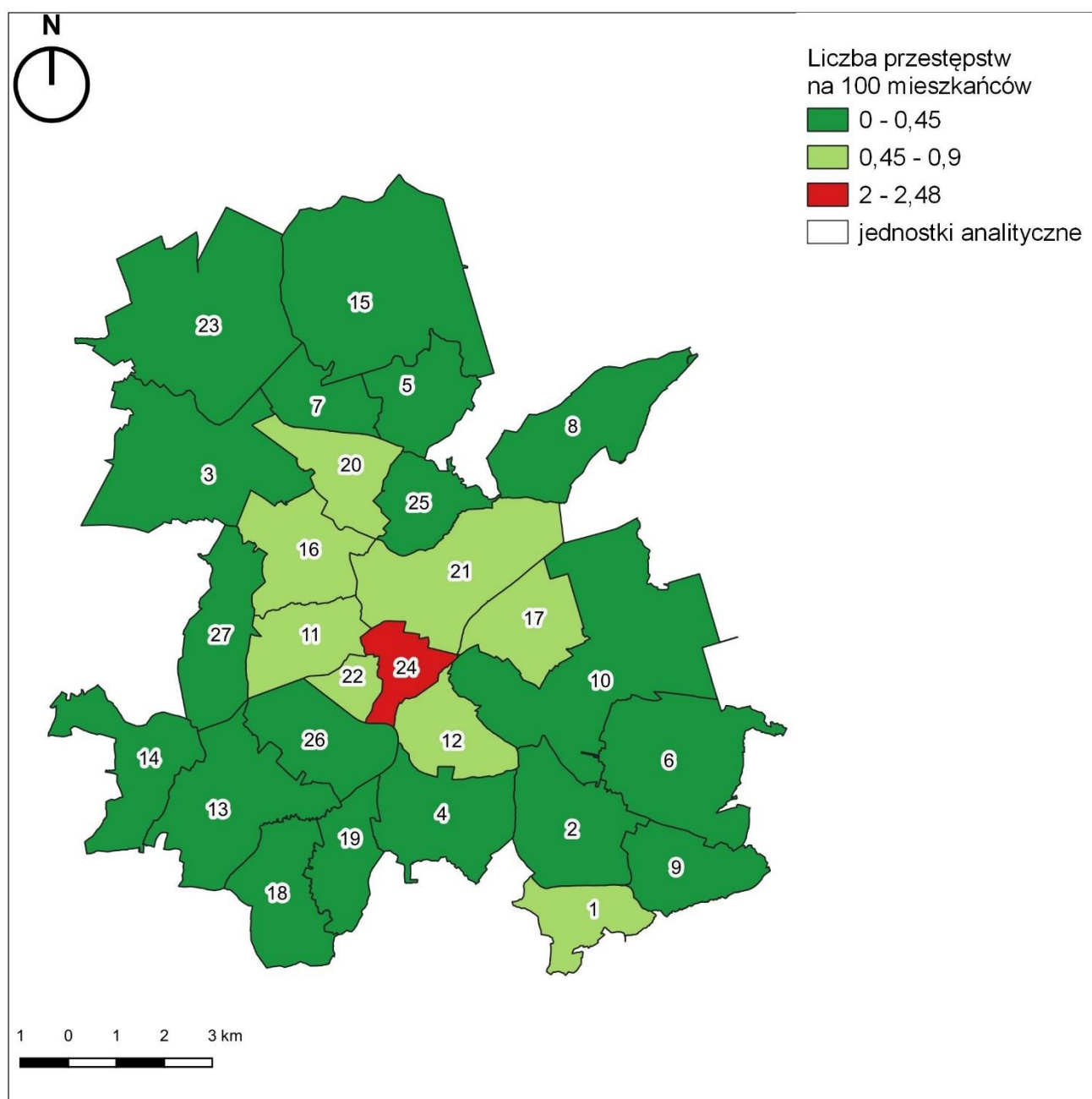

Tabela 2.4. Zestawienie danych dotyczących zagrożenia bezpieczeństwa. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Rybniku i Straż Miejska w Rybniku.

ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA			
LP	Jednostka analityczna	Liczba wykroczeń zarejestrowanych przez straż miejską na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw zarejestrowanych przez komendę miejską policji na 100 mieszkańców
1	Boguszowice Osiedle	1,00	0,77
2	Boguszowice Stare	2,14	0,20
3	Chwałęcice	4,01	0,05
4	Chwałowice	2,11	0,41
5	Golejów	2,73	0,26
6	Gotartowice	2,53	0,17
7	Grabownia	1,14	0,25
8	Kamień	2,78	0,21
9	Kłokocin	1,78	0,24
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	4,11	0,42
11	Maroko-Nowiny	3,64	0,56
12	Meksyk	7,47	0,51
13	Niedobczyce	2,89	0,42
14	Niewiadom	3,55	0,25
15	Ochojec	2,29	0,42
16	Orzepowice	3,96	0,52
17	Paruszowiec-Piaski	4,66	0,50
18	Popielów	3,53	0,37
19	Radziejów	2,99	0,44
20	Rybnicka Kuźnia	2,68	0,63
21	Rybnik-Północ	5,16	0,49
22	Smolna	4,38	0,58
23	Stodoły	5,34	0,00
24	Śródmieście	35,02	2,48
25	Wielopole	3,47	0,36
26	Zamysłów	3,66	0,41
27	Zebrzydowice	2,00	0,15

Syntetyczny wskaźnik zagrożenia bezpieczeństwa w mieście Rybnik obrazujący łącznie powyższe dwa zjawiska, osiąga najwyższą wartość w Śródmieściu (4,72). Drugi najwyższy wynik odnotowano w Boguszowicach Osiedlu (0,31). Jednostki o kolejnych najwyższych wartościach mają już wyniki poniżej 0,3 i są to: Meksyk, Smolna, Rybnicka Kuźnia, Maroko-Nowiny i Rybnik-Północ.

Mapa 2.9. obrazuje rozkład zjawiska przestępczości w mieście Rybnik. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek analitycznych zawiera tabela 2.5.

Mapa 2.9. – syntetyczny wskaźnik zagrożenia bezpieczeństwa. Źródło: Straż Miejska i Komenda Miejska Policji w Rybniku.

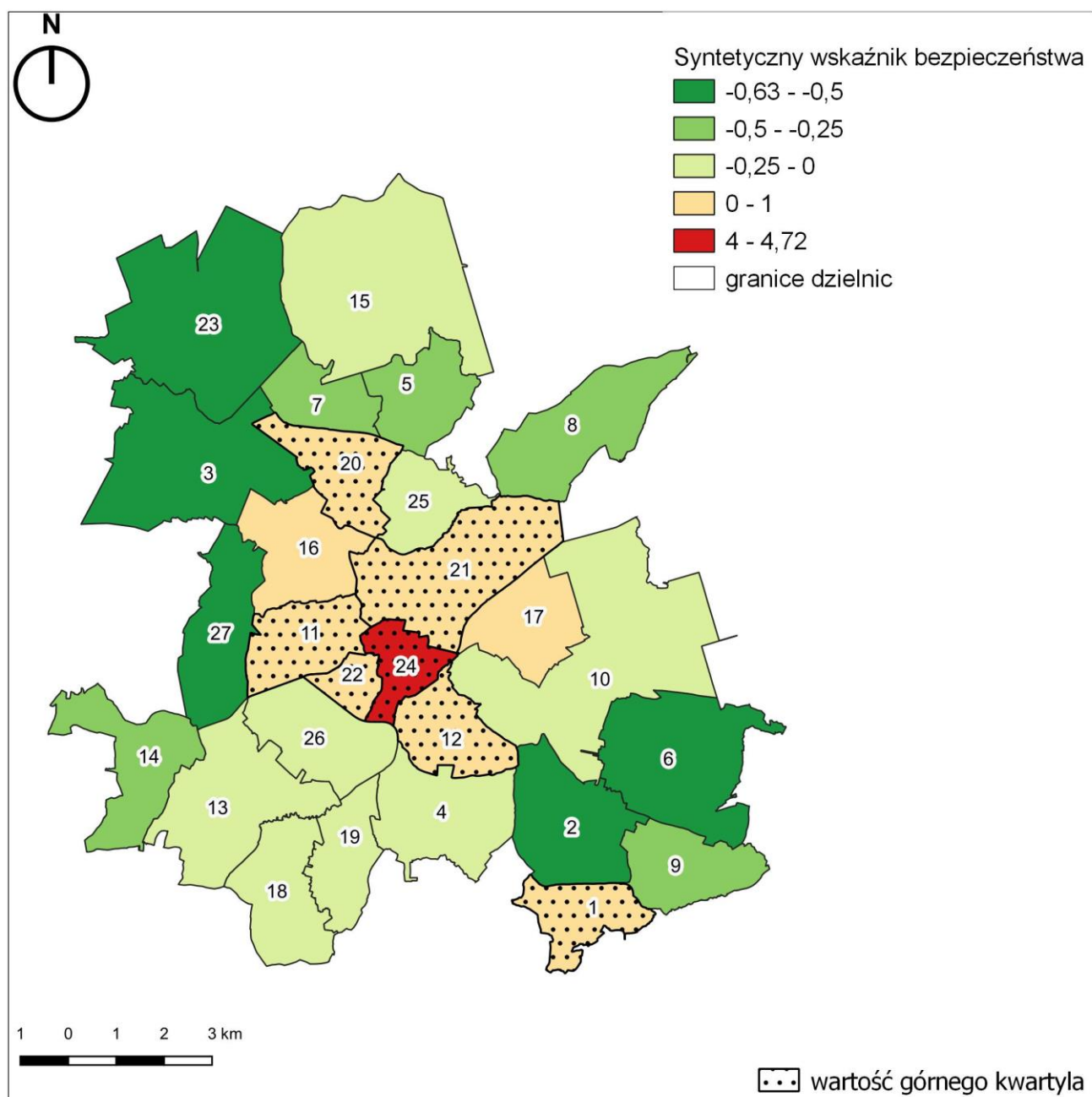

Tabela 2.5. Syntetyczny wskaźnik zagrożenia bezpieczeństwa. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Rybniku i Straż Miejska w Rybniku.

ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA				
LP	Jednostka analityczna	wartość standaryzowana liczby wykroczeń zarejestrowanych przez Straż Miejską na 100 mieszkańców	wartość standaryzowana liczby przestępstw zarejestrowanych przez Komendę Miejską Policji na 100 mieszkańców	SYNTETYCZNY WSKAŹNIK ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA
1	Boguszowice Osiedle	-0,57	0,75	0,31
2	Boguszowice Stare	-0,38	-0,56	-0,50
3	Chwałęcice	-0,08	-0,90	-0,62
4	Chwałowice	-0,39	-0,08	-0,18
5	Golejów	-0,29	-0,44	-0,38
6	Gotartowice	-0,32	-0,65	-0,53
7	Grabownia	-0,54	-0,44	-0,47
8	Kamień	-0,28	-0,55	-0,45
9	Kłokocin	-0,44	-0,48	-0,46
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	-0,06	-0,06	-0,06
11	Maroko-Nowiny	-0,14	0,25	0,12
12	Meksyk	0,49	0,14	0,25
13	Niedobczyce	-0,26	-0,06	-0,13
14	Niewiadom	-0,15	-0,45	-0,35
15	Ochojec	-0,36	-0,06	-0,16
16	Orzepowice	-0,09	0,16	0,08
17	Paruszowiec-Piaski	0,03	0,13	0,09
18	Popielów	-0,15	-0,18	-0,17
19	Radziejów	-0,24	-0,03	-0,10
20	Rybnicka Kuźnia	-0,29	0,42	0,18
21	Rybnik-Północ	0,11	0,10	0,11
22	Smolna	-0,02	0,30	0,19
23	Stodoły	0,14	-1,02	-0,63
24	Śródmieście	4,97	4,66	4,72
25	Wielopole	-0,16	-0,19	-0,18
26	Zamysłów	-0,13	-0,08	-0,10
27	Zebrzydowice	-0,40	-0,68	-0,58

Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

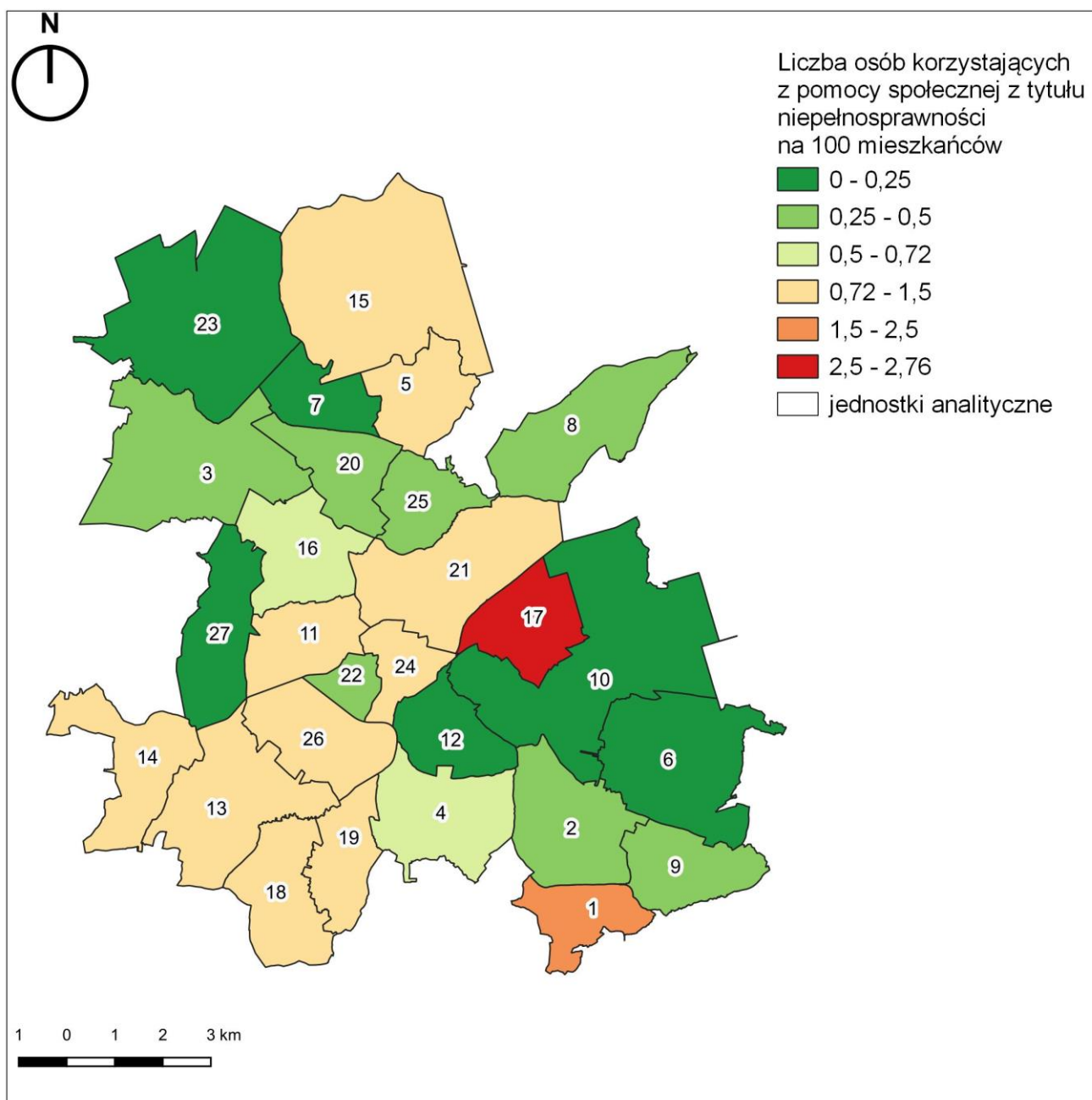
Liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami określono na podstawie danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku. Przeanalizowano wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców danej jednostki. Wskaźnik ten sam w sobie nie przedstawia liczby osób ze szczególnymi potrzebami w obrębie gminy, jednak w obliczu braku innych kompleksowych danych zdecydowano się go wykorzystać do przybliżonego odwzorowania rozkładu omawianego zjawiska w mieście Rybnik. Decydując się na taki krok, uwzględniono po pierwsze, że w analizie nie chodzi o wartości bezwzględne, ale uchwycenie różnicowań wewnątrzmijskich. Po drugie, należy się wprawdzie spodziewać, że rozkład analizowanego wskaźnika różni się od potencjalnego rozkładu wskaźnika wszystkich osób ze szczególnymi potrzebami, niemniej jednak wskazuje on silniej na obszary koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Tym samym potencjalna nieścisłość wskaźnika nie koliduje z celem prowadzonej analizy, a wręcz ją wyostża.

Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Paruszowcu-Piaskach (2,76 os./100 mieszkańców) i Boguszowicach Osiedlu (2,11 os./100 mieszkańców). W górnym kwartylu znalazły się także: Niedobczyce, Rybnik-Północ, Śródmieście, Niewiadom i Popielów. W pozostałych jednostkach wartości wskaźnika nie przekraczają wartości 0,8 os./100 mieszkańców.

Wartości wskaźnika poddano standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13).

Mapa 2.10. prezentuje rozkład zjawiska w mieście Rybnik. Mapa 2.11. prezentuje rozkład wartości standaryzowanej wskaźnika. Zestawienie wartości wskaźnika dla każdej jednostki oraz jego wartości standaryzowane znajdują się w tabeli 2.6.

Mapa 2.10. – liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

Mapa 2.11. – wartości standaryzowane liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

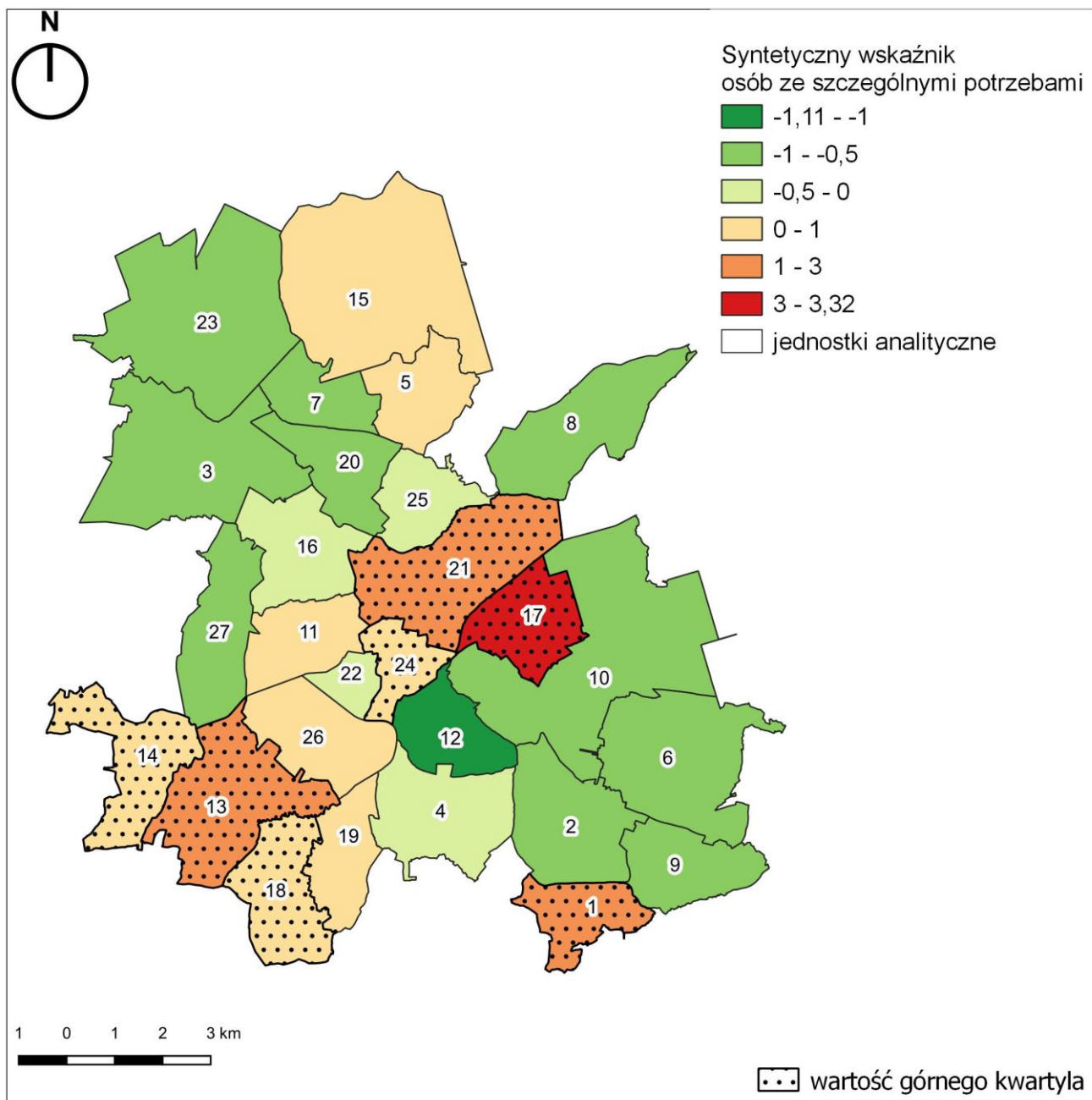

Tabela 2.6. Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI			
LP	Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców danej jednostki	Wartość standaryzowana liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców danej jednostki
1	Boguszowice Osiedle	2,11	2,25
2	Boguszowice Stare	0,26	-0,76
3	Chwałęcice	0,32	-0,65
4	Chwałowice	0,72	0,00
5	Golejów	0,77	0,07
6	Gotartowice	0,14	-0,95
7	Grabownia	0,25	-0,76
8	Kamień	0,37	-0,58
9	Kłokocin	0,39	-0,53
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	0,17	-0,89
11	Maroko-Nowiny	0,78	0,09
12	Meksyk	0,04	-1,11
13	Niedobczyce	1,42	1,14
14	Niewiadom	0,93	0,34
15	Ochojec	0,75	0,04
16	Orzepowice	0,57	-0,25
17	Paruszowiec-Piaski	2,76	3,32
18	Popielów	0,89	0,27
19	Radziejów	0,76	0,06
20	Rybnicka Kuźnia	0,36	-0,59
21	Rybnik-Północ	1,38	1,06
22	Smolna	0,46	-0,42
23	Stodoły	0,17	-0,89
24	Śródmieście	1,30	0,94
25	Wielopole	0,47	-0,42
26	Zamysłów	0,74	0,03
27	Zebrzydowice	0,21	-0,83

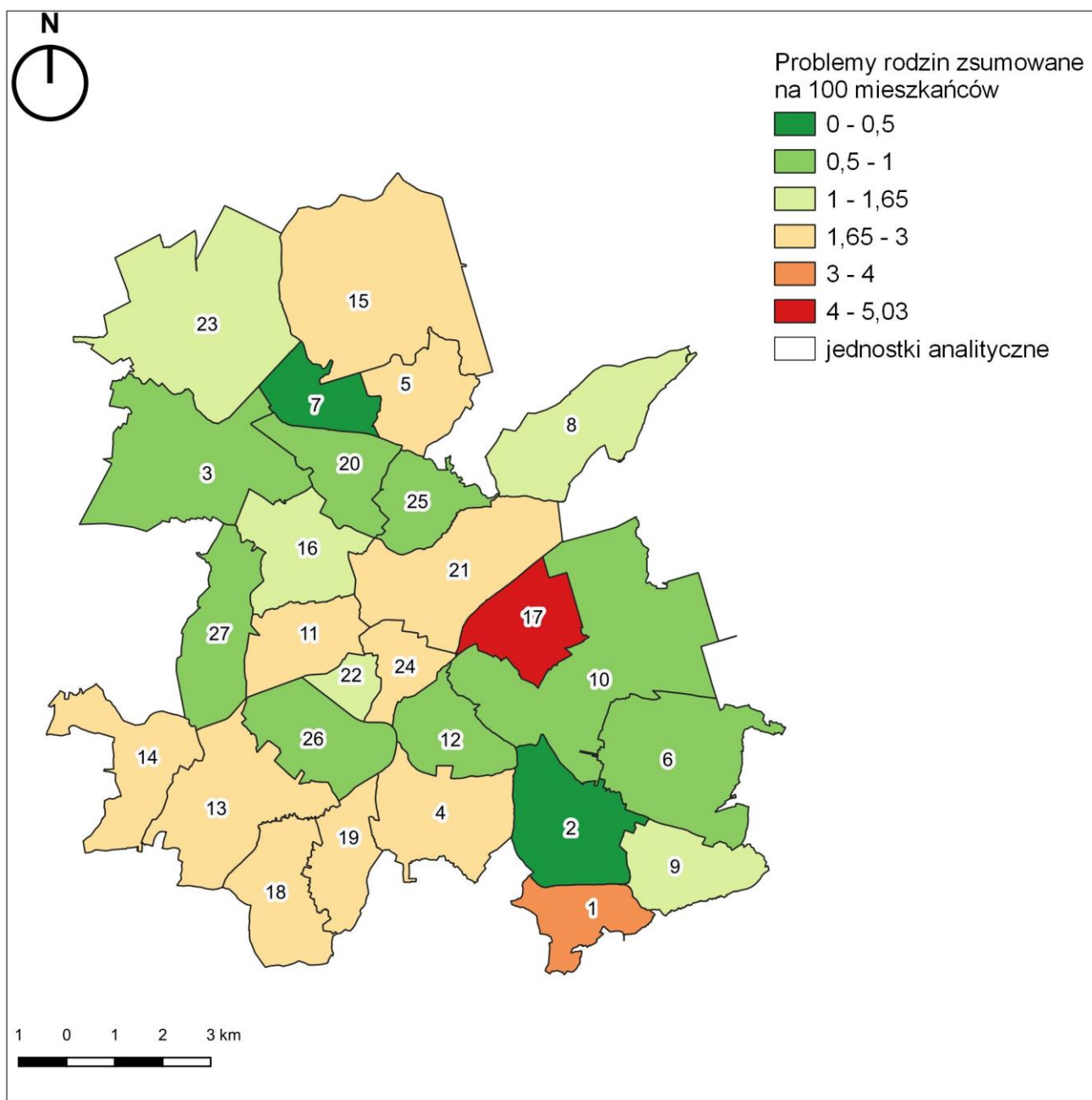
Problemy rodzin

Zjawisko problemów rodzin zostało przebadane na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku. Wykorzystane dane dotyczyły liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa, liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” oraz liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Dane zostały następnie zsumowane i poddane standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13).

Najwyższe wartość wskaźnika odnotowano w Paruszowcu-Piaskach (5,03 os./100 mieszkańców) i Boguszowicach Osiedlu (3,35 os./100 mieszkańców). W górnym kwartylu znalazły się także: Niedobczyce, Radziejów, Maroko-Nowiny, Popielów i Niewiadom. W pozostałych jednostkach wartości nie przekraczają 2,25 os./100 mieszkańców.

Mapa 2.12. prezentuje rozkład zjawiska w mieście Rybnik. Mapa 2.13. prezentuje rozkład wartości standaryzowanej wskaźnika. Zestawienie wartości wskaźnika dla każdej jednostki oraz jego wartości standaryzowane znajdują się w tabeli 2.7.

Mapa 2.12. – zjawisko problemów rodzin na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

Mapa 2.13. – wartości standaryzowane zjawiska problemów rodzin na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

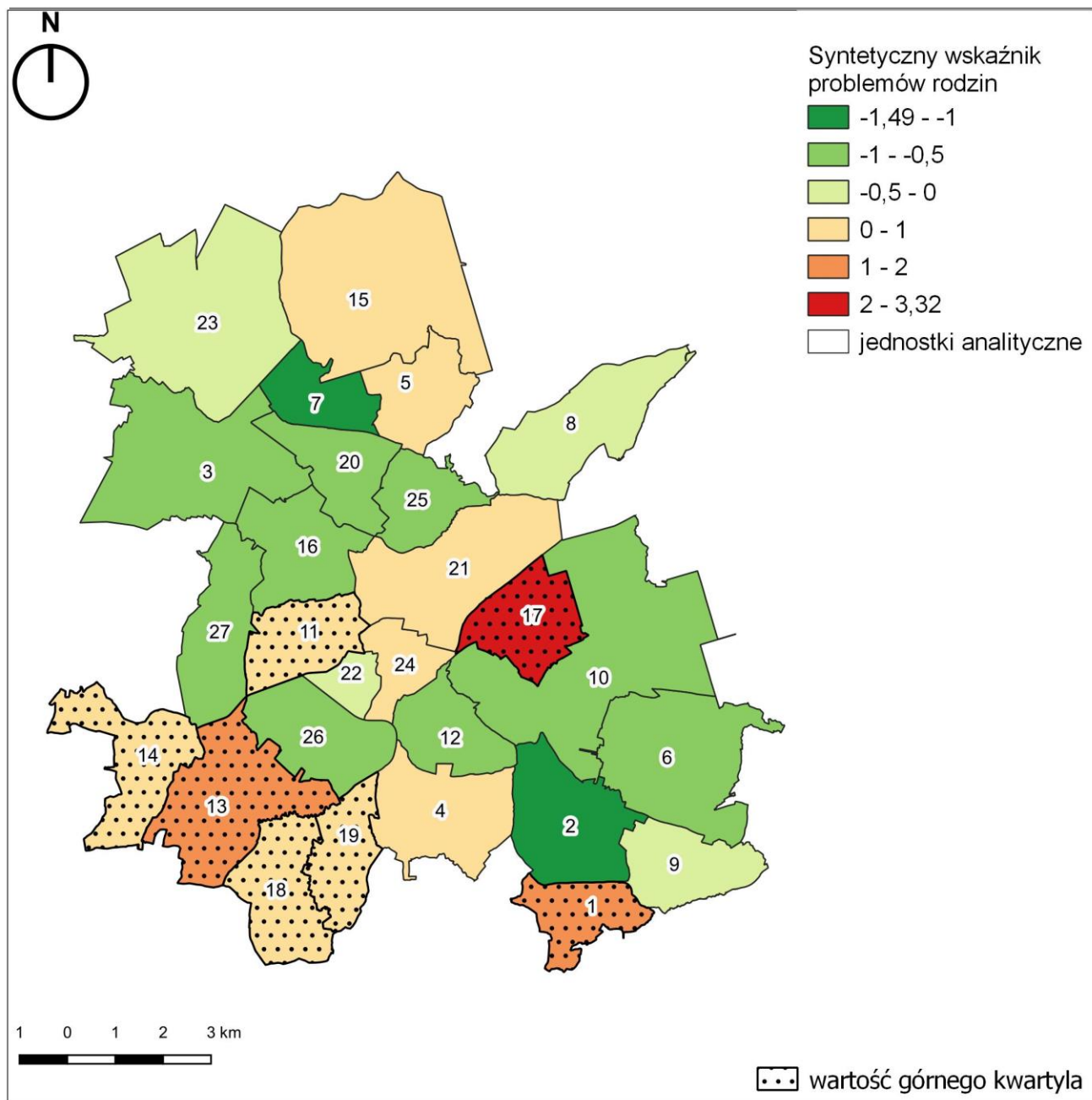

Tabela 2.7. Dane dotyczące problemów rodzin. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

PROBLEMY RODZIN			
LP	Jednostka analityczna	Suma wskaźników obrazujących problemy rodzin na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana sumy wskaźników obrazujących problemy rodzin na 100 mieszkańców
1	Boguszowice Osiedle	3,35	1,67
2	Boguszowice Stare	0,47	-1,15
3	Chwałęcice	0,92	-0,71
4	Chwałowice	1,99	0,34
5	Golejów	1,66	0,02
6	Gotartowice	0,69	-0,94
7	Grabownia	0,13	-1,49
8	Kamień	1,33	-0,31
9	Kłokocin	1,46	-0,18
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	0,92	-0,72
11	Maroko-Nowiny	2,28	0,62
12	Meksyk	0,82	-0,81
13	Niedobczyce	2,82	1,15
14	Niewiadom	2,25	0,59
15	Ochojec	1,73	0,08
16	Orzepowice	1,03	-0,60
17	Paruszowiec-Piaski	5,03	3,32
18	Popielów	2,27	0,61
19	Radziejów	2,55	0,89
20	Rybnicka Kuźnia	0,99	-0,64
21	Rybnik-Północ	2,24	0,59
22	Smolna	1,46	-0,18
23	Stodoły	1,55	-0,09
24	Śródmieście	2,17	0,51
25	Wielopole	0,88	-0,75
26	Zamysłów	0,69	-0,94
27	Zebrzydowice	0,75	-0,88

Edukacja

Poziom edukacji przeanalizowano na podstawie danych z roku szkolnego 2021/2022 otrzymanych z poszczególnych placówek edukacyjnych znajdujących się na terenie miasta Rybnik. Poziom edukacji przeanalizowano za pomocą syntetycznego wskaźnika, obliczonego na podstawie czterech wskaźników cząstkowych:

- 1) średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty (w procentach) w jednostce z języka polskiego (EJP),
- 2) średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty (w procentach) w jednostce z matematyki (EM),
- 3) średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty (w procentach) w jednostce z języka angielskiego (EJA),
- 4) liczby braku promocji na 100 uczniów (BP).

Trzy pierwsze wskaźniki oparto o dane przypisane do miejsca zamieszkania uczniów, natomiast czwarty o dane przypisane do lokalizacji szkoły. Pozwala to na pogłębienie spojrzenia na przestrzenny wymiar kwestii edukacyjnych w Rybniku.

Obliczenie wartości wskaźnika syntetycznego wymaga normalizacji danych. Do obliczeń wskaźników cząstkowych średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty z poszczególnych przedmiotów zastosowano poniższy wzór:

$$\text{wartość znormalizowana dla jedn. urb.} = \frac{\text{wartość} - \text{minimum}}{\text{maks. wartość} - \text{min. wartość}}$$

Natomiast wskaźnik liczby braku promocji na 100 uczniów został obliczony przy użyciu następującego wzoru:

$$\text{wartość znormalizowana dla jedn. urb.} = \frac{\text{maks. wartość} - \text{wartość}}{\text{maks. wartość} - \text{min. wartość}}$$

Znormalizowane wartości dla całego miasta mieszczą się w przedziale (0,1). Zastosowanie odmiennych wzorów normalizujących wynika z tego, że wskaźniki cząstkowe mają charakter stymulanty lub destymulanty, a ostatecznie muszą złożyć się na jeden wskaźnik syntetyczny przyjmujący wartości w przedziale (0,1). W przypadku wskaźników cząstkowych średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty im większa wartość wskaźnika, tym wyższy poziom

edukacji w jednostce. Natomiast w przypadku wskaźnika liczby braku promocji na 100 uczniów, im wyższy wskaźnik tym większe nasilenie problemów w zakresie edukacji.

Syntetyczny wskaźnik stanowi sumę ważoną znormalizowanych wskaźników cząstkowych. Wskaźnikom cząstkowym przypisano następujące wagi:

- 0,3 dla EJP – wskaźnika znormalizowanego średniego wyniku z egzaminu ósmoklasisty (w procentach) w jednostce z języka polskiego,
- 0,3 dla EM – wskaźnika znormalizowanego średniego wyniku z egzaminu ósmoklasisty (w procentach) w jednostce z matematyki,
- 0,3 dla EJA – wskaźnika znormalizowanego średniego wyniku z egzaminu ósmoklasisty (w procentach) w jednostce z języka angielskiego,
- 0,1 dla BP – wskaźnika znormalizowanego liczby braku promocji na 100 uczniów.

Syntetyczny wskaźnik poziomu edukacji obliczono według wzoru

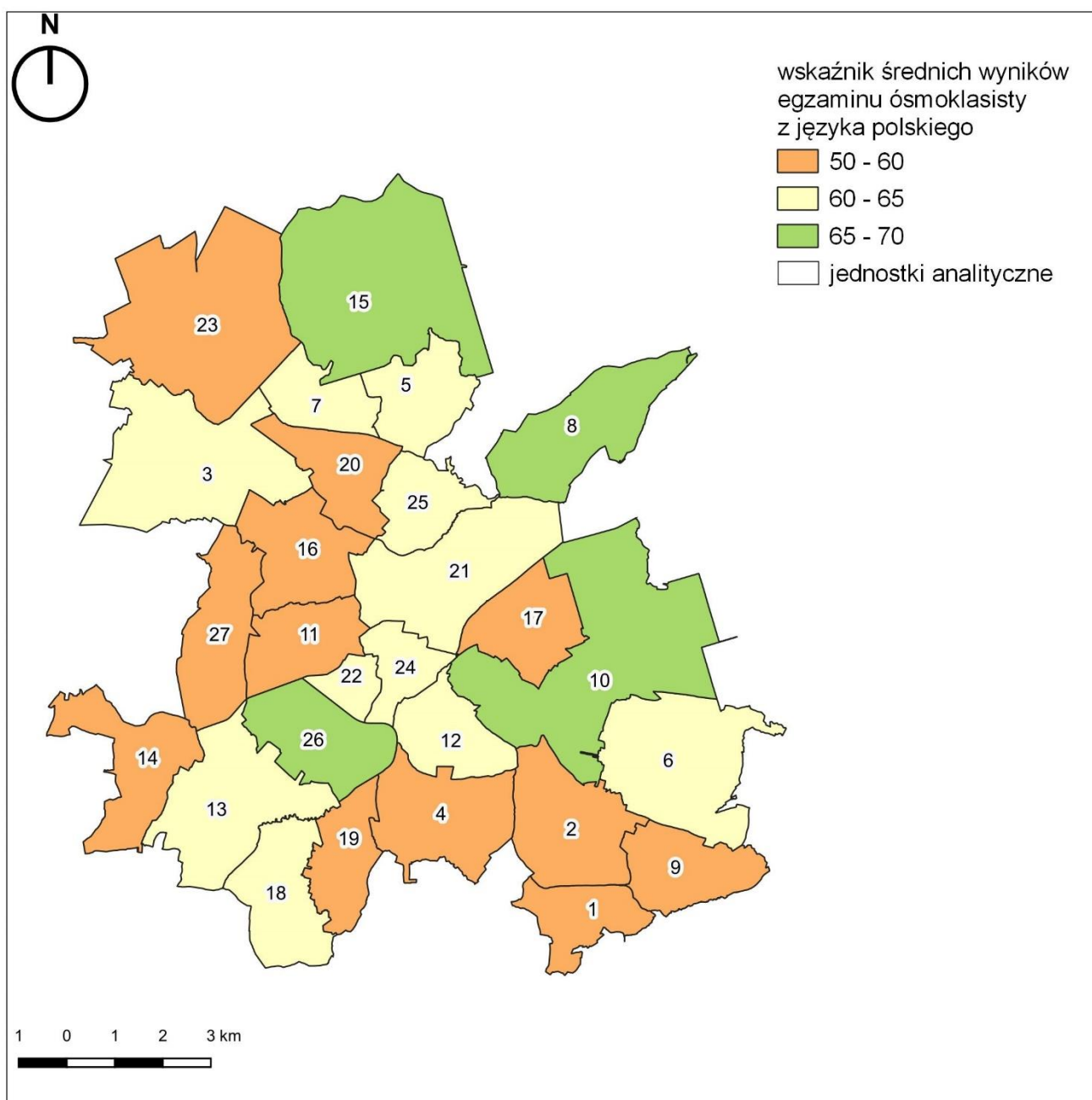
$$\text{wartość syntetycznego wsk. poziomu edukacji} = 0,3 \times EJP + 0,3 \times EM + 0,3 \times EJA + 0,1 \times BP$$

Należy zauważyć, że zjawisko poziomu edukacji jest zjawiskiem pozytywnym, a więc problem odnotowano w jednostkach o najniższych wynikach.

Wskaźnik średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w mieście Rybnik wyniósł 59,4%. Najniższą wartość wskaźnika w całym mieście odnotowano w Boguszowicach Osiedlu (50,67%), drugi najniższy wynik odnotowano w jednostce Stodoły (51,13%). W pierwszym kwartylu znalazły się również Chwałowice, Niewiadom, Zebrzydowice, Boguszowice Stare i Maroko-Nowiny.

Mapa 2.14. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Zestawienie wartości zjawiska dla każdej jednostki znajduje się w tabeli 2.8.

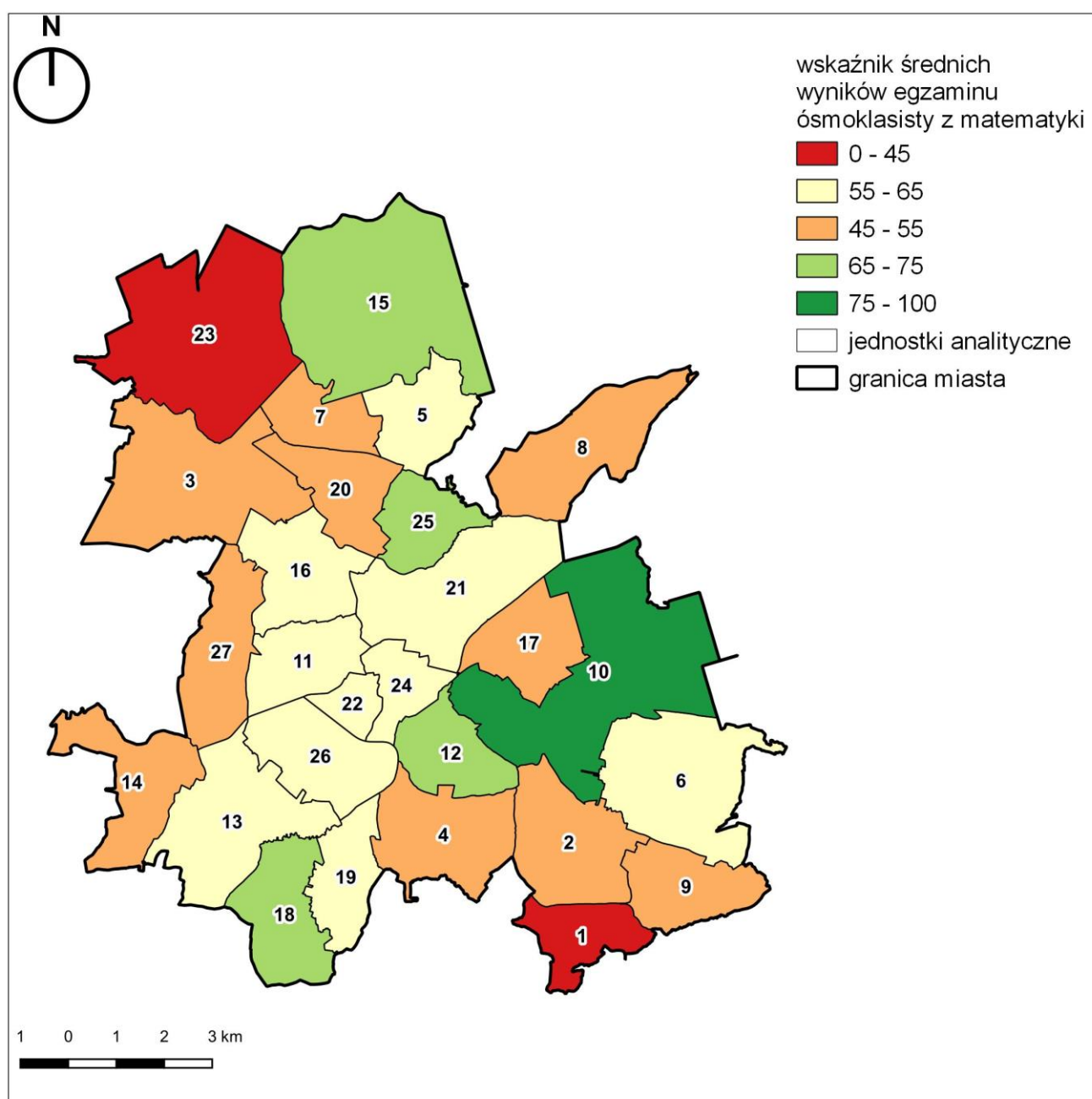
Mapa 2.14. – wskaźnik średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego. Źródło: Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku.

Wskaźnik średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z matematyki w mieście Rybnik wyniósł 57,3%. Najniższą wartość wskaźnika w całym mieście odnotowano w Boguszowicach Osiedlu (37,67%), drugi najniższy wynik odnotowano w Stodołach (41,00%). W pierwszym kwartylu znalazły się również Kłokocin, Boguszowice Stare, Grabownia, Chwałowice i Rybnicka Kuźnia.

Mapa 2.15. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Zestawienie wartości zjawiska dla każdej jednostki znajduje się w tabeli 2.8.

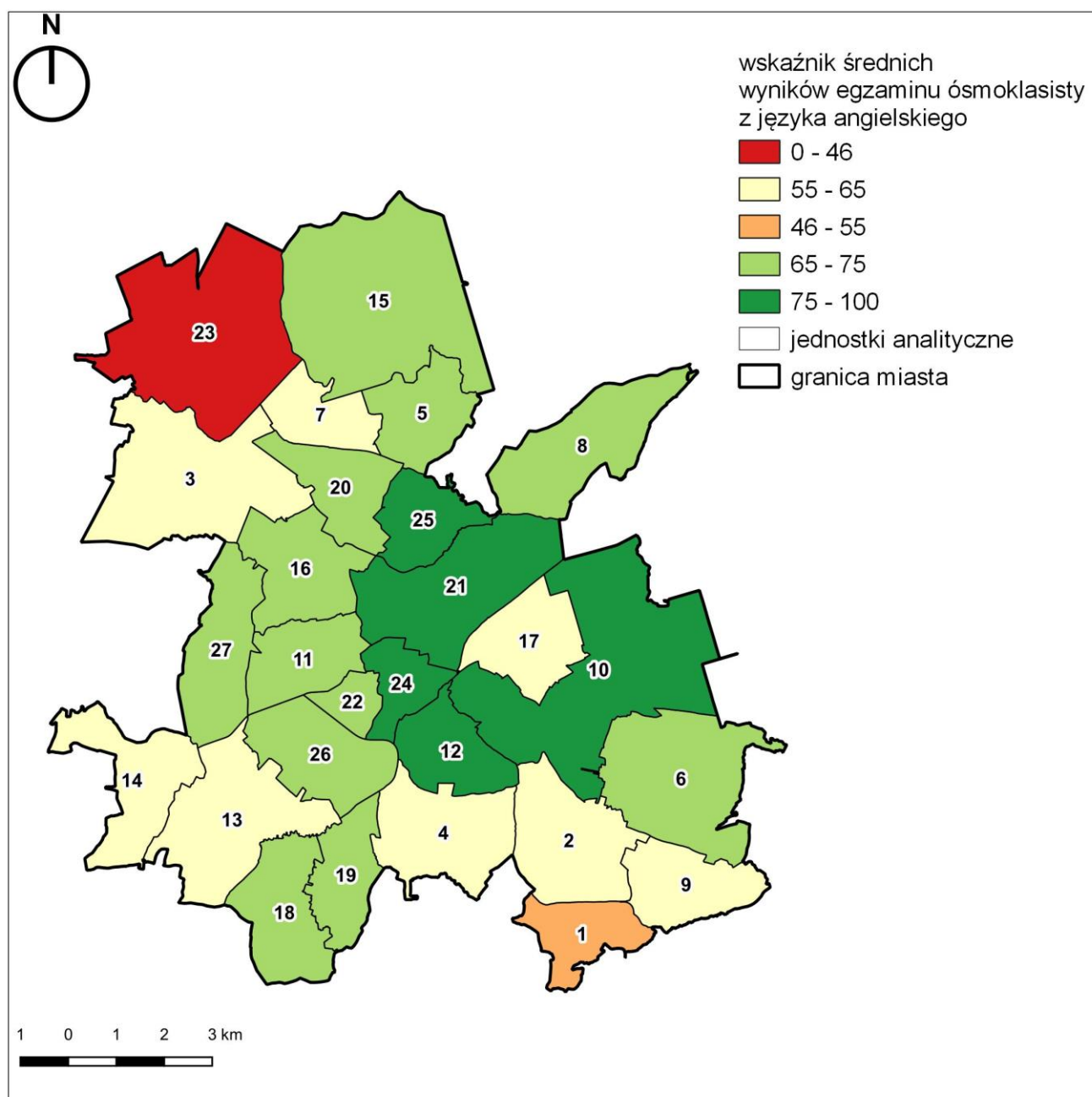
Mapa 2.15. – wskaźnik średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z matematyki. Źródło: Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku.

Wskaźnik średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w mieście Rybnik wyniósł 66,8%. Najniższą wartość wskaźnika w całym mieście odnotowano w Stodołach (45,94%), drugi najniższy wynik odnotowano w Boguszowicach Osiedlu (48,16%). W pierwszym kwartylu znalazły się również Niedobczyce, Kłokocin, Niewiadom, Chwałowice i Boguszowice Stare.

Mapa 2.16. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Zestawienie wartości zjawiska dla każdej jednostki znajduje się w tabeli 2.8.

Mapa 2.16. – wskaźnik średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego. Źródło: *Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku*.

Wskaźnik liczby braku promocji na 100 uczniów w mieście Rybnik w 12 jednostkach osiąga wartość 0. Są to jednostki: Boguszowice Stare, Chwałęcice, Golejów, Kłokocin, Ligota-Ligocka Kuźnia, Orzepowice, Rybnicka Kuźnia, Smolna, Śródmieście, Wielopole, Zamysłów i Zebrzydowice. W przypadku uczniów pochodzących z tych jednostek nie stwierdzono przypadków braku promocji do następnej klasy. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce Boguszowice Osiedle (2,06), drugi najwyższy wynik odnotowano w Niedobczycach (0,96).

Mapa 2.17. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Zestawienie wartości zjawiska dla każdej jednostki znajduje się w tabeli 2.8.

Mapa 2.17. – wskaźnik liczby braku promocji na 100 uczniów. Źródło: Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku.

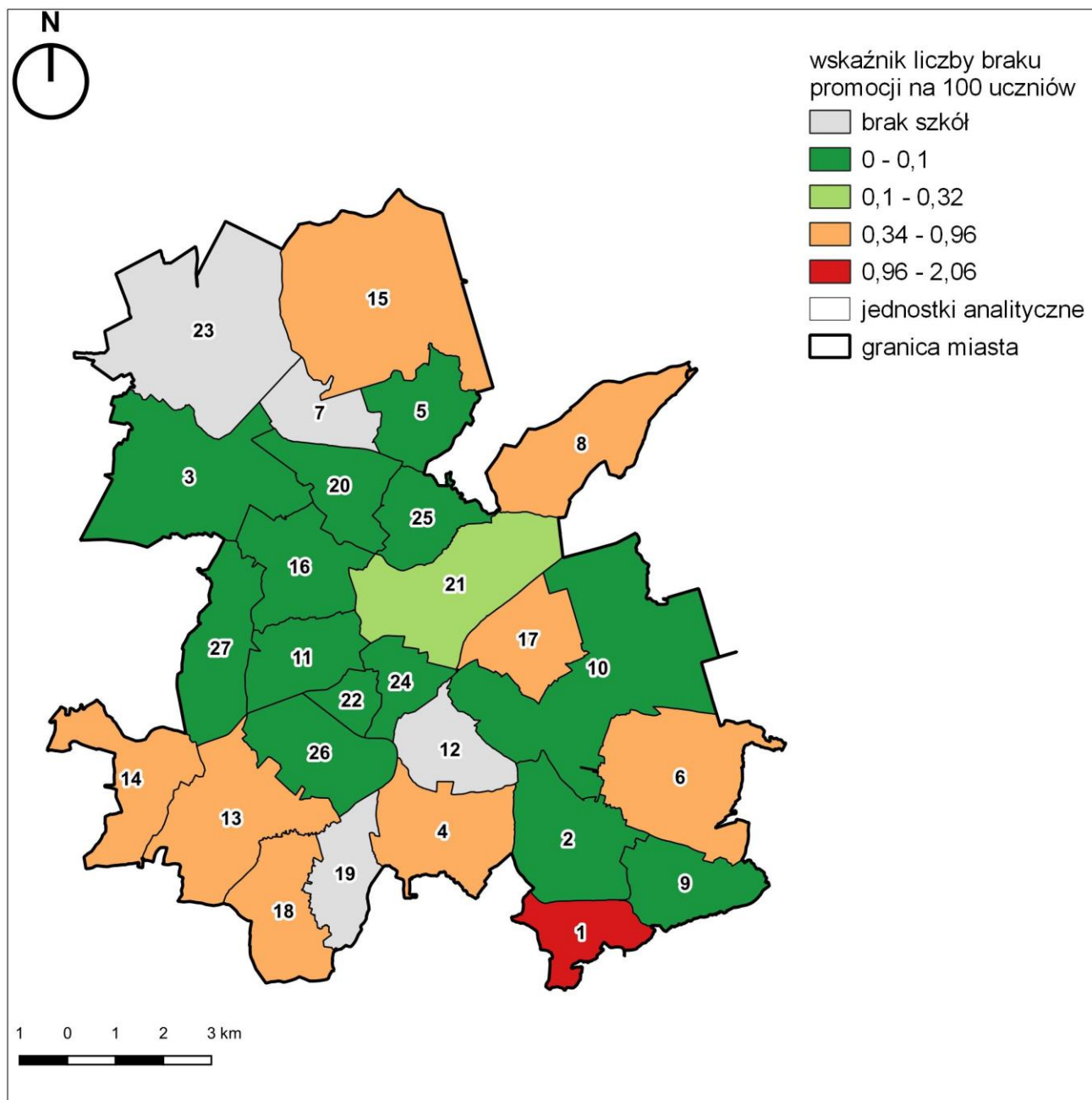

Tabela 2.8. Zestawienie danych dotyczących poziomu edukacji w mieście Rybnik. Źródło danych: Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku.

EDUKACJA					
LP	Jednostka analityczna	Liczba braku promocji do następnej klasy na 100 uczniów w szkole	Średnia wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w jednostce 2021/2022 [%]	Średnia wyników egzaminu ósmoklasisty z matematyki w jednostce 2021/2022 [%]	Średnia wyników egzaminu ósmoklasisty z języka obcego w jednostce 2021/2022 [%]
1	Boguszowice Osiedle	2,06	50,67	37,67	48,16
2	Boguszowice Stare	0,00	55,21	47,29	61,73
3	Chwałęcice	0,00	60,69	52,28	62,88
4	Chwałowice	0,68	51,16	51,46	60,65
5	Golejów	0,00	64,19	56,52	72,73
6	Gotartowice	0,52	61,99	57,63	66,74
7	Grabownia	0,33	61,20	50,67	64,73
8	Kamień	0,83	66,34	51,84	67,70
9	Kłokocin	0,00	58,27	45,56	58,49
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	0,00	66,97	90,66	78,87
11	Maroko-Nowiny	0,08	55,75	60,39	67,82
12	Meksyk	0,33	64,81	67,31	78,01
13	Niedobczyce	0,96	60,72	55,69	57,43
14	Niewiadom	0,50	52,71	52,71	60,56
15	Ochojec	0,46	65,01	71,81	70,98
16	Orzepowice	0,00	57,91	63,45	70,50
17	Paruszowiec-Piaski	0,81	57,30	52,54	63,15
18	Popielów	0,51	60,15	67,02	73,15
19	Radziejów	0,33	58,12	58,29	67,61
20	Rybnicka Kuźnia	0,00	56,44	51,78	66,54
21	Rybnik-Północ	0,16	61,08	61,28	77,46
22	Smolna	0,00	60,36	58,67	72,05
23	Stodoły	0,33	51,13	41,00	45,94
24	Śródmieście	0,00	61,81	61,76	75,16
25	Wielopole	0,00	64,57	65,44	76,54
26	Zamysłów	0,00	66,84	63,20	72,78
27	Zebrzydowice	0,00	54,23	52,68	65,38

Syntetyczny wskaźnik poziomu edukacji w mieście Rybnik obrazujący powyższe cztery zjawiska osiąga najniższą wartość w Boguszowicach Osiedlu (0,02), drugi najniższy wynik odnotowano w Stodołach (0,11). W górnym kwartylu znalazły się również Chwałowice, Niewiadom, Boguszowice Stare, Kłokocin i Paruszowiec-Piaski. W pozostałych jednostkach wartości były powyżej 0,42.

Mapa 2.18. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek znajduje się w tabeli 2.9.

Mapa 2.18. – syntetyczny wskaźnik poziomu edukacji. Źródło: *Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku.*

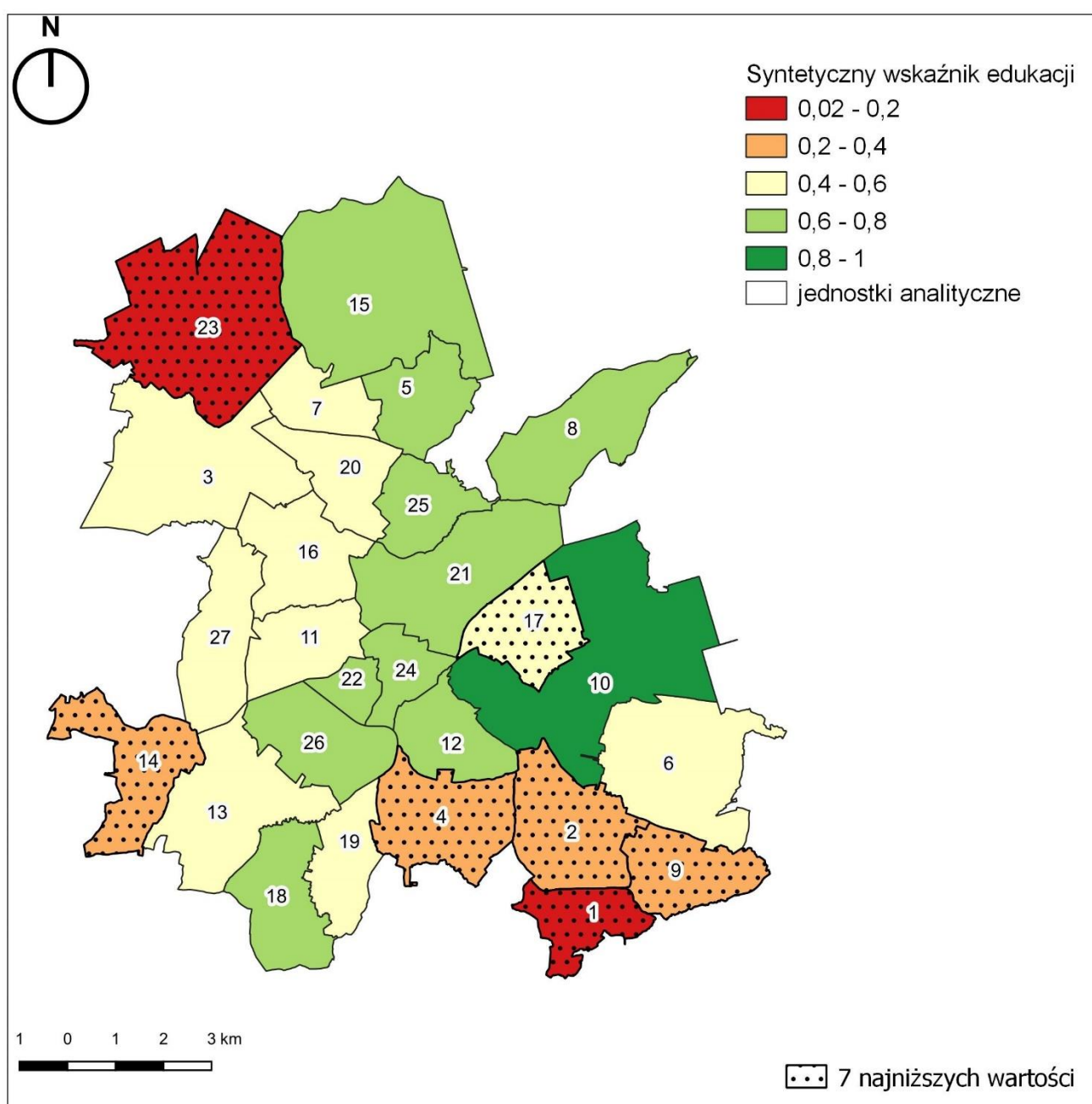

Tabela 2.9. Syntetyczny wskaźnik poziomu edukacji w mieście Rybnik. Źródło danych: Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku.

EDUKACJA						
LP	Jednostka analityczna	Wartość normalizowana liczby braku promocji na 100 uczniów w szkole	Wartość normalizowana średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w jednostce 2021/2022	Wartość normalizowana średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z matematyki w jednostce 2021/2022	Wartość normalizowana średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka obcego w jednostce 2021/2022	SYNTETYCZNY WSKAŹNIK EDUKACJI
1	Boguszowice Osiedle	0,00	0,00	0,00	0,07	0,02
2	Boguszowice Stare	1,00	0,28	0,18	0,48	0,38
3	Chwałęcice	1,00	0,61	0,28	0,51	0,52
4	Chwałowice	0,67	0,03	0,26	0,45	0,29
5	Golejów	1,00	0,83	0,36	0,81	0,70
6	Gotartowice	0,75	0,69	0,38	0,63	0,59
7	Grabownia	0,84	0,65	0,25	0,57	0,52
8	Kamień	0,60	0,96	0,27	0,66	0,63
9	Kłokocin	1,00	0,47	0,15	0,38	0,40
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
11	Maroko-Nowiny	0,96	0,31	0,43	0,66	0,52
12	Meksyk	0,84	0,87	0,56	0,97	0,80
13	Niedobczyce	0,53	0,62	0,34	0,35	0,44
14	Niewiadom	0,76	0,13	0,28	0,44	0,33
15	Ochojec	0,78	0,88	0,64	0,76	0,76
16	Orzepowice	1,00	0,44	0,49	0,75	0,60
17	Paruszowiec-Piaski	0,61	0,41	0,28	0,52	0,42
18	Popielów	0,75	0,58	0,55	0,83	0,66
19	Radziejów	0,84	0,46	0,39	0,66	0,54
20	Rybnicka Kuźnia	1,00	0,35	0,27	0,63	0,47
21	Rybnik-Północ	0,92	0,64	0,45	0,96	0,70
22	Smolna	1,00	0,59	0,40	0,79	0,63
23	Stodoły	0,84	0,03	0,06	0,00	0,11
24	Śródmieście	1,00	0,68	0,45	0,89	0,71
25	Wielopole	1,00	0,85	0,52	0,93	0,79
26	Zamysłów	1,00	0,99	0,48	0,82	0,79
27	Zebrzydowice	1,00	0,22	0,28	0,59	0,43

Uczestnictwo w życiu publicznym

Poziom uczestnictwa w życiu publicznym w mieście Rybnik przeanalizowano za pomocą syntetycznego wskaźnika obliczonego na podstawie dwóch wskaźników cząstkowych:

- 1) liczby złożonych kart do głosowania w Budżecie Obywatelskim w 2021 r. na 100 mieszkańców, na podstawie danych otrzymanych z Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika (BO),
- 2) liczby osób głosujących w wyborach samorządowych w 2018 r. na 100 mieszkańców na podstawie danych z Państwowej Komisji Wyborczej opublikowanych na stronie <https://wybory2018.pkw.gov.pl/> (WS).

Wartości wskaźników cząstkowych poddano standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13).

Syntetyczny wskaźnik stanowi sumę ważoną zestandaryzowanych wskaźników cząstkowych. Wskaźnikom cząstkowym przypisano równomierne wagi wynoszące po 0,5.

Syntetyczny wskaźnik uczestnictwa w życiu publicznym obliczono według wzoru:

$$\text{wartość syntetycznego wsk. uczestnictwa w życiu publicznym} = 0,5 \times BO + 0,5 \times WS$$

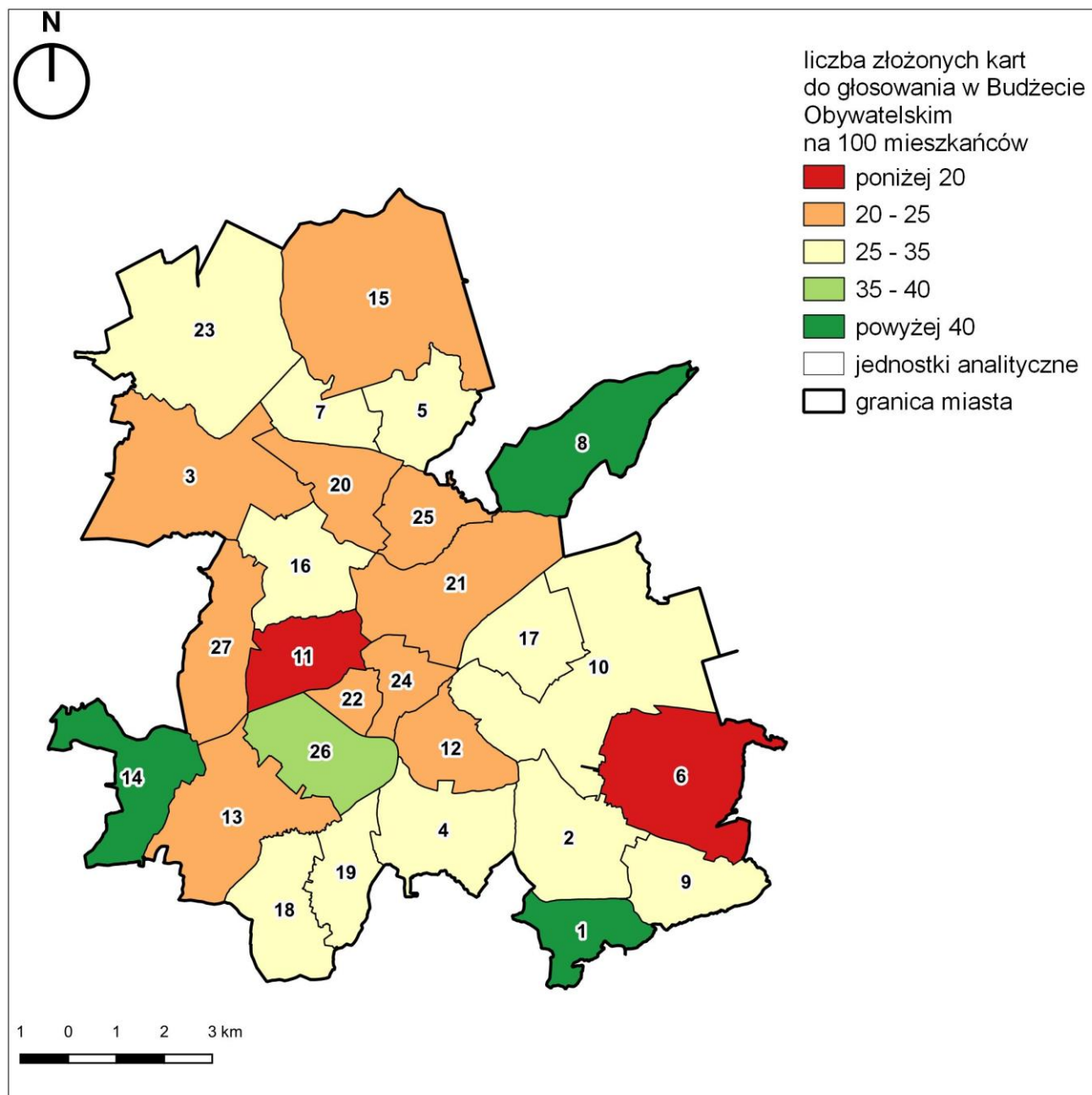
Należy zauważyć, że zjawisko uczestnictwa w życiu publicznym jest zjawiskiem pozytywnym, a więc problem odnotowano w jednostkach o najniższych wynikach.

Wartości poszczególnych wskaźników uczestnictwa w życiu publicznym zawiera tabela 2.10. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek analitycznych zawiera tabela 2.11.

Wskaźnik liczby złożonych kart do głosowania w Budżecie Obywatelskim na 100 mieszkańców najniższą wartość osiąga w Gotartowicach (19,52 kart/100 mieszkańców). Drugi najniższy wynik odnotowano w jednostce Maroko-Nowiny (19,83 kart/100 mieszkańców). W górnym kwartylu znalazły się także: Rybnik-Północ, Śródmieście, Meksyk, Smolna i Zebrzydowice. Pozostałe jednostki posiadały wartości powyżej 22,4 kart/100 mieszkańców.

Mapa 2.19. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Zestawienie wartości zjawiska dla każdej jednostki znajduje się w tabeli 2.10.

Mapa 2.19. – liczba złożonych kart do głosowania w Budżecie Obywatelskim na 100 mieszkańców. Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika.

Wskaźnik liczby osób, które oddały głos w wyborach samorządowych w 2018 r., w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki był najniższy w Boguszwicach Osiedlu (34,78 os./100 mieszkańców). Drugi najniższy wynik odnotowano w Niewiadomiu (44,33 os./100 mieszkańców). W górnym kwartylu znalazły się także: Stodoły, Niedobczyce, Chwałowice, Paruszowiec-Piaski i Kłokocin.

Mapa 2.20. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Zestawienie wartości zjawiska dla każdej jednostki znajduje się w tabeli 2.10.

Mapa 2.20. – liczba osób, które oddały głos w wyborach samorządowych w 2018 r. na 100 mieszkańców danej jednostki.
Źródło: PKW.

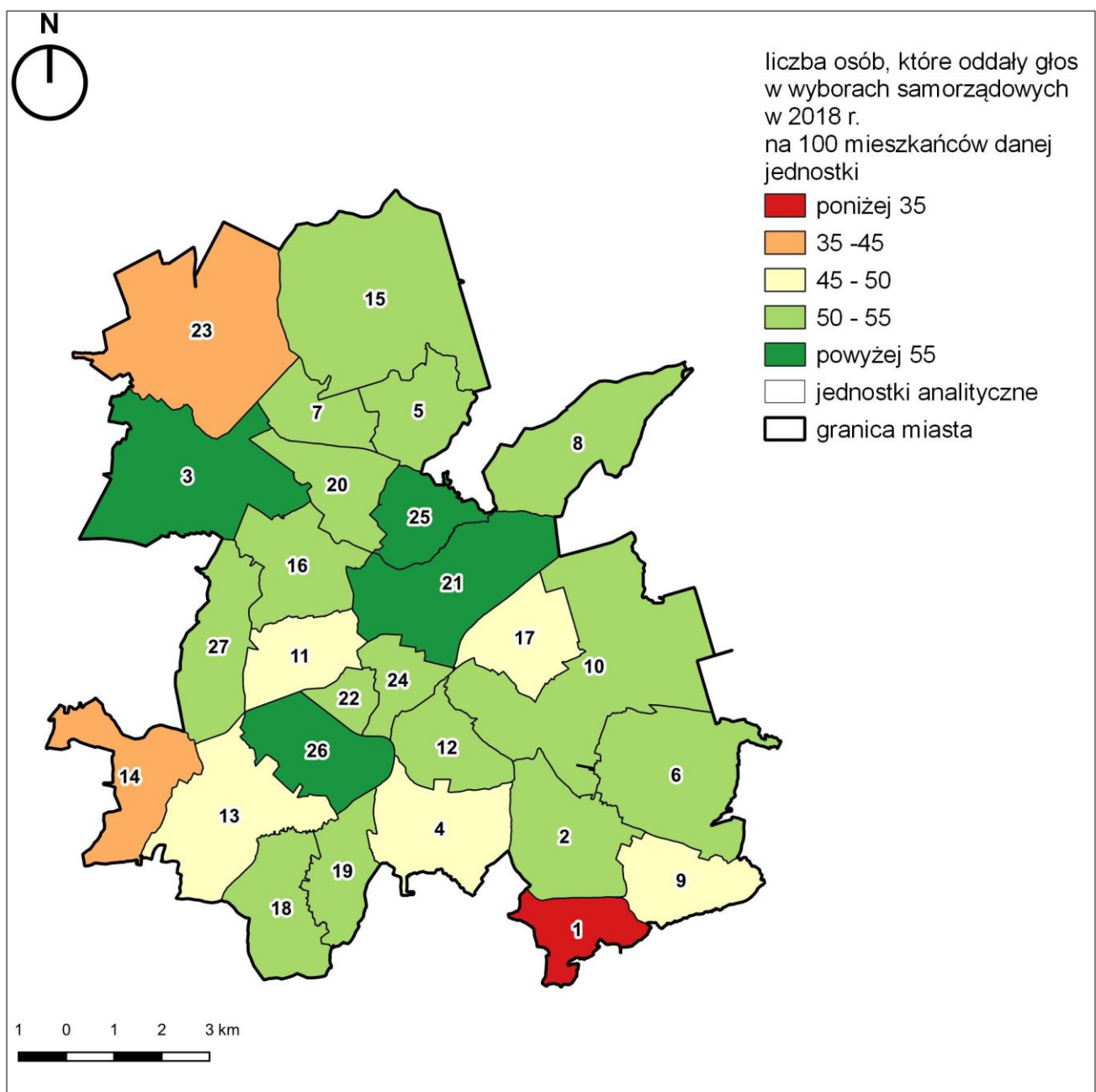

Tabela 2.10. Zestawienie danych dotyczących uczestnictwa w życiu publicznym. Źródło danych: PKW, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika.

UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM			
LP	Jednostka analityczna	Liczba złożonych kart do głosowania w Budżecie Obywatelskim na 100 mieszkańców	Liczba osób głosujących w wyborach samorządowych w 2018 r. na 100 mieszkańców
1	Boguszowice Osiedle	54,29	34,78
2	Boguszowice Stare	29,47	52,73
3	Chwałęcice	23,77	55,62
4	Chwałowice	32,04	47,03
5	Golejów	32,82	54,99
6	Gołartowice	19,52	53,95
7	Grabownia	32,27	52,28
8	Kamień	48,82	53,17
9	Kłokocin	25,03	47,64
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	26,85	54,20
11	Maroko-Nowiny	19,83	49,63
12	Meksyk	21,20	53,98
13	Niedobczyce	24,75	45,09
14	Niewiadom	56,27	44,33
15	Ochojec	22,45	54,85
16	Orzepowice	34,56	53,20
17	Paruszowiec-Piaski	25,34	47,37
18	Popielów	29,47	52,16
19	Radziejów	30,53	51,49
20	Rybnicka Kuźnia	23,87	51,62
21	Rybnik-Północ	20,07	55,88
22	Smolna	21,71	52,67
23	Stodoły	29,09	44,93
24	Śródmieście	21,11	50,75
25	Wielopole	22,44	57,38
26	Zamysłów	36,77	58,20
27	Zebrzydowice	22,38	51,25

Syntetyczny wskaźnik uczestnictwa w życiu publicznym najniższą wartość osiąga w Niedobczycach (-0,85). W górnym kwartylu znalazły się również: Stodoły, Maroko-Nowiny, Paruszowiec-Piaski, Kłokocin, Śródmieście i Boguszowice Osiedle. W pozostałych jednostkach wartości były powyżej -0,40.

Mapa 2.21. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek znajduje się w tabeli 2.11.

Mapa 2.21. – Syntetyczny wskaźnik uczestnictwa w życiu publicznym. Źródło: PKW, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika.

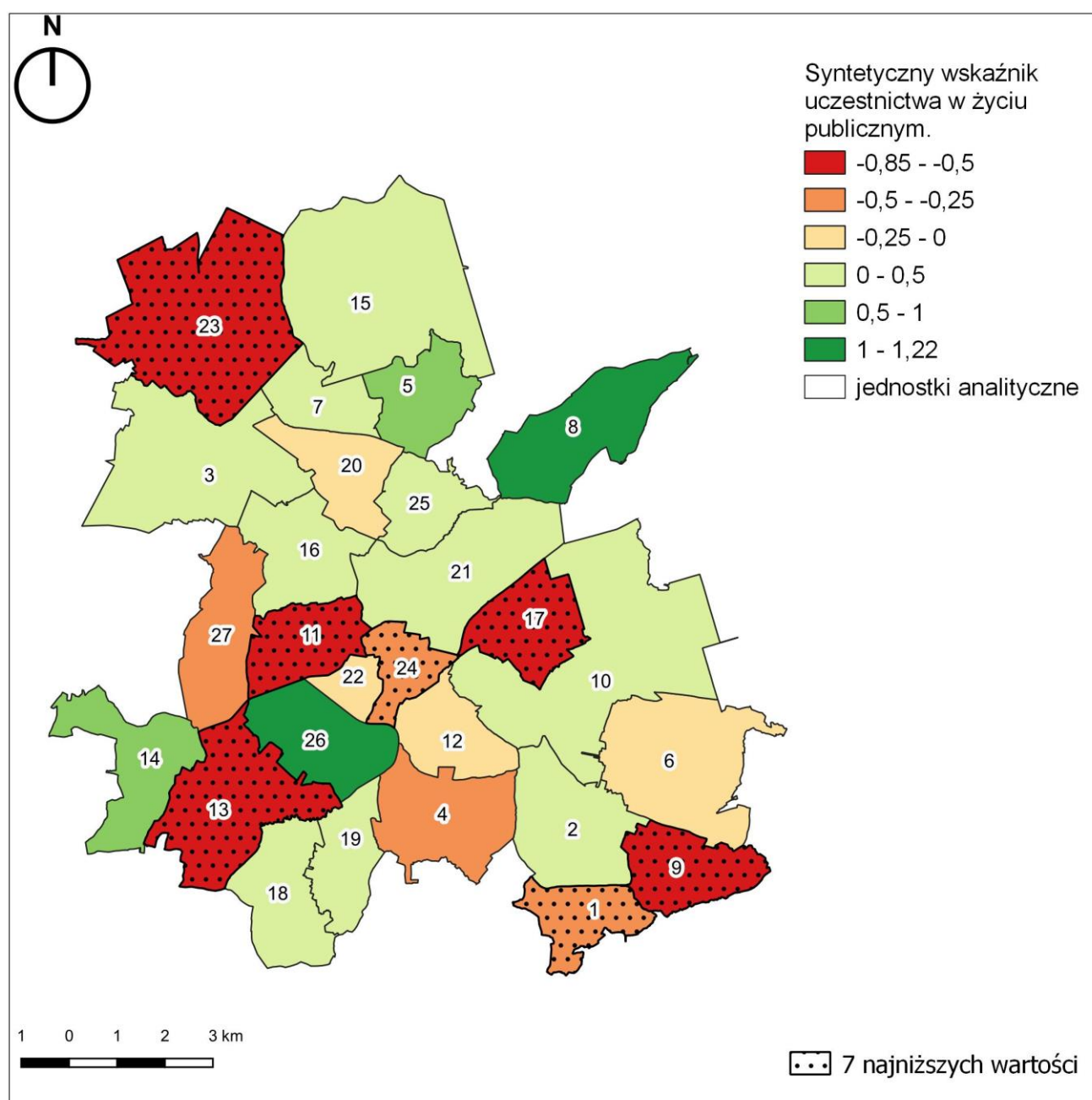

Tabela 2.11. Syntetyczny wskaźnik uczestnictwa w życiu publicznym. Źródło danych: PKW, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika.

UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM				
LP	Jednostka analityczna	Wartość standaryzowana liczby złożonych kart do głosowania w Budżecie Obywatelskim na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana liczby osób głosujących wybory samorządowe 2018 r. na 100 mieszkańców	SYNTETYCZNY WSKAŹNIK UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM
1	Boguszowice Osiedle	2,58	-3,37	-0,40
2	Boguszowice Stare	0,03	0,32	0,18
3	Chwałęcice	-0,55	0,92	0,18
4	Chwałowice	0,30	-0,85	-0,28
5	Golejów	0,38	0,79	0,58
6	Gotartowice	-0,99	0,58	-0,21
7	Grabownia	0,32	0,23	0,28
8	Kamień	2,02	0,42	1,22
9	Kłokocin	-0,42	-0,72	-0,57
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	-0,23	0,63	0,20
11	Maroko-Nowiny	-0,95	-0,31	-0,63
12	Meksyk	-0,81	0,58	-0,12
13	Niedobczyce	-0,45	-1,25	-0,85
14	Niewiadom	2,78	-1,41	0,69
15	Ochojec	-0,69	0,76	0,04
16	Orzepowice	0,56	0,42	0,49
17	Paruszowiec-Piaski	-0,39	-0,78	-0,58
18	Popielów	0,03	0,21	0,12
19	Radziejów	0,14	0,07	0,11
20	Rybnicka Kuźnia	-0,54	0,10	-0,22
21	Rybnik-Północ	-0,93	0,97	0,02
22	Smolna	-0,76	0,31	-0,22
23	Stodoły	-0,01	-1,28	-0,64
24	Śródmieście	-0,82	-0,08	-0,45
25	Wielopole	-0,69	1,28	0,30
26	Zamysłów	0,78	1,45	1,12
27	Zebrzydowice	-0,69	0,02	-0,34

Uczestnictwo w życiu kulturalnym

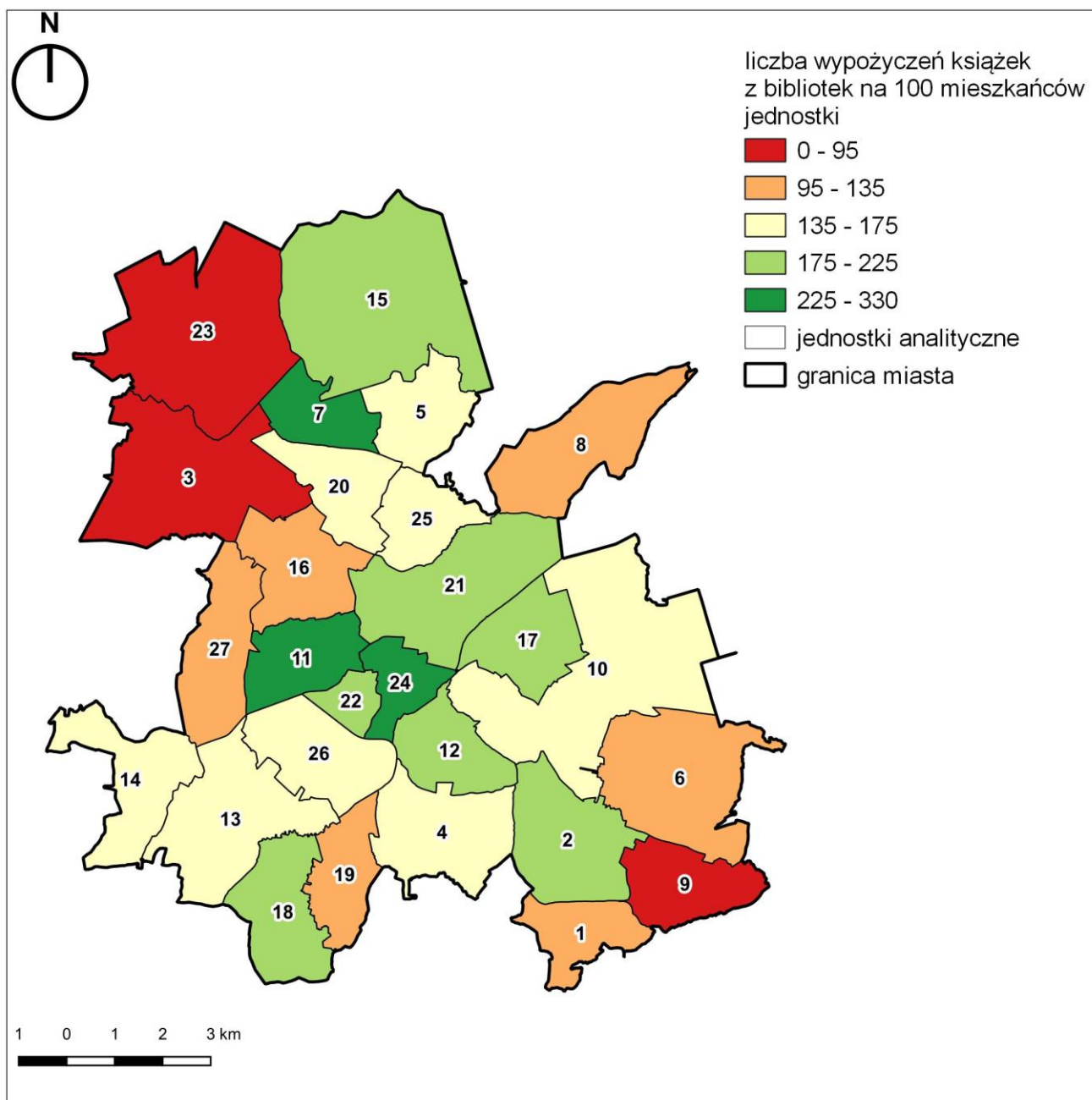
Zjawisko uczestnictwa w życiu kulturalnym zostało przebadane na podstawie jedynych dostępnych w tym zakresie danych. Dotyczyły one liczby wypożyczeń książek z bibliotek na 100 mieszkańców jednostki i zostały przekazane przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rybniku. Otrzymane dane zostały poddane standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13).

Zjawisko uczestnictwa w życiu kulturalnym jest zjawiskiem pozytywnym, a więc problem odnotowano w jednostkach o najniższych wynikach.

Wskaźnik liczby wypożyczeń książek z bibliotek na 100 mieszkańców jednostki był najniższy w dzielnicy Kłokocin (59,93 wypoż./100 mieszkańców), drugi najniższy wynik odnotowano w Chwałęcicach i wynosił 68,71. W górnym kwartylu znalazły się także: Stodoły, Zebrzydowice, Orzepowice, Gotartowice i Boguszowice Osiedle. W pozostałych jednostkach wartość wskaźnika była powyżej 122 wypożyczeń na 100 mieszkańców.

Mapa 2.22. prezentuje rozkład zjawiska w mieście Rybnik. Mapa 2.23. prezentuje rozkład wartości standaryzowanej wskaźnika. Zestawienie wartości wskaźnika dla każdej jednostki oraz jego wartości standaryzowane znajdują się w tabeli 2.12.

Mapa 2.22. – liczba wypożyczeń książek z bibliotek na 100 mieszkańców jednostki. Źródło: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Rybniku.

Mapa 2.23. – wartości standaryzowane zjawiska uczestnictwa w życiu kulturalnym na 100 mieszkańców jednostki. Źródło: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Rybniku.

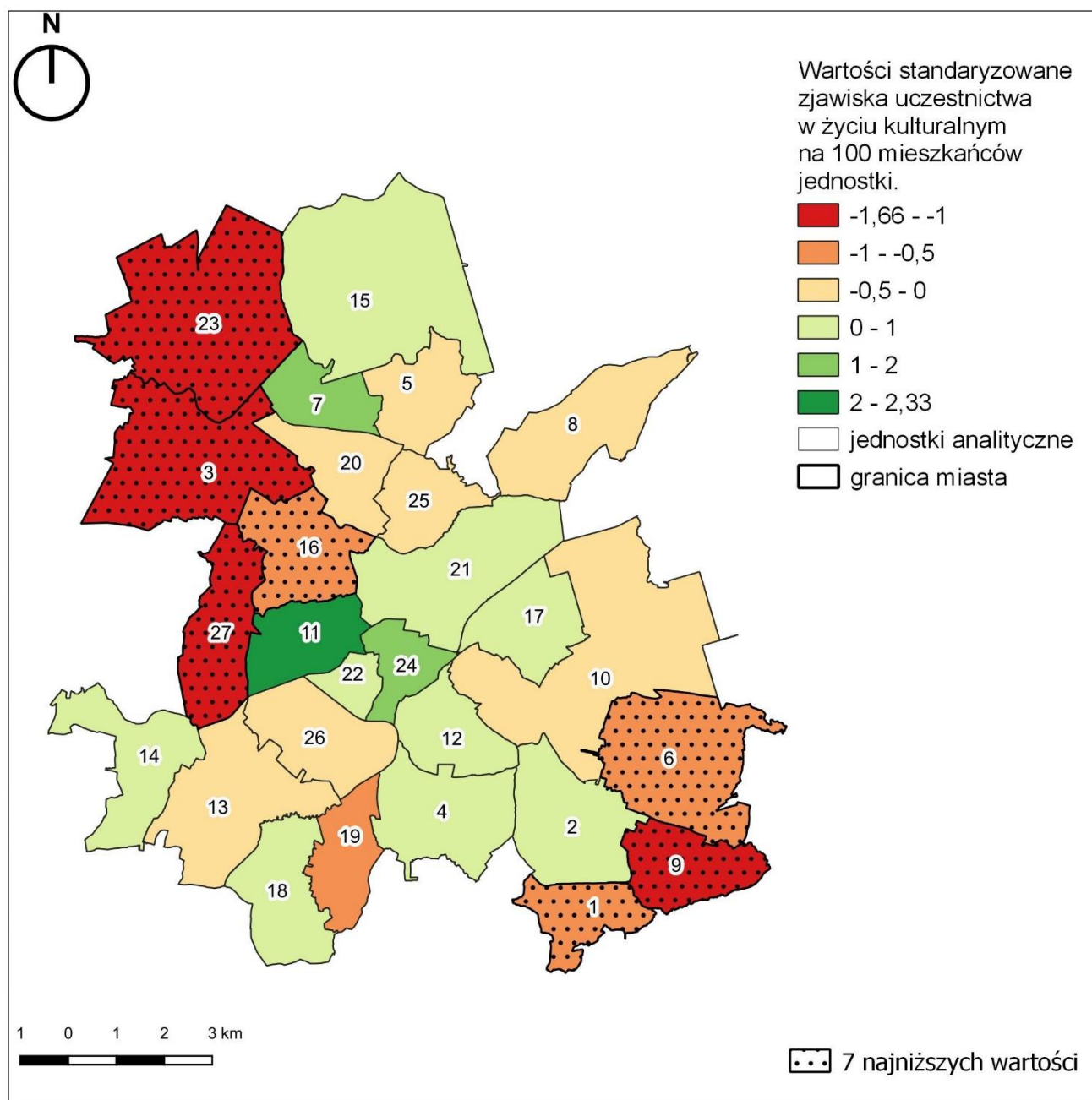

Tabela 2.12. Dane dotyczące uczestnictwa w życiu kulturalnym. Źródło danych: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Rybniku.

UCZESTNICTWO W ŻYCIU KULTURALNYM			
LP	Jednostka analityczna	Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana liczby wypożyczeń na 100 mieszkańców
1	Boguszowice Osiedle	121,51	-0,67
2	Boguszowice Stare	200,96	0,61
3	Chwałęcice	68,71	-1,52
4	Chwałowice	173,81	0,17
5	Golejów	150,26	-0,21
6	Gotartowice	120,56	-0,69
7	Grabownia	227,32	1,03
8	Kamień	134,76	-0,46
9	Kłokocin	59,93	-1,66
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	151,72	-0,18
11	Maroko-Nowiny	307,71	2,33
12	Meksyk	189,99	0,43
13	Niedobczyce	135,69	-0,44
14	Niewiadom	165,86	0,04
15	Ochojec	221,65	0,94
16	Orzepowice	119,38	-0,70
17	Paruszowiec-Piaski	209,96	0,75
18	Popielów	204,33	0,66
19	Radziejów	122,22	-0,66
20	Rybnicka Kuźnia	153,52	-0,15
21	Rybnik-Północ	184,06	0,34
22	Smolna	184,73	0,35
23	Stodoły	80,38	-1,33
24	Śródmieście	330,30	2,69
25	Wielopole	147,05	-0,26
26	Zamysłów	140,63	-0,36
27	Zebrzydowice	96,95	-1,07

Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych

Poszczególne zjawiska społeczne przeanalizowano w każdej z 27 jednostek. Następnie dla każdego zjawiska z osobna uszeregowano jednostki według nasilenia występowania negatywnego zjawiska przestrzennego i określono jednostki, dla których nasilenie zjawiska jest:

- największe w gminie (oznaczone w tabeli jako „max”)
- w górnym kwartylu (oznaczone w tabeli jako „górny kwartyl”), obejmującym 7 jednostek, łącznie z najwyższym wynikiem,
- powyżej średniej dla całej gminy (oznaczone w tabeli jako „+”).

Tabela 2.13., w której zestawiono wyniki dla wszystkich jednostek, obrazuje ilość negatywnych zjawisk społecznych oraz ich nasilenie w danej jednostce. Dla każdej jednostki obliczono liczbę zjawisk, dla których wynik tej jednostki plasował się w górnym kwartylu – w ten sposób określono, ile negatywnych zjawisk społecznych występuje w tej jednostce w znacznym nasileniu. Dodatkowo określono, czy były wśród nich zjawiska kluczowe.

Najwyższą koncentrację negatywnych zjawisk społecznych o znacznym nasileniu odnotowano w Boguszowicach Osiedlu (8), Paruszowcu-Piaskach (6), Niewiadomiu (5), Niedobczycach (5), Maroko-Nowinach (4) i w Śródmieściu (4). W jednostce Rybnik-Północ wystąpiły 3 negatywne kluczowe zjawiska społeczne o znacznym nasileniu. Wartości te są podstawą spełnienia pierwszego warunku wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Drugi warunek dotyczy występowania problemów w sferach pozaspołecznych, co analizowane będzie w kolejnym rozdziale.

Mapa 2.24. przedstawia liczbę negatywnych zjawisk społecznych w jednostkach analitycznych.

Tabela 2.13., w której zestawiono wyniki dla wszystkich jednostek, obrazuje ilość negatywnych zjawisk społecznych oraz ich nasilenie w danej jednostce. Kolorem czerwonym zaznaczono komórki, gdzie w jednostce odnotowano najwyższy wynik, kolorem pomarańczowym oznaczono komórki, gdzie wyniki znajdowały się w górnym kwartylu. Następnie określono czy nasilenie zjawiska odnotowano wśród zjawisk kluczowych i na tej podstawie wybrano jednostki z największą koncentracją negatywnych zjawisk społecznych.

Mapa 2.24. – koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.

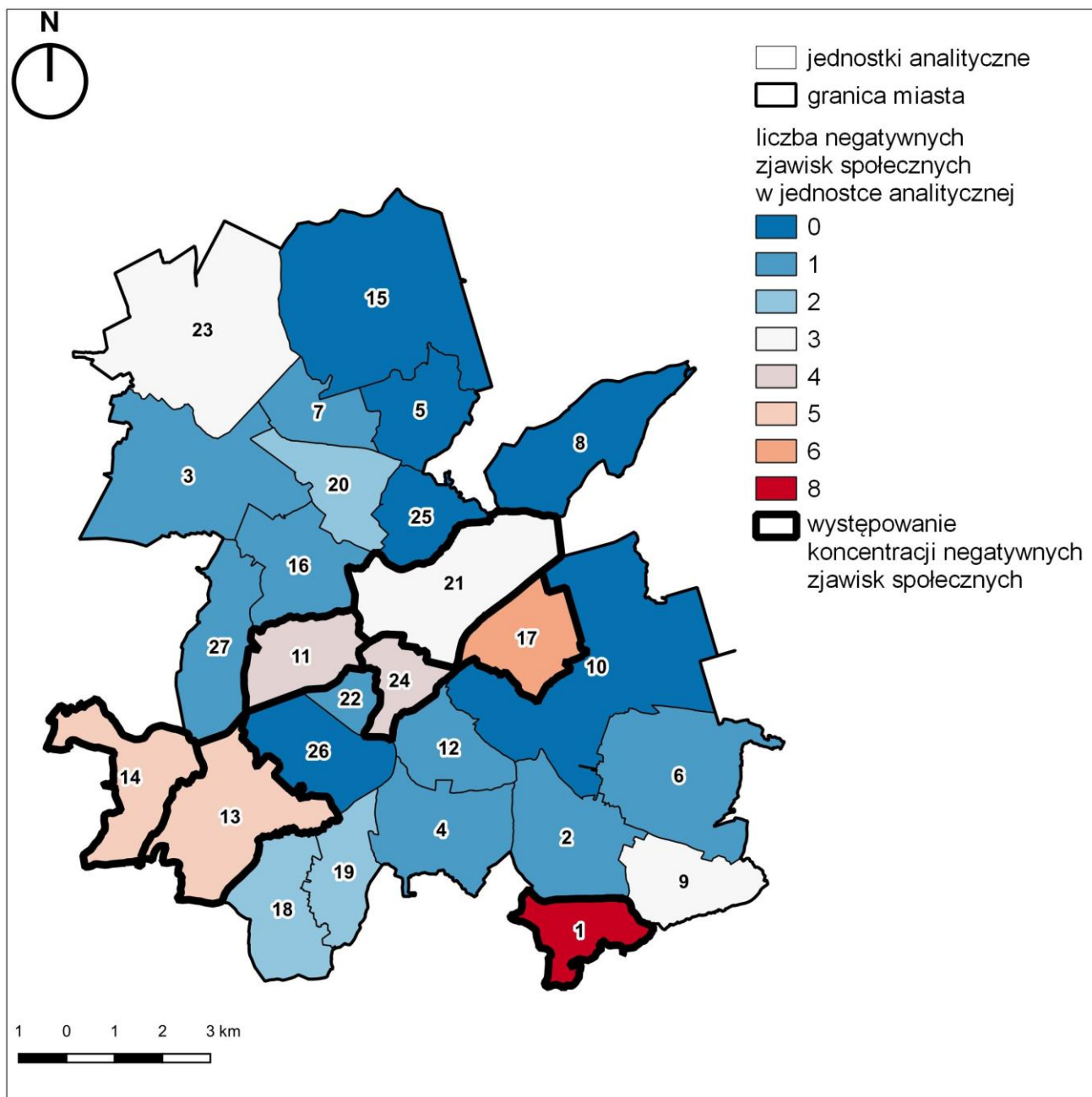

Tabela 2.13. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. Opracowanie własne na potrzeby Urzędu Miasta Rybnika.

LP	Jednostka analityczna	Bezrobocie	Zagrożenie bezpieczeństwa	Ubóstwo	Problemy rodzin	Osoby ze szczególnymi potrzebami	Uczestnictwo w życiu publicznym	Uczestnictwo w życiu kulturalnym	Edukacja	Ile problemów w górnym kwartylu?	Czy problemy wśród zjawisk kluczowych?	Koncentracja
1	Boguszowice Osiedle	górný kwartyl	górný kwartyl	górný kwartyl	górný kwartyl	górný kwartyl	górný kwartyl	górný kwartyl	max	8	TAK	TAK
2	Boguszowice Stare								górný kwartyl	1	NIE	NIE
3	Chwałęcice							górný kwartyl		1	NIE	NIE
4	Chwałowice	+		+	+	+	+		górný kwartyl	1	NIE	NIE
5	Golejów				+	+		+		0	NIE	NIE
6	Gotartowice						+	górný kwartyl		1	NIE	NIE
7	Grabownia	górný kwartyl								1	TAK	NIE
8	Kamień							+		0	NIE	NIE
9	Kłokocin	+					górný kwartyl	max	górný kwartyl	3	NIE	NIE
10	Ligota-Ligocka Kuźnia							+		0	NIE	NIE
11	Maroko-Nowiny		górný kwartyl	górný kwartyl	górný kwartyl	+	górný kwartyl			4	TAK	TAK
12	Meksyk		górný kwartyl				+			1	TAK	NIE
13	Niedobczyce	górný kwartyl		górný kwartyl	górný kwartyl	górný kwartyl	max	+		5	TAK	TAK
14	Niewiadom	max		górný kwartyl	górný kwartyl	górný kwartyl			górný kwartyl	5	TAK	TAK
15	Ochojec				+	+				0		NIE
16	Orzepowice		+					górný kwartyl		1	NIE	NIE
17	Paruszowiec-Piaski	górný kwartyl	+	max	max	max	górný kwartyl		górný kwartyl	6	TAK	TAK
18	Popielów	+		+	górný kwartyl	górný kwartyl				2	TAK	NIE
19	Radziejów	górný kwartyl		+	górný kwartyl	+		+		2	TAK	NIE
20	Rybnicka Kuźnia	górný kwartyl	górný kwartyl				+	+		2	TAK	NIE
21	Rybnik-Północ		górný kwartyl	górný kwartyl	+	górný kwartyl				3	TAK	TAK
22	Smolna	+	górný kwartyl				+			1	TAK	NIE
23	Stodoły						górný kwartyl	górný kwartyl	górný kwartyl	3	NIE	NIE
24	Śródmieście	+	max	górný kwartyl	+	górný kwartyl	górný kwartyl			4	TAK	TAK
25	Wielopole	+						+		0	NIE	NIE
26	Zamysłów					+		+		0	NIE	NIE
27	Zebrzydowice							górný kwartyl		1	NIE	NIE

Analiza zjawisk negatywnych w pozostałych sferach

W niniejszej części przeanalizowano 4 pozostałe sfery (tzw. pozaspołeczne): gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zjawiska te mają różne znaczenie i zróżnicowane oddziaływanie na mieszkańców i użytkowników miasta.

Sfera gospodarcza

Zjawisko aktywności gospodarczej w mieście Rybnik przeanalizowano za pomocą syntetycznego wskaźnika aktywności gospodarczej, obliczonego na podstawie trzech wskaźników cząstkowych:

- 1) wskaźnika liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców danej jednostki (PA),
- 2) wskaźnika liczby podmiotów o specjalistycznym PKD figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców danej jednostki (SPA),
- 3) wskaźnika udziału pustostanów w ogólnej liczbie lokali użytkowych na 100 mieszkańców danej jednostki (PLU).

Wskaźniki opracowano na podstawie danych z raportu gminnego o przedsiębiorcach działających na terenie gminy wygenerowanego przez Urząd Miasta Rybnika z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz danych z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku.

Wartości wskaźników cząstkowych poddano standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13), przy czym wskaźnik udziału pustostanów w ogólnej liczbie lokali użytkowych na 100 mieszkańców jako jedyny o negatywnym wydźwięku został pomnożony przez -1 dla ujednolicenia znaczenia wszystkich składników na pozytywne.

Syntetyczny wskaźnik stanowi sumę ważoną zestandaryzowanych wskaźników cząstkowych. Wskaźnikom cząstkowym przypisano następujące wagi:

- 0,4 dla PA – wskaźnika liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców,
- 0,5 dla SPA – wskaźnika liczby podmiotów o specjalistycznym PKD figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców,

- 0,1 dla PLU – wskaźnika udziału pustostanów w ogólnej liczbie lokali użytkowych na 100 mieszkańców

Syntetyczny wskaźnik aktywności gospodarczej obliczono według wzoru:

$$\text{wartość syntetycznego wskaźnika aktywności gosp.} = 0,4 \times PA + 0,5 \times SPA + 0,1 \times PLU$$

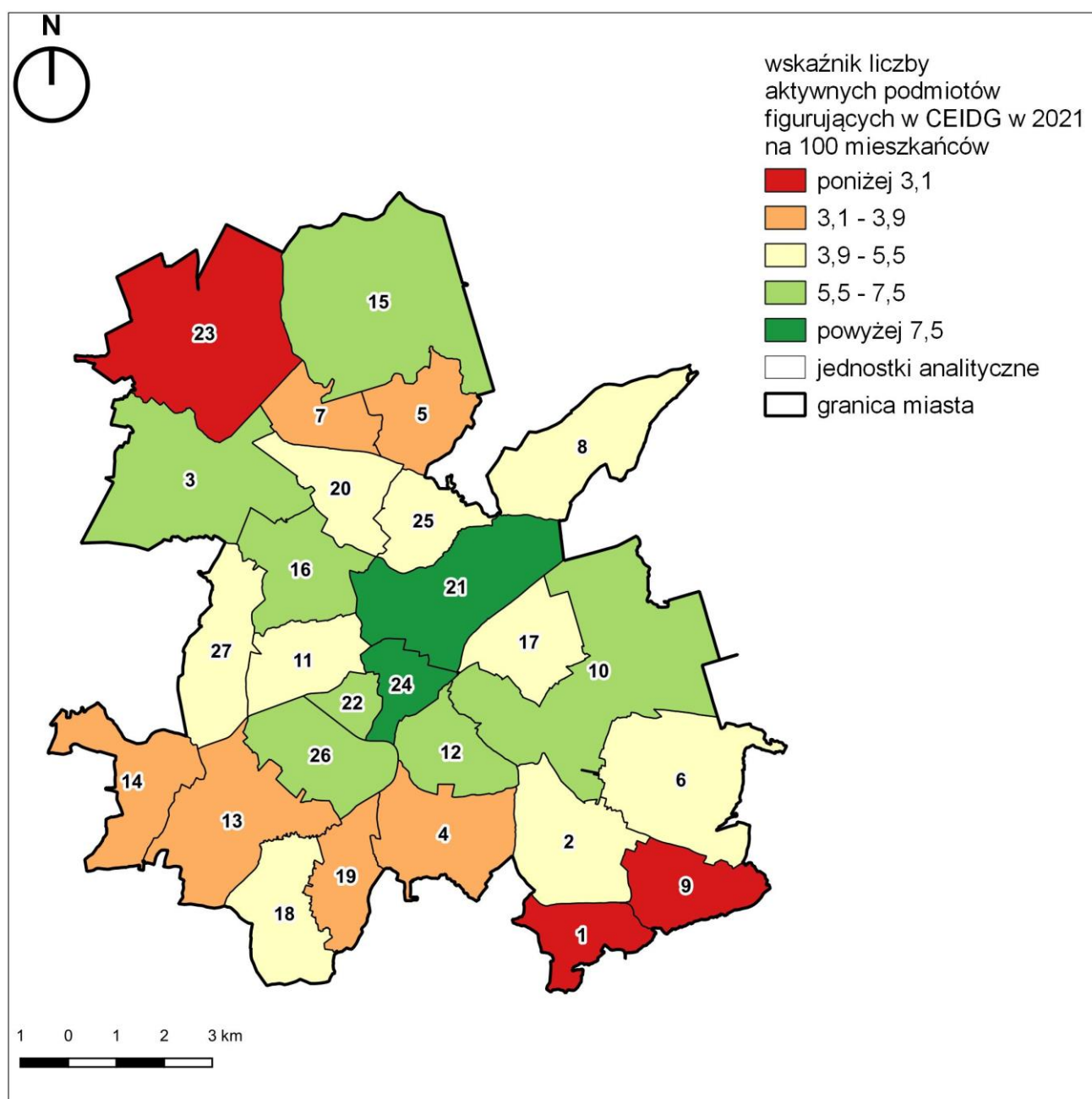
Należy zauważyć, że zjawisko aktywności gospodarczej jest zjawiskiem pozytywnym, a więc problem odnotowano w jednostkach o najniższych wynikach.

Wartości poszczególnych wskaźników aktywności gospodarczej zawiera tabela 2.14. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek analitycznych zawiera tabela 2.15.

Wskaźnik liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców danej jednostki był najniższy w jednostce Kłokocin (2,6), drugi najniższy wynik odnotowano w jednostce Boguszowice Osiedle (2,66). W górnym kwartylu znalazły się również: Stodoły, Chwałowice, Golejów, Grabownia i Niewiadom. Dwie najwyższe wartości odnotowano w dzielnicach Rybnik-Północ (7,7) i Śródmieście (15,1).

Mapa 2.25. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.14.

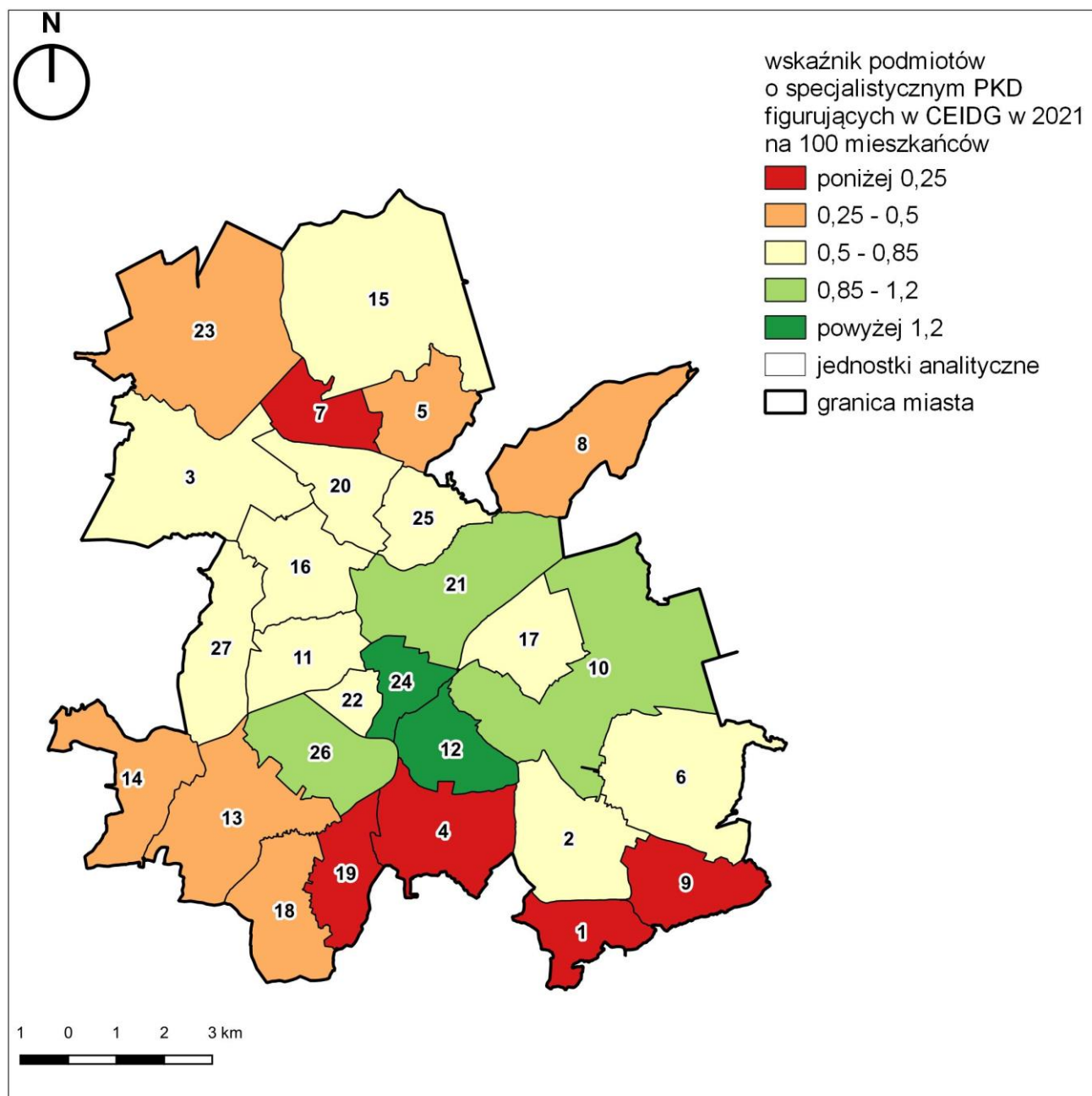
Mapa 2.25. – wskaźnik liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców. Źródło: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Wskaźnik liczby podmiotów o specjalistycznym PKD figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców danej jednostki określono na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, uwzględniając dział „M” (grupy 69 - 75) - działalność profesjonalną, naukową i techniczną. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce Kłokocin (0,12), drugi najniższy wynik odnotowano w jednostce Boguszowice Osiedle (0,15). W górnym kwartyle znalazły się również: Radziejów, Chwałowice, Grabownia, Stodoły i Kamień.

Mapa 2.26. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.14.

Mapa 2.26. – wskaźnik podmiotów o specjalistycznym PKD figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców. Źródło: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Wskaźnik udziału pustostanów w ogólnej liczbie lokali użytkowych na 100 mieszkańców danej jednostki obliczono na podstawie stosunku liczby pustostanów do ogólnej liczby gminnych lokali użytkowych w danej jednostce. Gminne lokale użytkowe znajdują się w 14 jednostkach, natomiast pustostany znajdują się w 8 jednostkach: Śródmieściu, Maroko-Nowinach, Paruszowcu-Piaskach, Stodołach, Ochojcu, Boguszowicach Osiedlu, Chwałowicach i Kłokocinie. Najniższe wartości wskaźnika w jednostkach Stodoły i Ochojec wynikają z niskiego zasobu gminnych lokali użytkowych w tych jednostkach.

Mapa 2.27. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.14.

Mapa 2.27. – wskaźnik udziału pustostanów w ogólnej liczbie lokali użytkowych na 100 mieszkańców. Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku.

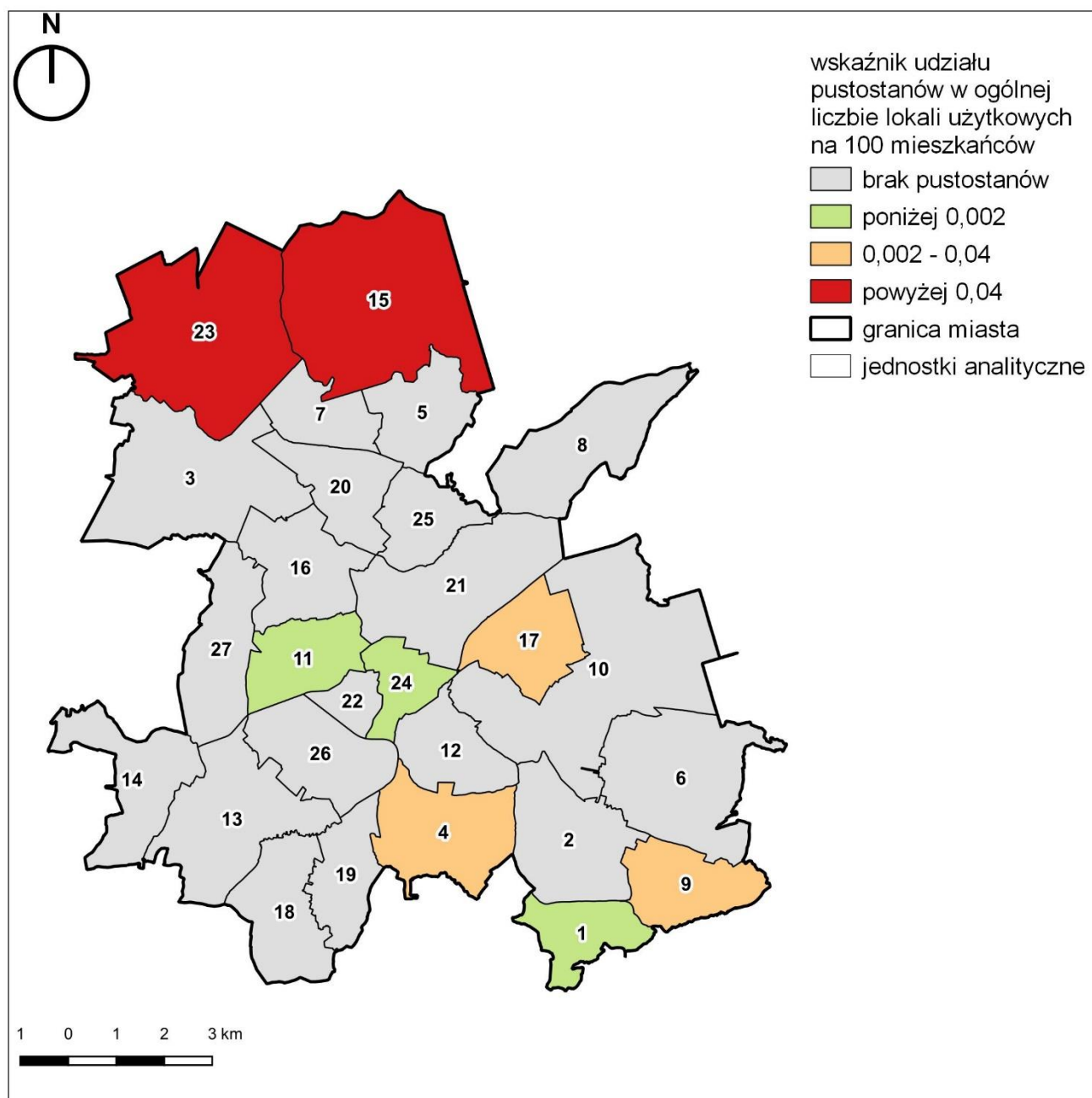

Tabela 2.14. Wartości wskaźników w zakresie aktywności gospodarczej. Źródło danych: CEIDG, Urząd Miasta Rybnika, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku.

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA				
LP	Jednostka analityczna	Liczba podmiotów o specjalistycznym PKD figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów z zawieszoną działalnością w 2021 na 100 mieszkańców	Udział pustostanów w ogólnej liczbie lokali użytkowych na 100 mieszkańców
1	Boguszowice Osiedle	0,150	0,570	0,0003
2	Boguszowice Stare	0,510	0,960	0,0000
3	Chwałęcice	0,810	0,700	0,0000
4	Chwałowice	0,250	0,840	0,0025
5	Golejów	0,470	1,070	0,0000
6	Gotartowice	0,690	0,930	0,0000
7	Grabownia	0,250	0,510	0,0000
8	Kamień	0,340	1,060	0,0000
9	Kłokocin	0,120	1,180	0,0099
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	1,010	1,480	0,0000
11	Maroko-Nowiny	0,550	1,170	0,0006
12	Meksyk	1,210	1,250	0,0000
13	Niedobczyce	0,420	0,850	0,0000
14	Niewiadom	0,500	1,000	0,0000
15	Ochojec	0,700	1,590	0,0467
16	Orzepowice	0,840	1,220	0,0000
17	Paruszowiec-Piaski	0,570	1,210	0,0114
18	Popielów	0,490	1,170	0,0000
19	Radziejów	0,160	0,710	0,0000
20	Rybnicka Kuźnia	0,660	1,170	0,0000
21	Rybnik-Północ	1,140	1,880	0,0000
22	Smolna	0,740	1,310	0,0000
23	Stodoły	0,340	1,200	0,1721
24	Śródmieście	2,760	1,900	0,0019
25	Wielopole	0,670	0,570	0,0000
26	Zamysłów	0,940	1,400	0,0000
27	Zebrzydowice	0,690	0,660	0,0000

Syntetyczny wskaźnik aktywności gospodarczej w mieście Rybnik, obrazujący łącznie powyższe trzy zjawiska, osiąga najniższą wartość w jednostce Stodoły (-1,17). Drugi najniższy wynik odnotowano w jednostce Kłokocin (-0,99). W górnym kwartylu znalazły się również: Boguszowice Osiedle, Radziejów, Chwałowice, Grabownia i Golejów.

Mapa 2.28. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Standaryzowane wartości wskaźników oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek znajduje się w tabeli 2.15.

Mapa 2.28. – syntetyczny wskaźnik aktywności gospodarczej. Źródło: CEIDG, Urząd Miasta Rybnika, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku.

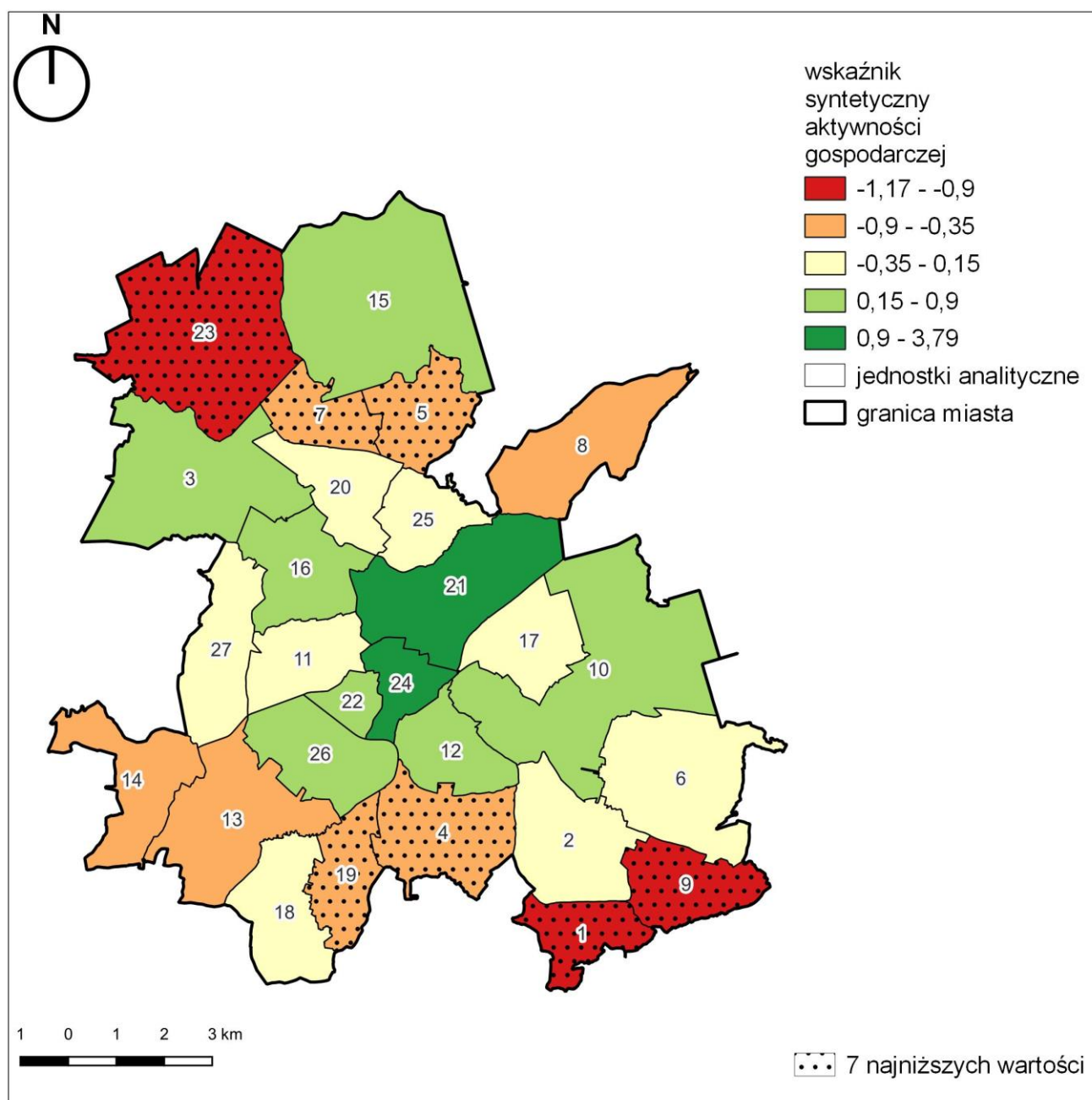

Tabela 2.15. Syntetyczny wskaźnik aktywności gospodarczej. Źródło danych: CEIDG, Urząd Miasta Rybnika, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku.

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA					
LP	Jednostka analityczna	Wartość standaryzowana liczby podmiotów aktywnych w 2021 na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana liczby podmiotów o specjalistycznym PKD figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana udziału pustostanów w ogólnej liczbie lokali użytkowych na 100 mieszkańców	SYNTETYCZNY WSKAŹNIK AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ
1	Boguszowice Osiedle	-1,08	-1,03	0,26	-0,92
2	Boguszowice Stare	-0,54	-0,31	0,27	-0,34
3	Chwałęcice	0,54	0,29	0,27	0,39
4	Chwałowice	-0,78	-0,83	0,2	-0,71
5	Golejów	-0,71	-0,4	0,27	-0,45
6	Gotartowice	-0,25	0,04	0,27	-0,05
7	Grabownia	-0,7	-0,83	0,27	-0,67
8	Kamień	-0,36	-0,64	0,27	-0,44
9	Kłokocin	-1,1	-1,1	-0,02	-0,99
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	0,61	0,69	0,27	0,62
11	Maroko-Nowiny	0,1	-0,23	0,25	-0,05
12	Meksyk	0,64	1,09	0,27	0,83
13	Niedobczyce	-0,57	-0,49	0,27	-0,45
14	Niewiadom	-0,68	-0,33	0,27	-0,41
15	Ochojec	0,63	0,07	-1,13	0,17
16	Orzepowice	0,14	0,35	0,27	0,26
17	Paruszowiec-Piaski	0,08	-0,19	-0,07	-0,07
18	Popielów	-0,01	-0,35	0,27	-0,15
19	Radziejów	-0,66	-1,01	0,27	-0,74
20	Rybnicka Kuźnia	-0,25	-0,01	0,27	-0,08
21	Rybnik-Północ	1,05	0,95	0,27	0,92
22	Smolna	0,46	0,14	0,27	0,28
23	Stodoły	-0,89	-0,65	-4,91	-1,17
24	Śródmieście	4,18	4,19	0,22	3,79
25	Wielopole	-0,15	0,01	0,27	-0,02
26	Zamysłów	0,39	0,54	0,27	0,45
27	Zebrzydowice	-0,09	0,04	0,27	0,01

Sfera środowiskowa

Zjawiska związane ze środowiskiem w mieście Rybnik przeanalizowano za pomocą syntetycznego wskaźnika środowiskowego, obliczonego na podstawie trzech wskaźników cząstkowych:

- 1) powierzchni terenów utwardzonych na 1 ha danej jednostki (TU) – na podstawie map pokrycia terenu udostępnianych przez POLSA - Polską Agencję Kosmiczną,
- 2) powierzchni kompleksów zieleni wysokiej na 1 ha danej jednostki (KZW) – na podstawie map pokrycia terenu udostępnianych przez POLSA - Polską Agencję Kosmiczną,
- 3) udziału kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła (KPS) – na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Wartości wskaźników cząstkowych poddano standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13), przy czym wskaźnik powierzchni kompleksów zieleni wysokiej na 1 ha danej jednostki jako jedyny o pozytywnym wydźwięku został pomnożony przez -1 dla ujednolicenia znaczenia wszystkich składników na negatywne.

Syntetyczny wskaźnik stanowi sumę ważoną zestandaryzowanych wskaźników cząstkowych. Wskaźnikom cząstkowym przypisano równą wagę wynoszącą po 0,33. Syntetyczny wskaźnik środowiskowy obliczono według wzoru:

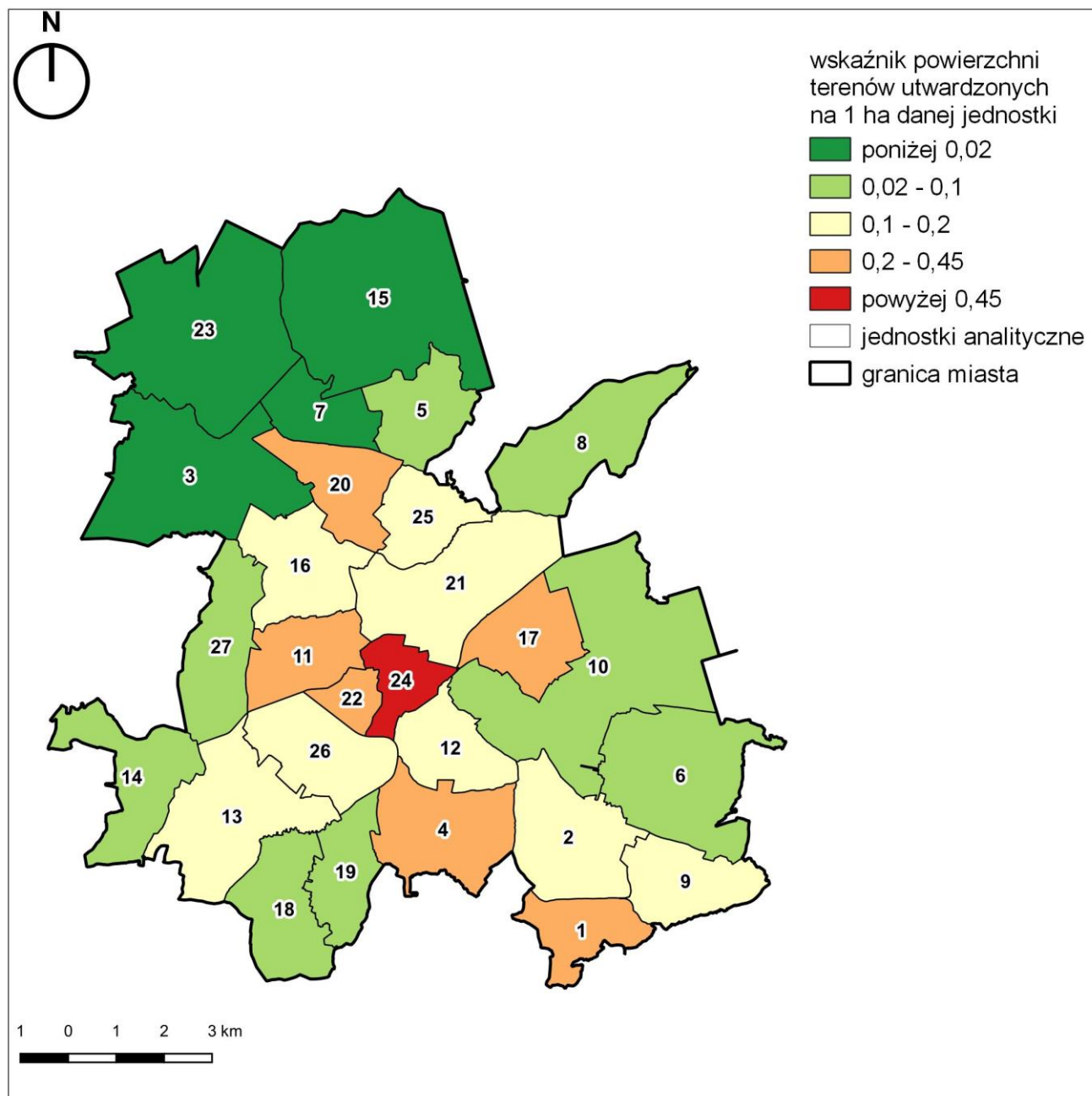
$$\text{wartość syntetycznego wskaźnika środowiskowego} = 0,33 \times TU + 0,33 \times KZW + 0,33 \times KPS$$

Wartości poszczególnych wskaźników środowiskowych zawiera tabela 2.16, a ich wartości standaryzowane oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek analitycznych zawiera tabela 2.17.

Wskaźnik powierzchni terenów utwardzonych na 1 ha danej jednostki służy zobrazowaniu stopnia przekształcenia środowiska naturalnego w jednostce, nawierzchnie przepuszczalne pełnią bowiem istotne funkcje ekosystemowe regulujące mikroklimat w danej jednostce. Wskaźnik opracowano na podstawie klasyfikacji pokrycia terenu udostępnianej przez Polską Agencję Kosmiczną ze scen satelitarnych Sentinel-2 z 2020 r. Dane te sporządzane są w rozdzielczości 10mx10m. Jako tereny nieprzepuszczalne określono kategorię obszarów antropogenicznych. Wskaźnik powierzchni obszarów nieprzepuszczalnych w przeliczeniu na 1 ha w całej gminie ma średnią wartość 0,16 ha/ 1 ha powierzchni. Na tym tle wyróżnia się Śródmieście (0,59 ha/1 ha jednostki) – ze względu na dużą ilość terenów utwardzonych w stosunku do niewielkiej powierzchni jednostki. Najmniejszą powierzchnię terenów utwardzonych w przeliczeniu na 1 ha jednostki odnotowano w jednostce Ochojec (0,02 ha/1 ha jednostki).

Mapa 2.29. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.16.

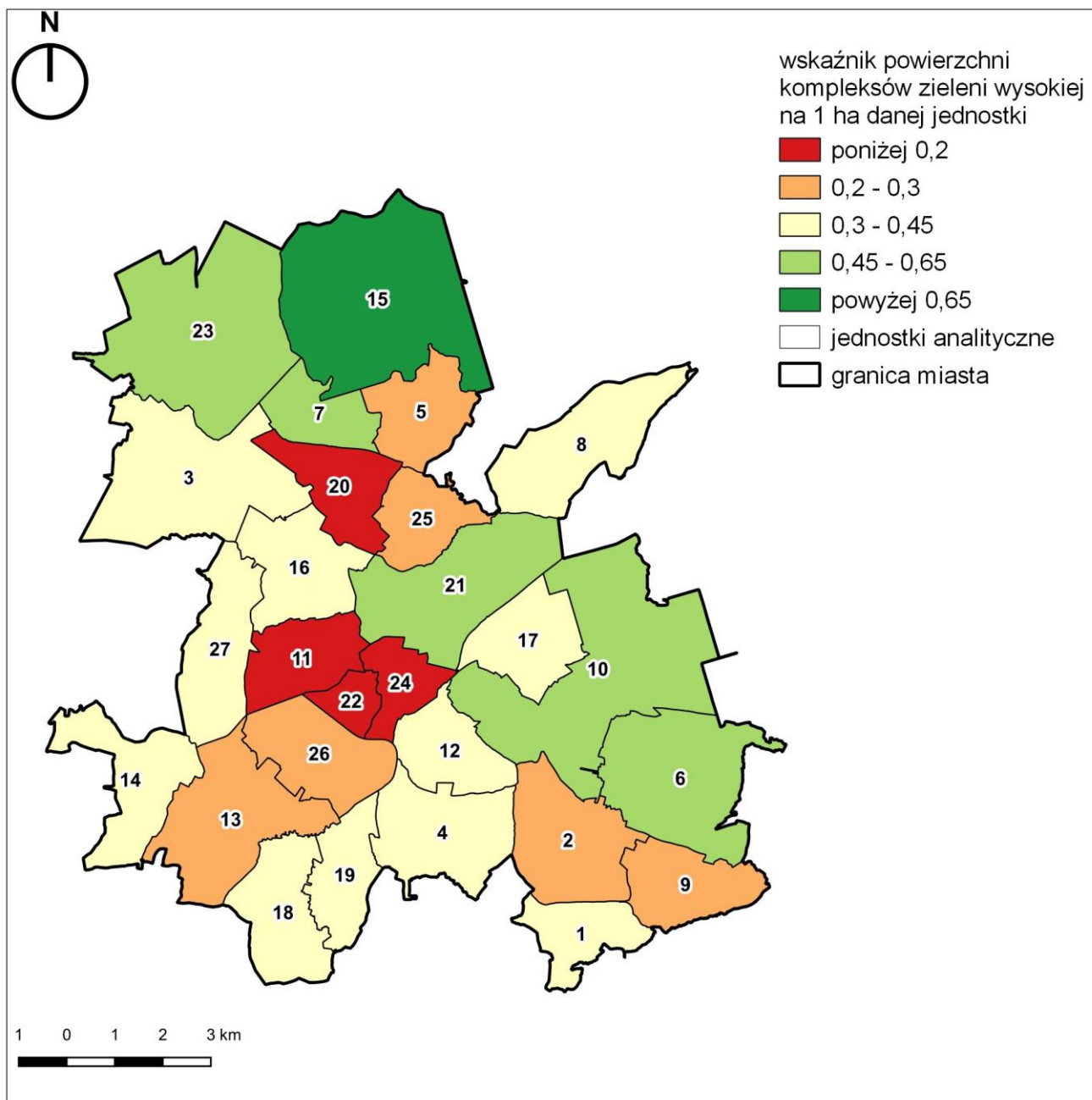
Mapa 2.29. – wskaźnik powierzchni terenów utwardzonych na 1 ha danej jednostki. Źródło: POLSA

Wskaźnik powierzchni kompleksów zieleni wysokiej na 1 ha danej jednostki obliczono na podstawie skupisk zieleni wysokiej (określonych jako lasy iglaste i lasy liściaste). Występowanie takich skupisk ma istotne znaczenie środowiskowe – pomaga ograniczać zanieczyszczenie powietrza, przyczynia się do ograniczania na terenach miejskich zjawiska tzw. wyspy ciepła. Wskaźnik opracowano, podobnie jak w przypadku nawierzchni utwardzonych, na podstawie klasyfikacji pokrycia terenu udostępnianej przez Polską Agencję Kosmiczną ze scen satelitarnych Sentinel-2 z 2020 r. Wskaźnik powierzchni kompleksów zieleni wysokiej w przeliczeniu na 1 ha w całej gminie ma średnią wartość 0,36 ha/1 ha jednostki, najmniej terenów sklasyfikowanych jako kompleksy zieleni wysokiej znajduje się w jednostce Smolna (0,13 ha/1 ha jednostki), natomiast najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce Ochojec (0,78 ha/1 ha jednostki).

Mapa 2.30. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.16.

Mapa 2.30. – wskaźnik powierzchni kompleksów zieleni wysokiej na 1 ha danej jednostki. Źródło: POLSA

Wskaźnik procentowy udziału kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła służy określeniu skali problemu emisji. Wskaźnik opracowano na podstawie deklaracji składanych przez właścicieli i zarządców nieruchomości do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Źródłem największej skali emisji tlenku węgla, lotnych związków organicznych, pyłów i tlenków azotu do atmosfery są kotły na paliwo stałe. Baza CEEB jest w trakcie budowy i nie wpłynęły jeszcze wszystkie deklaracje, a więc nie przeliczano wskaźnika na liczbę mieszkańców.

Średnia wartość w gminie to 55,1% . Jednostkami o największym natężeniu problemu są Radziejów (90,9%) i Kłokocin (89,3%).

Mapa 2.31. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.16.

Mapa 2.31. – procentowy udział kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła. Źródło: Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków

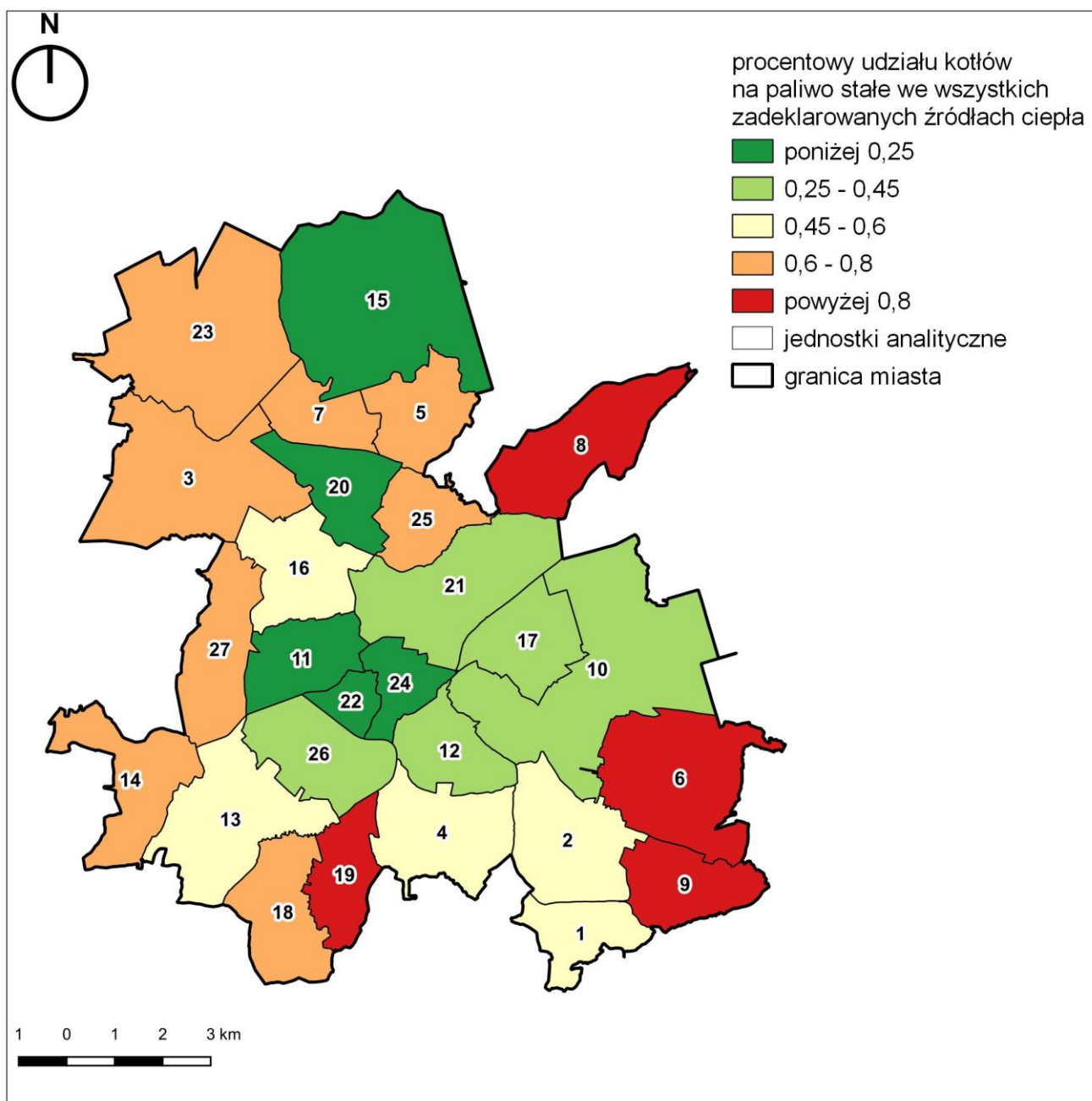

Tabela 2.16. Wartości wskaźników w sferze środowiskowej. Źródło danych: POLSA, Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków.

SFERA ŚRODOWISKOWA				
LP	Jednostka analityczna	Powierzchnia terenów utwardzonych na 1 ha	Powierzchnia kompleksów zieleni wysokiej na 1 ha	Udział kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła [%]
1	Boguszowice Osiedle	0,30	0,40	0,53
2	Boguszowice Stare	0,14	0,29	0,56
3	Chwałęcice	0,02	0,36	0,78
4	Chwałowice	0,23	0,33	0,60
5	Golejów	0,07	0,29	0,73
6	Gotartowice	0,07	0,46	0,87
7	Grabownia	0,02	0,55	0,68
8	Kamień	0,06	0,40	0,82
9	Kłokocin	0,14	0,26	0,89
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	0,08	0,64	0,45
11	Maroko-Nowiny	0,31	0,19	0,23
12	Meksyk	0,15	0,31	0,40
13	Niedobczyce	0,18	0,24	0,56
14	Niewiadom	0,09	0,40	0,73
15	Ochojec	0,02	0,78	0,22
16	Orzepowice	0,13	0,36	0,56
17	Paruszowiec-Piaski	0,25	0,37	0,42
18	Popielów	0,09	0,43	0,61
19	Radziejów	0,09	0,36	0,91
20	Rybnicka Kuźnia	0,35	0,15	0,16
21	Rybnik-Północ	0,15	0,60	0,33
22	Smolna	0,43	0,13	0,25
23	Stodoły	0,01	0,57	0,65
24	Śródmieście	0,59	0,16	0,14
25	Wielopole	0,15	0,29	0,71
26	Zamysłów	0,16	0,25	0,35
27	Zebrzydowice	0,06	0,37	0,75

Syntetyczny wskaźnik środowiskowy w mieście Rybnik, obrazujący łącznie powyższe trzy zjawiska, osiąga zdecydowanie najwyższą wartość w jednostce Śródmieście (0,92), w górnym kwartylu znalazły się również: Smolna, Kłokocin, Rybnicka Kuźnia, Wielopole, Radziejów i Niedobczyce.

Mapa 2.32 obrazuje rozkład wartości wskaźnika środowiskowego w mieście Rybnik. Wartości syntetycznego wskaźnika środowiskowego oraz standaryzowane wartości wskaźników cząstkowych dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.17.

Mapa 2.32. – syntetyczny wskaźnik środowiskowy. Źródło: POLSA, Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków.

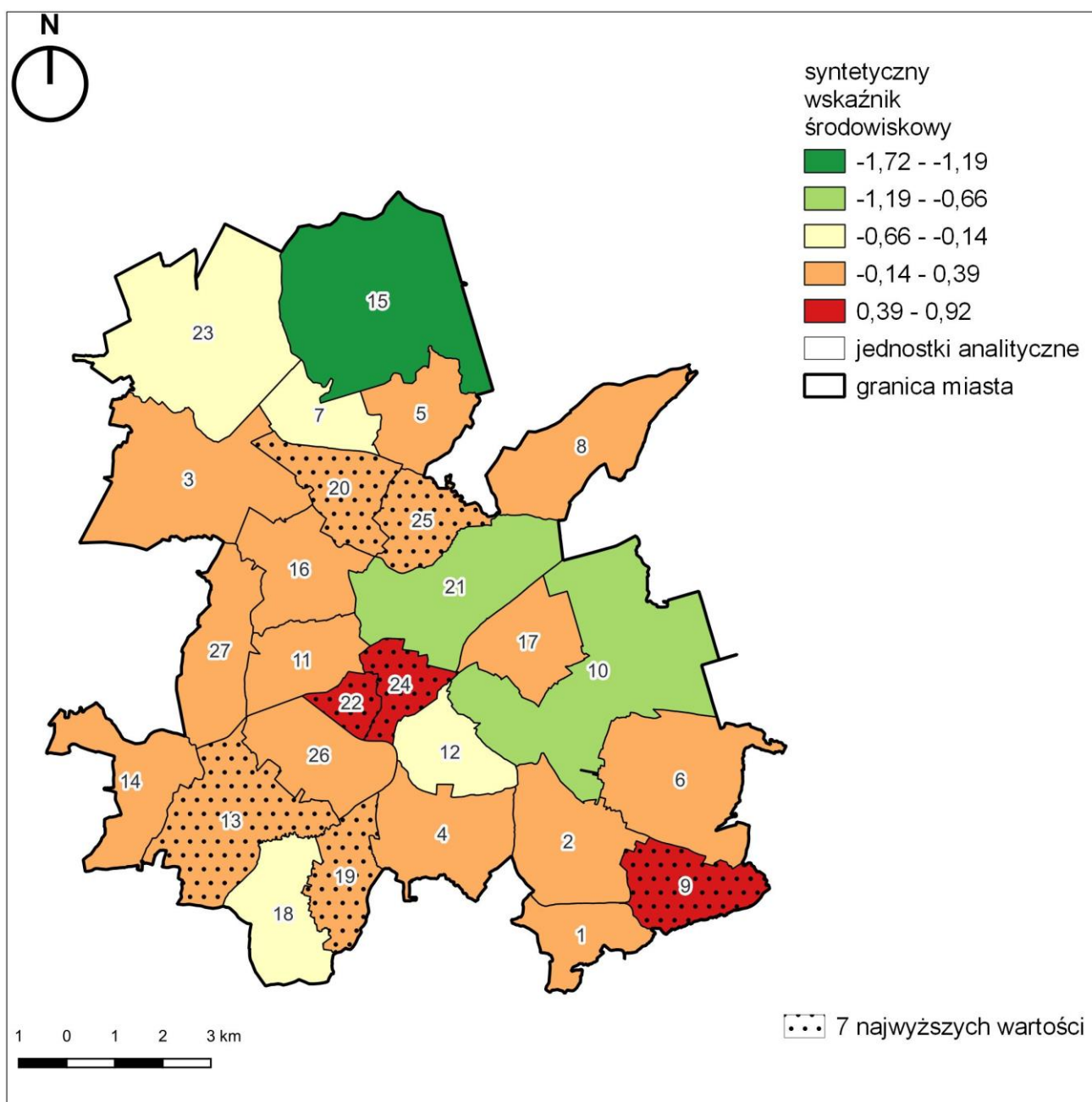

Tabela 2.17. Syntetyczny wskaźnik środowiskowy. Źródło danych: POLSA, Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków.

SFERA ŚRODOWISKOWA					
LP	Jednostka analityczna	Wartość standaryzowana pow. Terenów utwardzonych w jednostce na 1 ha	Wartość standaryzowana powierzchni kompleksów zieleni wysokiej na 1 ha	Wartość standaryzowana udziału kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła	SYNTETYCZNY WSKAŹNIK ŚRODOWISKOWY
1	Boguszowice Osiedle	1,02	-0,19	-0,08	0,25
2	Boguszowice Stare	-0,13	0,52	0,04	0,14
3	Chwałęcice	-1,02	0,06	1,02	0,02
4	Chwałowice	0,54	0,27	0,21	0,34
5	Golejów	-0,64	0,48	0,78	0,21
6	Gotartowice	-0,68	-0,63	1,42	0,04
7	Grabownia	-1,04	-1,18	0,56	-0,55
8	Kamień	-0,73	-0,20	1,19	0,08
9	Kłokocin	-0,19	0,69	1,50	0,67
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	-0,64	-1,78	-0,45	-0,96
11	Maroko-Nowiny	1,12	1,16	-1,42	0,29
12	Meksyk	-0,10	0,36	-0,68	-0,14
13	Niedobczyce	0,15	0,86	0,03	0,35
14	Niewiadom	-0,53	-0,22	0,77	0,00
15	Ochojec	-1,05	-2,68	-1,44	-1,72
16	Orzepowice	-0,21	0,06	0,03	-0,04
17	Paruszowiec-Piaski	0,65	-0,04	-0,59	0,01
18	Popielów	-0,50	-0,39	0,26	-0,21
19	Radziejów	-0,55	0,08	1,57	0,37
20	Rybnicka Kuźnia	1,40	1,44	-1,71	0,38
21	Rybnik-Północ	-0,10	-1,53	-0,97	-0,87
22	Smolna	1,99	1,57	-1,33	0,74
23	Stodoły	-1,11	-1,30	0,42	-0,66
24	Śródmieście	3,20	1,37	-1,81	0,92
25	Wielopole	-0,09	0,49	0,70	0,37
26	Zamysłów	-0,02	0,77	-0,89	-0,05
27	Zebrzydowice	-0,75	-0,03	0,85	0,02

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Zjawiska funkcjonalno-przestrzenne w mieście Rybnik przeanalizowano za pomocą syntetycznego wskaźnika obliczonego na podstawie trzech wskaźników cząstkowych:

- 1) liczby osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury (DOB),
- 2) liczby osób bez bezpośredniego dostępu do przedszkoli (DP),
- 3) liczby osób bez bezpośredniego dostępu do parków miejskich (DPM).

Dane wyjściowe otrzymano z Urzędu Miasta Rybnika.

Jako „brak bezpośredniego dostępu” przyjęto fakt zamieszkiwania w takiej odległości (w linii prostej) od danego obiektu, że dotarcie do niego należy uznać za uciążliwe. Z naturalnych względów w przypadku przedszkoli odległość tę przyjęto na trzykrotnie niższym poziomie niż w przypadku dwóch pozostałych typów obiektów.

W przypadku tych wskaźników analizowano liczby bezwzględne, a nie procent mieszkańców doświadczonych danym problemem. Takie podejście, inne niż np. w przypadku analiz społecznych identyfikujących zróżnicowania społeczne w jednostkach, wydaje się odpowiednie z punktu widzenia właściwego ukształtowania hierarchii działań władz miasta.

Wartości wskaźników cząstkowych poddano standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13).

Syntetyczny wskaźnik stanowi sumę ważoną zestandaryzowanych wskaźników cząstkowych. Wskaźnikom cząstkowym przypisano następujące wagi:

- 0,3 dla DOB – wskaźnika liczby osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury,
- 0,3 dla DP – wskaźnika liczby osób bez bezpośredniego dostępu do przedszkoli,
- 0,4 dla DPM – wskaźnika liczby osób bez bezpośredniego dostępu do parków miejskich

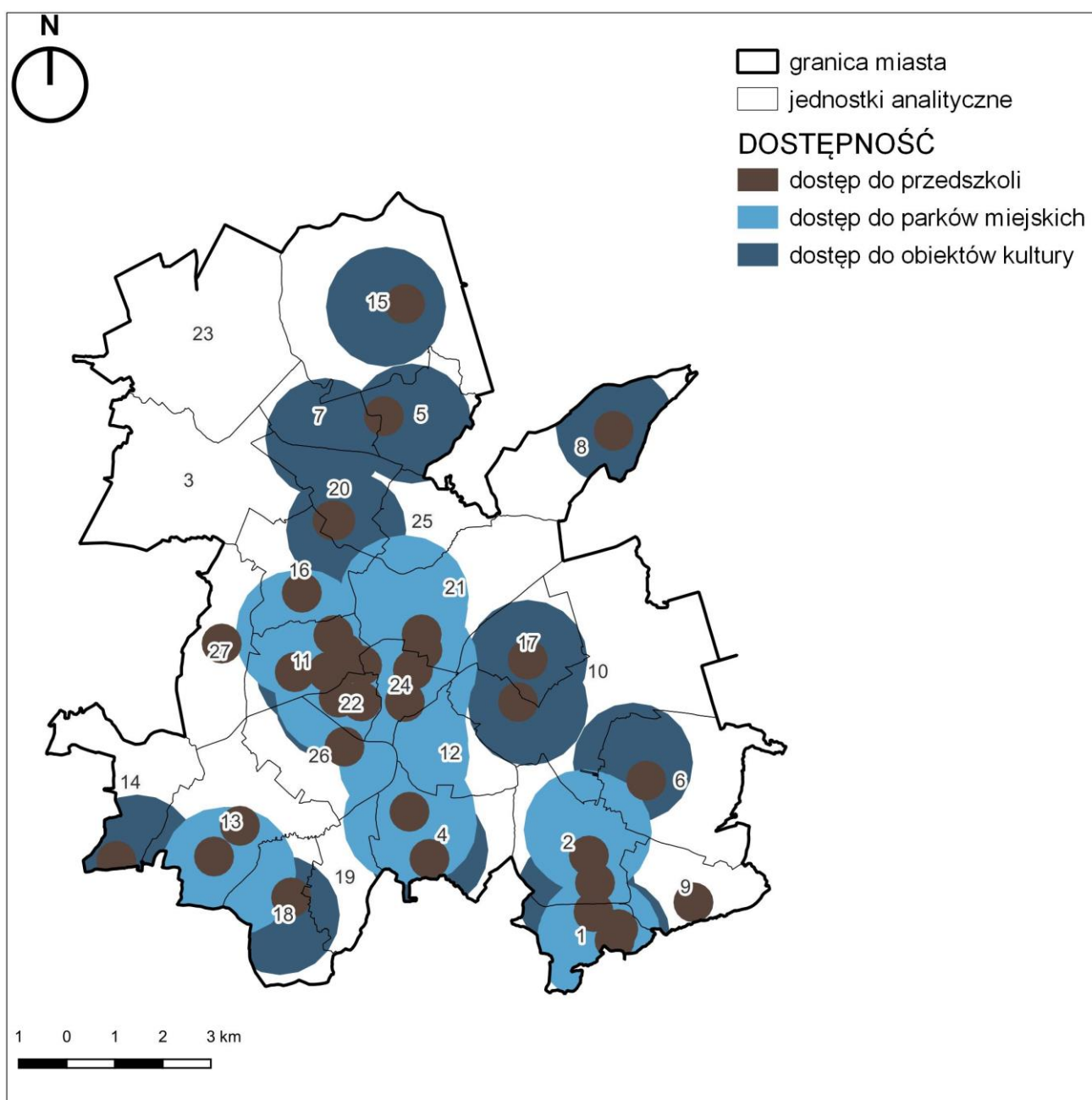
Syntetyczny wskaźnik funkcjonalno-przestrzenny obliczono według wzoru:

$$\text{wartość syntetycznego wskaźnika funkcjonalno – przestrzennego} = 0,3 \times DOB + 0,3 \times DP + 0,4 \times DPM$$

Wartości poszczególnych wskaźników funkcjonalno-przestrzennych zawiera tabela 2.18, a ich wartości standaryzowane oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek analitycznych zawiera tabela 2.19.

Mapa 2.33. zawiera graficzną prezentację dostępności do obiektów kultury, przedszkoli i parków miejskich, z uwzględnieniem wielkości izochron opisanych w dalszej części opracowania, na terenie miasta Rybnik.

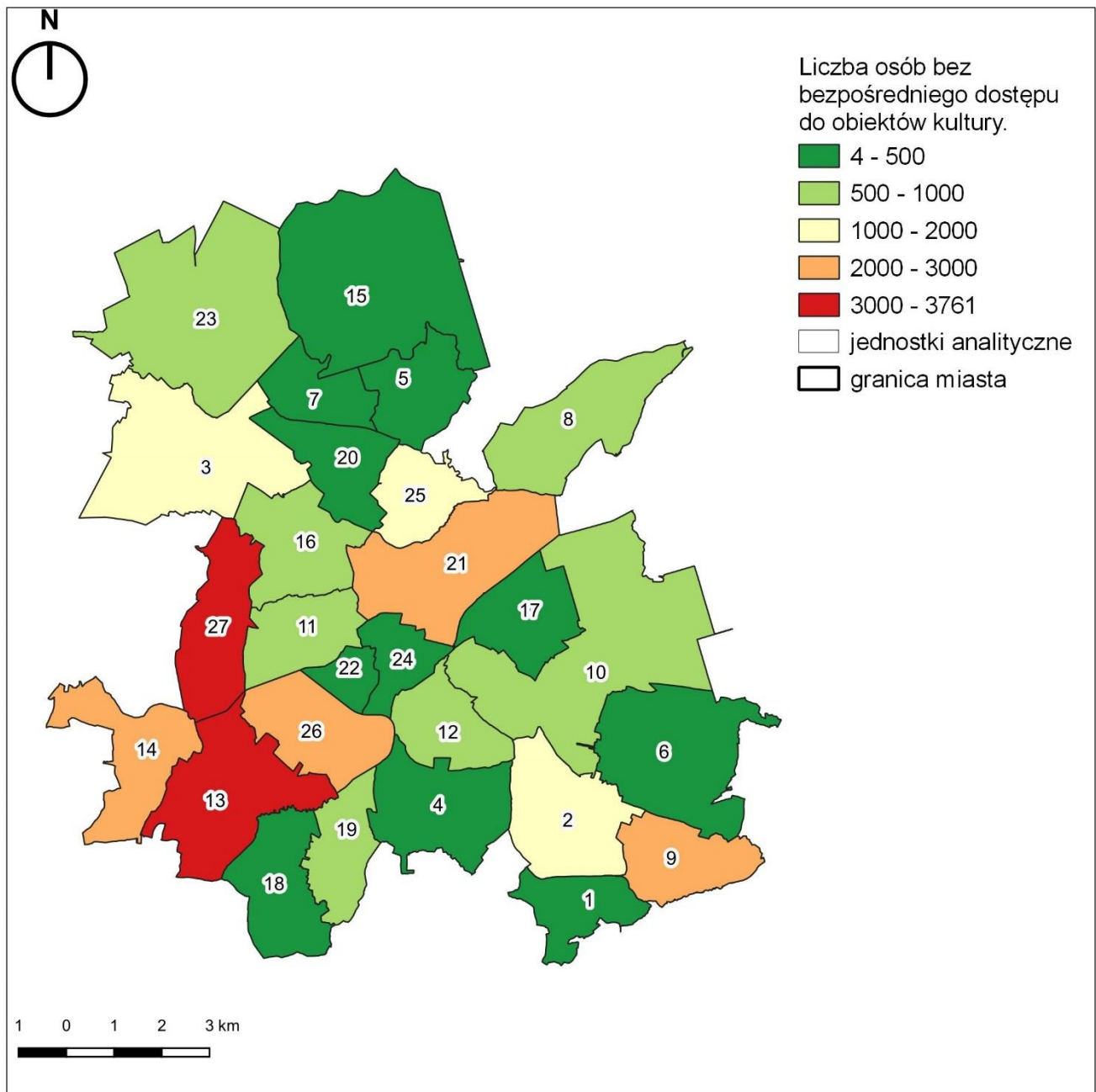
Mapa 2.33. – dostępność do obiektów kultury, przedszkoli i parków miejskich w mieście Rybnik. *Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.*

Liczbę osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury obliczono, biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego obiektu kultury (obejmującego domy kultury, biblioteki, teatry, kina i muzea) w czasie 15 minut – czyli 1250 m. W ten sposób wskazano liczbę osób zamieszkałych poza izochroną dojścia, a więc pozbawionych możliwości codziennego korzystania z obiektów kultury, jednakże do obliczeń wskaźnika nie brano pod uwagę bibliotek szkolnych. Należy również zauważyć, że mieszkańcy całej gminy mają możliwość okazjonalnego dojazdu do obiektów kultury, takich jak muzea czy teatry, natomiast nie jest to element brany pod uwagę, ponieważ omawiany tu wskaźnik określa codzienną dostępność lokalnej kultury.

Mapa 2.34. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.18.

Mapa 2.34. – liczba osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.

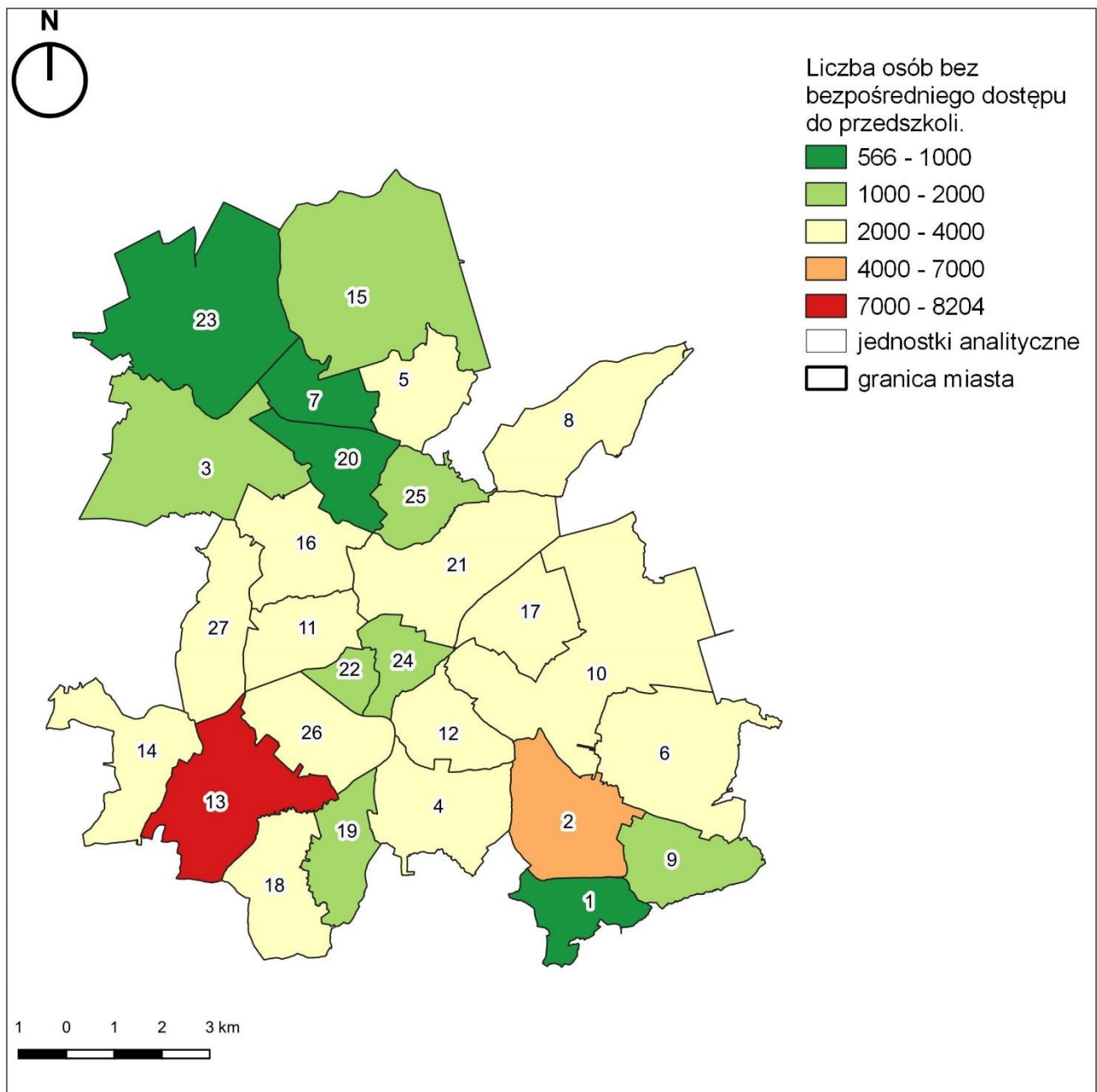
Liczbę osób bez bezpośredniego dostępu do przedszkoli obliczono, biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego przedszkola w czasie 5 minut – czyli nie więcej niż 417 m. W ten sposób wskazano liczbę osób nie mających komfortowego dostępu do przedszkola.

Najwięcej osób nie mających bezpośredniego dostępu do przedszkoli znajduje się w jednostce Niedobczyce (ponad 8200 osób) i jest to wynik wyróżniający się znacząco na tle miasta. Drugi wynik odnotowano w jednostce Boguszowice Stare (ponad 4600 osób), kolejne jednostki z najwyższymi wynikami to: Kamień (ponad 3700 osób), Rybnik-Północ (ponad 3600 osób), Ligota-Ligocka Kuźnia (ponad 3300 osób), Zamysłów i Orzepowice (w obu jednostkach ponad 3100 osób),

Mapa 2.35. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.18.

Mapa 2.35. – liczba osób bez bezpośredniego dostępu do przedszkoli. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.

Liczbę osób bez bezpośredniego dostępu do parków miejskich obliczono, biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego parku miejskiego w czasie 15 minut – czyli 1250 m. W ten sposób wskazano liczbę osób bez dostępu do parków miejskich. W obliczeniach nie uwzględniono terenów rekreacyjno-sportowych.

Mapa 2.36. obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.18.

Mapa 2.36. – liczba osób bez bezpośredniego dostępu do parków miejskich. Źródło: *Urząd Miasta Rybnika*.

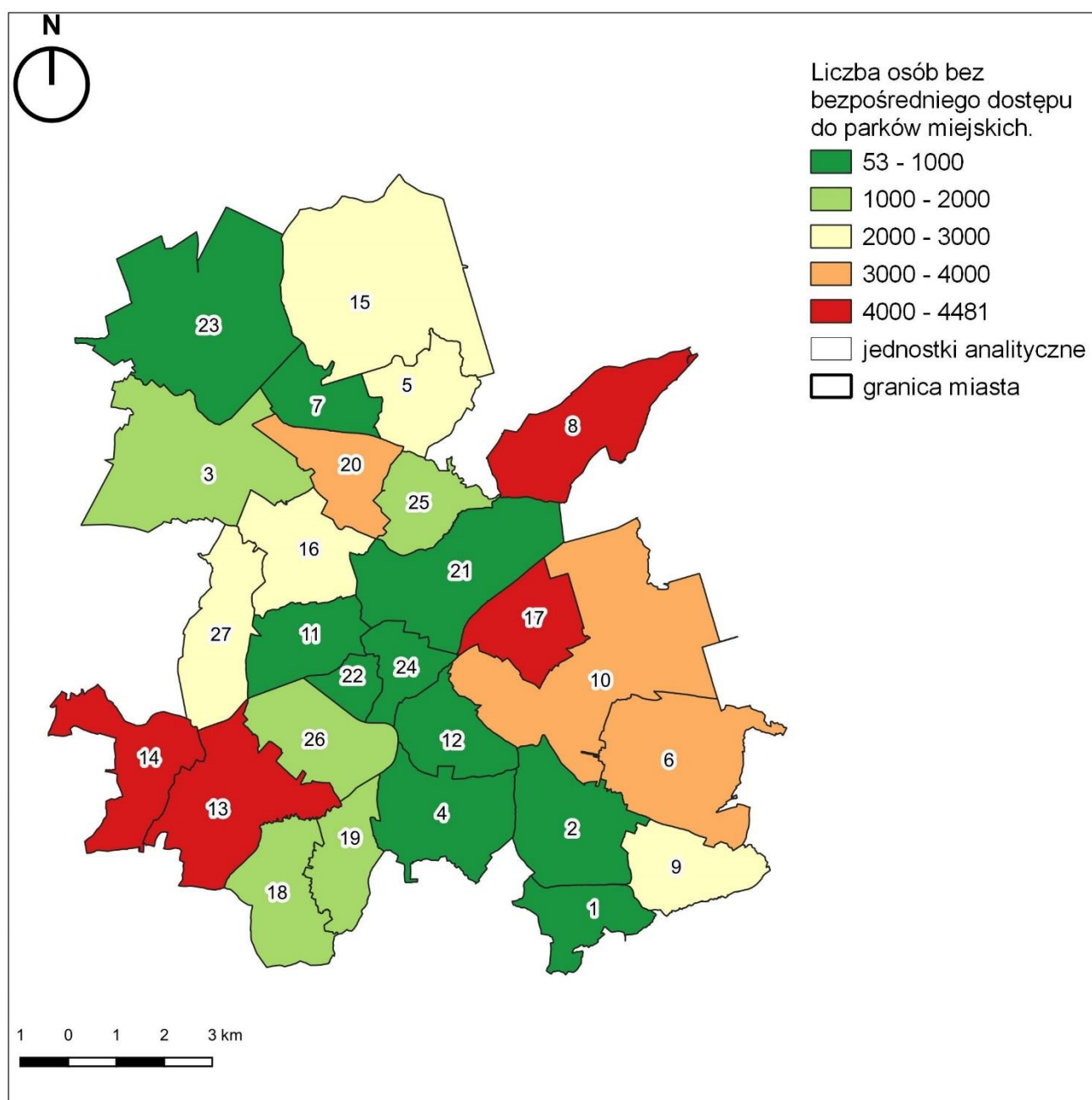

Tabela 2.18. Wartości zjawisk w sferze funkcjonalno-przestrzennej. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA				
LP	Jednostka analityczna	Liczba mieszkańców bez dostępu do obiektów kultury	Liczba mieszkańców bez dostępu do przedszkoli	Liczba mieszkańców bez dostępu do parków miejskich
1	Boguszowice Osiedle	149	594	227
2	Boguszowice Stare	1706	4612	546
3	Chwałęcice	1842	1842	1842
4	Chwałowice	131	2119	132
5	Golejów	17	2140	2341
6	Gotartowice	214	2653	3001
7	Grabownia	4	780	780
8	Kamień	783	3734	4413
9	Kłokocin	2531	1760	2551
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	628	3327	3548
11	Maroko-Nowiny	586	3065	572
12	Meksyk	940	2448	172
13	Niedobczyce	3761	8204	4070
14	Niewiadom	2143	2829	4481
15	Ochojec	25	1258	2129
16	Orzepowice	596	3107	2221
17	Paruszowiec-Piaski	55	2631	4120
18	Popielów	104	2206	1355
19	Radziejów	890	1776	1645
20	Rybnicka Kuźnia	23	955	3206
21	Rybnik-Północ	2057	3637	312
22	Smolna	53	1445	53
23	Stodoły	566	566	566
24	Śródmieście	454	1992	454
25	Wielopole	1916	1947	1282
26	Zamysłów	2472	3168	1978
27	Zebrzydowice	3353	2670	2920

Syntetyczny wskaźnik funkcjonalno-przestrzenny w mieście Rybnik obrazujący łącznie powyższe trzy zjawiska osiąga najwyższą wartość w Niedobczycach (2,25), drugi najwyższy wynik odnotowano w Niewiadomiu (1,10). W górnym kwartylu znalazły się również: Zebrzydowice, Kamień, Zamysłów, Ligota-Ligocka Kuźnia i Kłokocin.

Mapa 2.37. obrazuje rozkład wartości wskaźnika funkcjonalno-przestrzennego w mieście Rybnik. Wartości syntetycznego wskaźnika funkcjonalno-przestrzennego oraz standaryzowane wartości wskaźników cząstkowych dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.19.

Mapa 2.37. – syntetyczny wskaźnik funkcjonalno-przestrzenny. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.

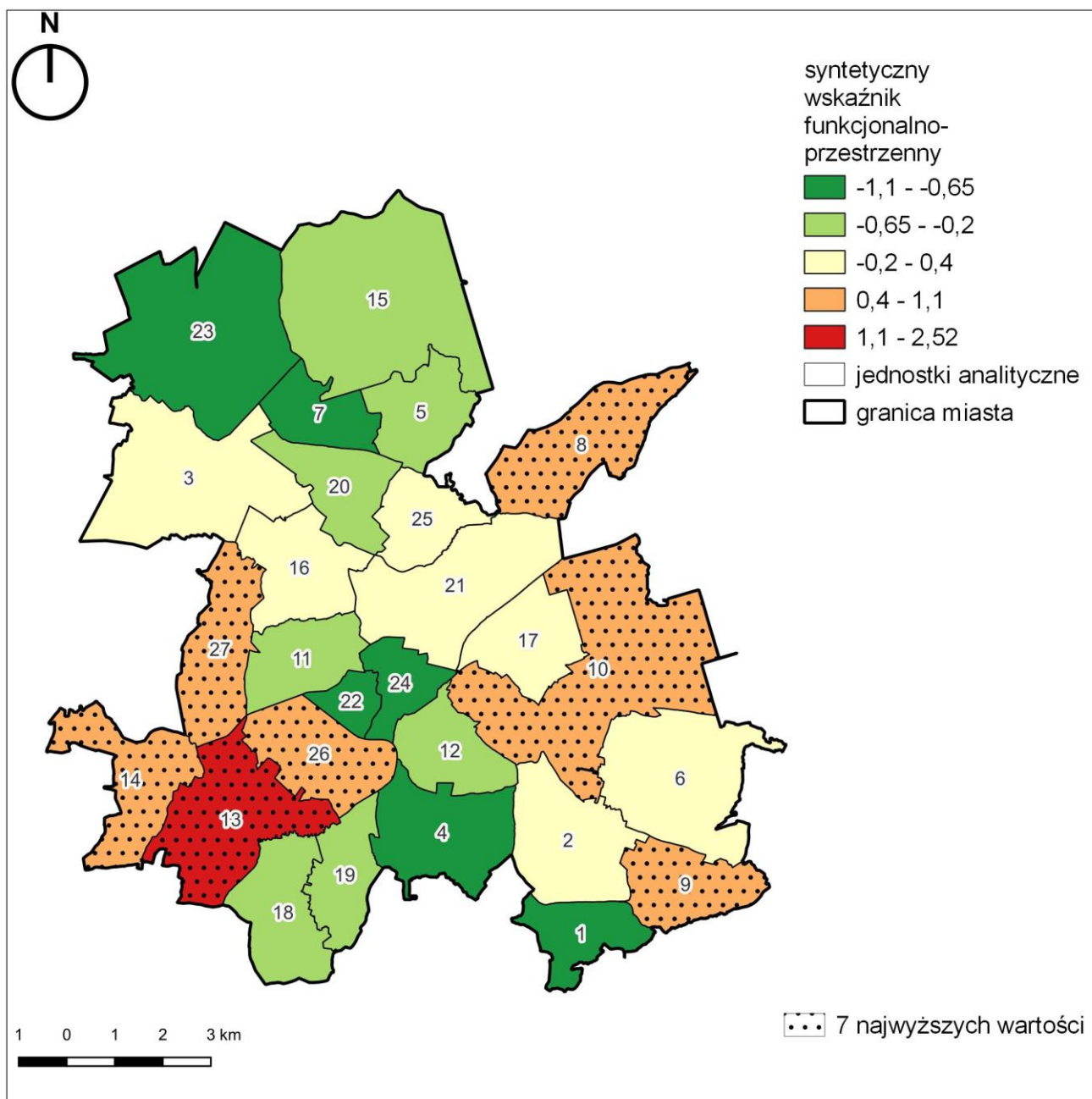

Tabela 2.19. Syntetyczny wskaźnik funkcjonalno-przestrzenny. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA					
LP	Jednostka analityczna	Wartość standaryzowana liczby mieszkańców bez dostępu do obiektów kultury	Wartość standaryzowana liczby mieszkańców bez dostępu do przedszkoli	Wartość standaryzowana liczby mieszkańców bez dostępu do parków miejskich	WSKAŹNIK SYNTETYCZNY
1	Boguszowice Osiedle	-0,82	-1,28	-1,17	-1,10
2	Boguszowice Stare	0,62	1,42	-0,94	0,23
3	Chwałęcice	0,74	-0,44	-0,03	0,08
4	Chwałowice	-0,84	-0,26	-1,24	-0,82
5	Golejów	-0,94	-0,24	0,32	-0,23
6	Gotartowice	-0,76	0,10	0,79	0,12
7	Grabownia	-0,95	-1,16	-0,78	-0,94
8	Kamień	-0,23	0,83	1,78	0,89
9	Kłokocin	1,38	-0,50	0,47	0,45
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	-0,38	0,56	1,17	0,52
11	Maroko-Nowiny	-0,42	0,38	-0,93	-0,38
12	Meksyk	-0,09	-0,03	-1,21	-0,52
13	Niedobczyce	2,51	3,84	1,54	2,52
14	Niewiadom	1,02	0,22	1,83	1,10
15	Ochojec	-0,93	-0,83	0,17	-0,46
16	Orzepowice	-0,41	0,41	0,24	0,10
17	Paruszowiec-Piaski	-0,91	0,09	1,57	0,38
18	Popielów	-0,86	-0,20	-0,37	-0,47
19	Radziejów	-0,14	-0,49	-0,17	-0,25
20	Rybnicka Kuźnia	-0,94	-1,04	0,93	-0,22
21	Rybnik-Północ	0,94	0,77	-1,11	0,07
22	Smolna	-0,91	-0,71	-1,29	-1,00
23	Stodoły	-0,43	-1,30	-0,93	-0,89
24	Śródmieście	-0,54	-0,34	-1,01	-0,67
25	Wielopole	0,81	-0,37	-0,43	-0,04
26	Zamysłów	1,32	0,45	0,07	0,56
27	Zebrzydowice	2,14	0,12	0,73	0,97

Sfera techniczna

Zjawiska ze sfery technicznej w mieście Rybnik przeanalizowano za pomocą syntetycznego wskaźnika technicznego obliczonego na podstawie trzech wskaźników cząstkowych:

- 1) wskaźnika średniego i złego stanu technicznego zabytków na 1 ha powierzchni jednostki (Z),
- 2) wskaźnika złego stanu technicznego budynków publicznych na 1 ha powierzchni jednostki (BP),
- 3) wskaźnika złego, nieodpowiedniego i średniego stanu technicznego budynków gminnych na 1 ha powierzchni jednostki (BG),
- 4) wskaźnika niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach publicznych na 1 ha powierzchni jednostki (NI).

Dane wyjściowe otrzymano z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku, Miejskiego Konserwatora Zabytków w Rybniku i Urzędu Miasta Rybnika.

Wartości wskaźników cząstkowych w sferze technicznej obliczano inną metodą niż w poprzednich sferach. W tej sferze bowiem samo występowanie zagadnienia (występowanie zabytków, obiektów publicznych i budynków gminnych) jest zjawiskiem pozytywnym, dopiero średni i zły stan ww. obiektów jest zjawiskiem negatywnym. Do obliczenia wskaźników w sferze technicznej przyjęto więc kryterium negatywnych zjawisk, jakimi są:

- średni i zły stan techniczny zabytków (w tym przypadku wzięto również pod uwagę, czy obiekt wpisany został do ewidencji czy do rejestru zabytków),
- zły stan techniczny budynków publicznych,
- zły, nieodpowiedni i średni stan techniczny budynków gminnych,
- brak odpowiedniej infrastruktury niezbędnej dla osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach publicznych.

Wartości wskaźników cząstkowych poddano standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13).

Syntetyczny wskaźnik stanowi sumę ważoną zestandaryzowanych wskaźników cząstkowych. Wskaźnikom cząstkowym przypisano równą wagę wynoszącą po 0,25.

Syntetyczny wskaźnik techniczny obliczono według wzoru:

$$\text{wartość syntetycznego wskaźnika technicznego} = 0,25 \times Z + 0,25 \times BP + 0,25 \times BG + 0,25 \times NI$$

Wartości poszczególnych wskaźników technicznych zawiera tabela 2.20, a ich wartości standaryzowane oraz syntetyczny wskaźnik dla jednostek analitycznych zawiera tabela 2.21.

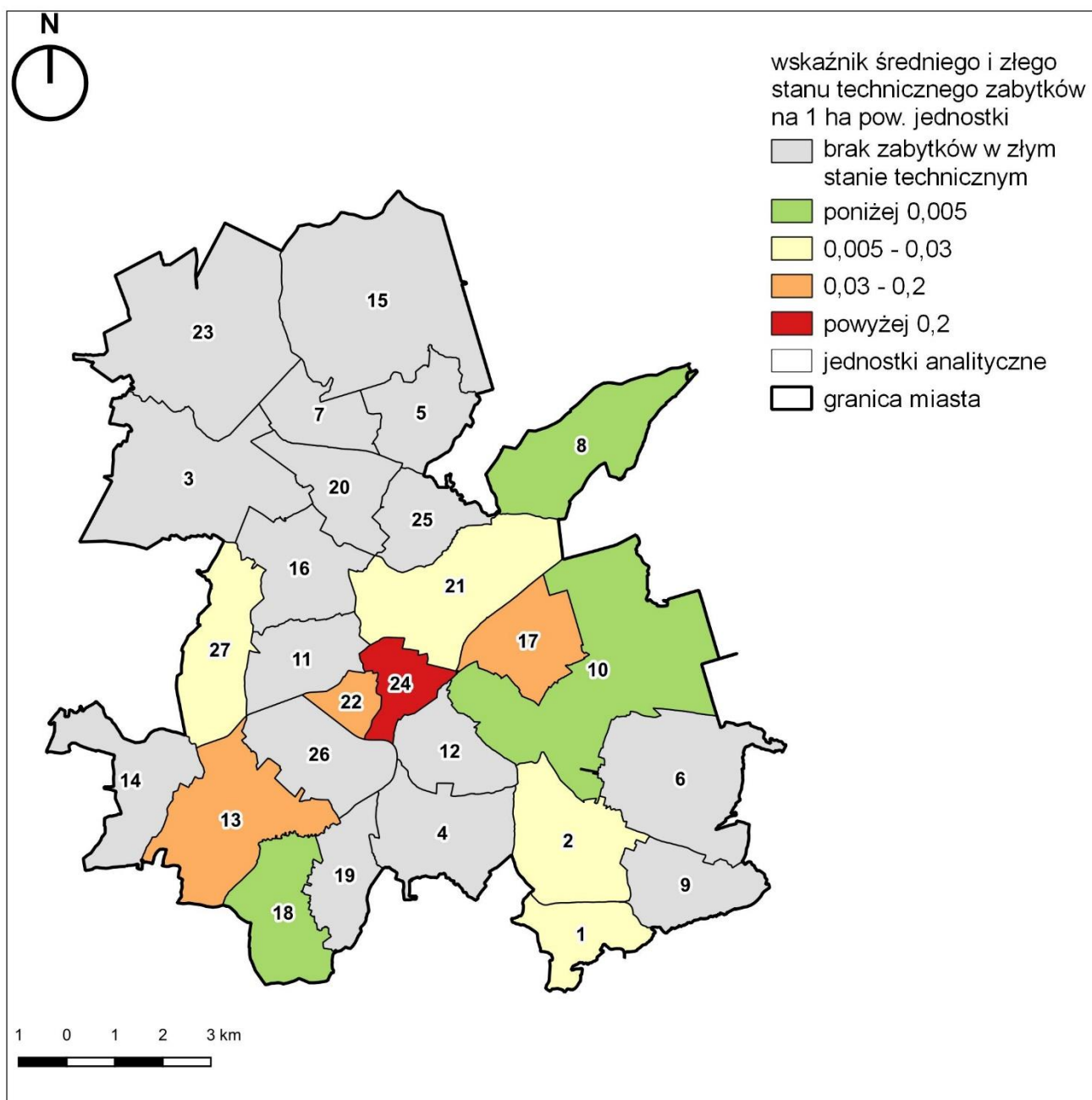
Miasto Rybnik posiada ponad 700 obiektów zabytkowych, z czego około 30 obiektów wpisanych jest do rejestru zabytków. Na terenie miasta znajduje się 9 zespołów zabytkowych – Zespół zabudowy szpitala miejskiego nr 1 im. Juliusza Rogera, Zespół zabudowy lokomotywni, Zespół zabudowy kopalni "Chwałowice", Zespół zabudowy dawnej kopalni Rymer, Zespół zabytkowej kopalni "IGNACY-HOYM", Zespół zabytkowy KWK "Jankowice", Zespół zabytkowy huty "Silesia", Zespół zabudowy szpitala brackiego – Kampus i Zespół Szkół Technicznych (d. Technikum Górnicze).

Dla określenia problemów w zakresie dziedzictwa kulturowego posłużono się analizą stanu technicznego i stanu zachowania zabytków przekazaną przez Miejskiego Konserwatora Zabytków. Zabytki przypisano do jednostek, następnie wyodrębniono obiekty o mniejszej skali (krzyże, figury, kapliczki) – którym przypisano wagę 1 – natomiast pozostałe obiekty podzielono na obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków – którym przypisano wagę 2 – oraz wpisane do rejestru zabytków – którym przypisano wagę 3. Następnie każdy obiekt został oceniony pod kątem stanu technicznego, otrzymując wagę: dobry (0), średni (1) i zły (3). Każdy obiekt pomnożono przez odpowiednie wagi, a wyniki zsumowano w jednostkach. Tak otrzymany wynik przeliczono na 1 ha powierzchni danej jednostki.

Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Śródmieściu (0,245) i w jednostce Paruszowiec-Piaski (0,190). W górnym kwartylu znalazły się również: Smolna, Niedobczyce, Boguszowice Osiedle, Rybnik-Północ i Zebrzydowice.

Mapa 2.38 obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.20.

Mapa 2.38. – wskaźnik średniego i złego stanu technicznego zabytków na 1 ha powierzchni jednostki. Źródło: Miejski Konserwator Zabytków w Rybniku.

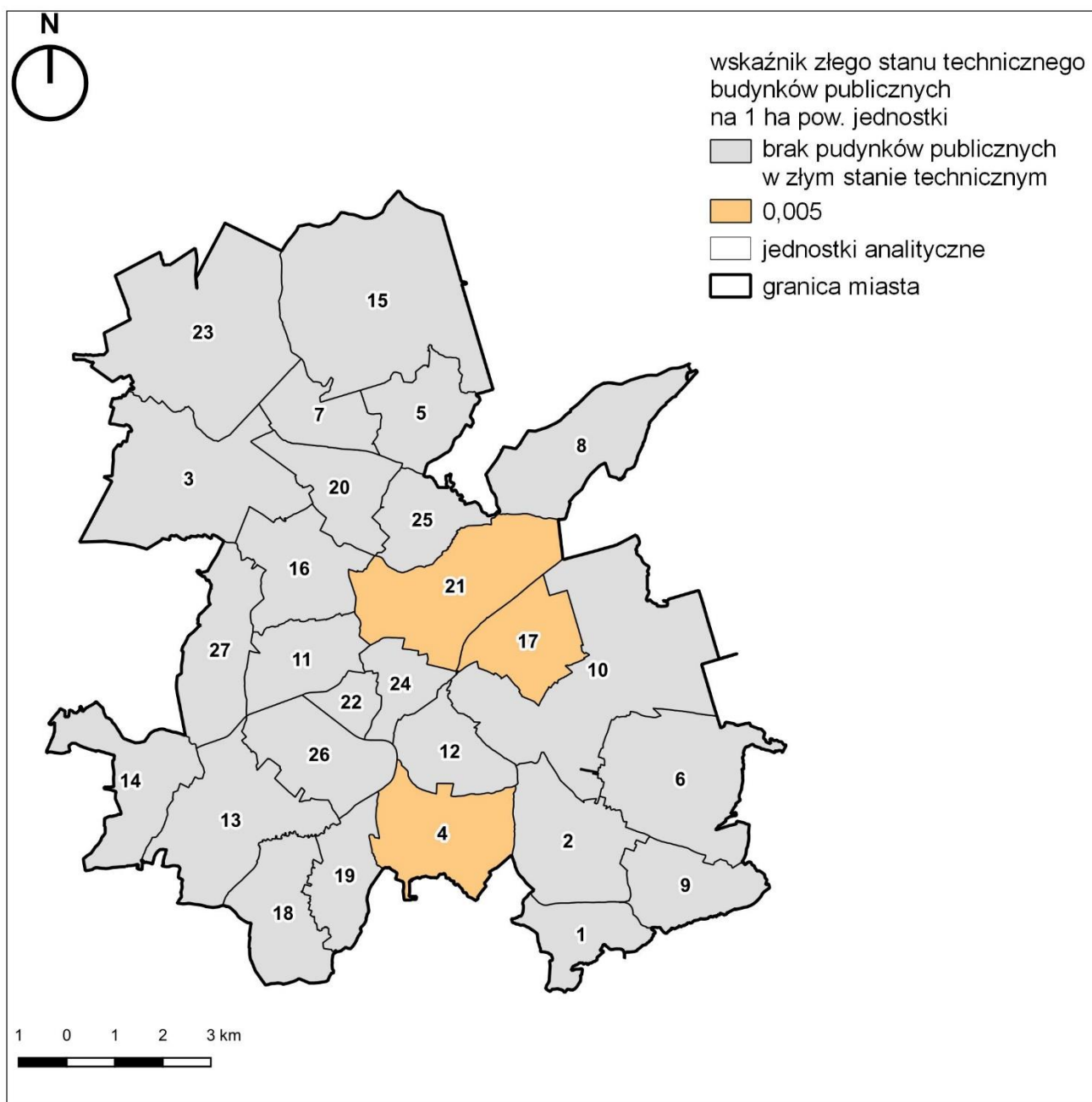

W analizie złego stanu technicznego budynków publicznych na 1 ha powierzchni jednostki uwzględniono obiekty wskazane przez Urząd Miasta Rybnika. Stan techniczny obiektów został określony za pomocą skali liczbowej, dla której przyjęto następujące wagi: stan techniczny 3 (0), stan techniczny 2 (1), stan techniczny 1 (2) i stan techniczny 0 (3). Każdy obiekt pomnożono przez odpowiednie wagi, a wyniki zsumowano w jednostkach. Tak otrzymany wynik przeliczono na 1 ha powierzchni danej jednostki.

Jednostki, w których odnotowano najwyższe wyniki na poziomie 0,005, to: Chwałowice, Rybnik-Północ i Paruszowiec-Piaski. W pozostałych jednostkach odnotowano wartość wskaźnika – 0.

Mapa 2.39 obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.20.

Mapa 2.39. – wskaźnik złego stanu technicznego budynków publicznych na 1 ha powierzchni jednostki. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.

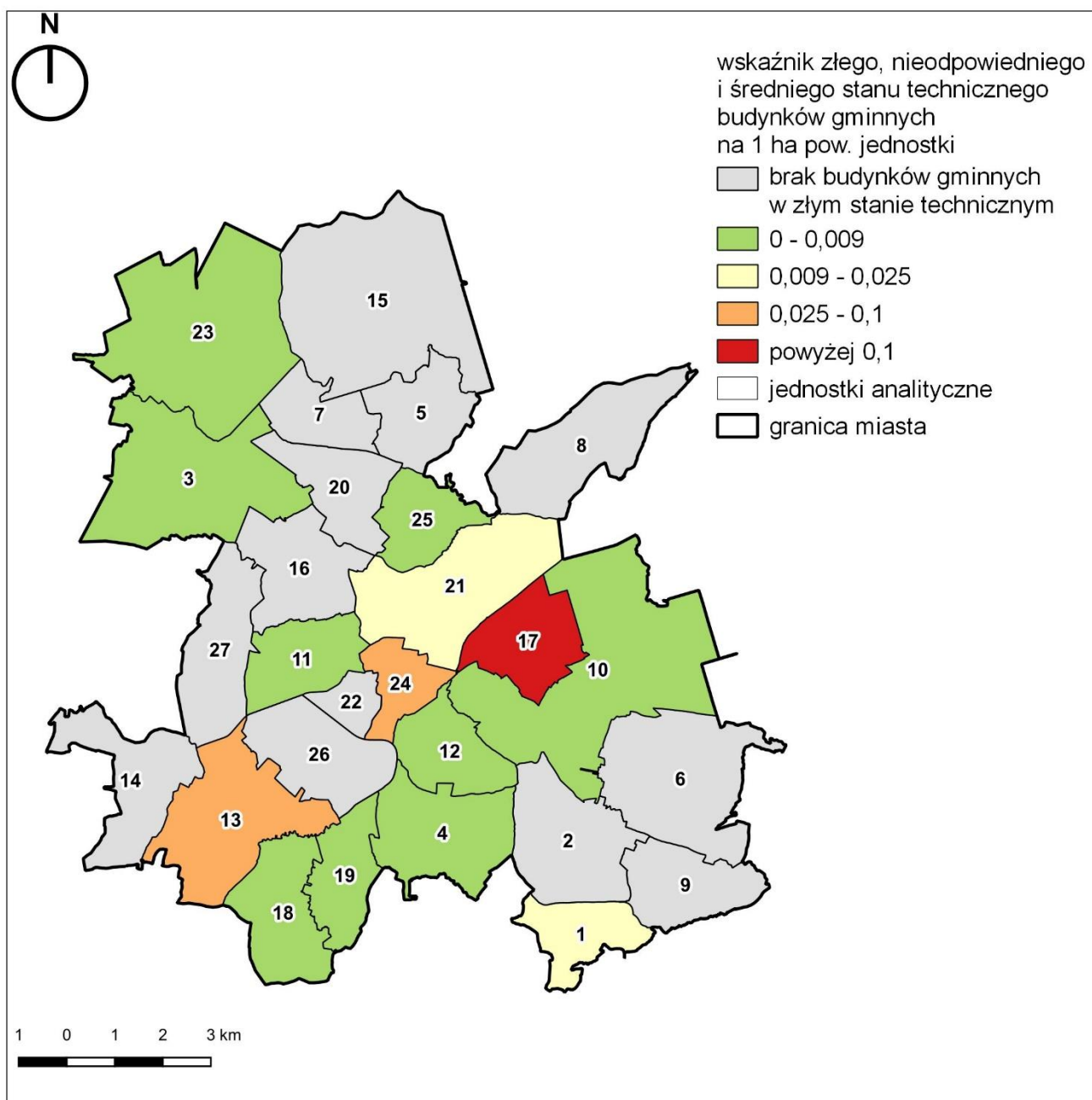

W analizie złego, nieodpowiedniego i średniego stanu technicznego budynków gminnych na 1 ha powierzchni jednostki uwzględniono obiekty wskazane przez Urząd Miasta Rybnika. Stan techniczny obiektów został określony w pięciu stopniach, którym przypisano następujące wagi: dobry (0), zadowalający (0), średni (1), nieodpowiedni (2) i zły (3). Każdy obiekt pomnożono przez odpowiednie wagi, a wyniki zsumowano w jednostkach. Tak otrzymany wynik przeliczono na 1 ha powierzchni danej jednostki.

Najwyższy wynik odnotowano w jednostce Paruszowiec-Piaski (0,146), w górnym kwartylu znalazły się również Śródmieście, Niedobczyce, Boguszowice Osiedle, Rybnik-Północ, Popielów i Radziejów. W pozostałych jednostkach wartość wskaźnika była poniżej 0,006.

Mapa 2.40 obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.20.

Mapa 2.40. – wskaźnik złego, nieodpowiedniego i średniego stanu technicznego budynków gminnych na 1 ha powierzchni jednostki. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.

W analizie wskaźnika niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach publicznych na 1 ha powierzchni jednostki wykorzystano dane, które odnosiły się do ponad 170 obiektów publicznych na terenie miasta Rybnik. Podstawą danych było badanie ankietowe w formie listy pytań odnoszących się do różnych aspektów dostosowania (m.in. architektonicznego, technicznego czy wirtualnego) obiektu i jego usług do wszystkich użytkowników. W każdym z obiektów badano, czy posiada on udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami, a w przypadku ich braku – czy zostało zapewnione alternatywne rozwiązanie. Dla każdego z obiektów określono stopień niedostosowania w procentach. Średni wynik niedostosowania obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, znajdujących się w danej jednostce, w odniesieniu do 1 ha jej powierzchni został wykorzystany jako wskaźnik końcowy.

Najwyższy wynik wskaźnika odnotowano w jednostce Smolna (0,006), w górnym kwartylu znalazły się również: Wielopole, Śródmieście, Grabownia, Boguszowice Osiedle, Orzepowice i Kłokocin.

Mapa 2.41 obrazuje rozkład wartości wskaźnika w mieście Rybnik. Wartości wskaźnika dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.20.

Mapa 2.41. – wskaźnik niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach publicznych na 1 ha powierzchni jednostki. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.

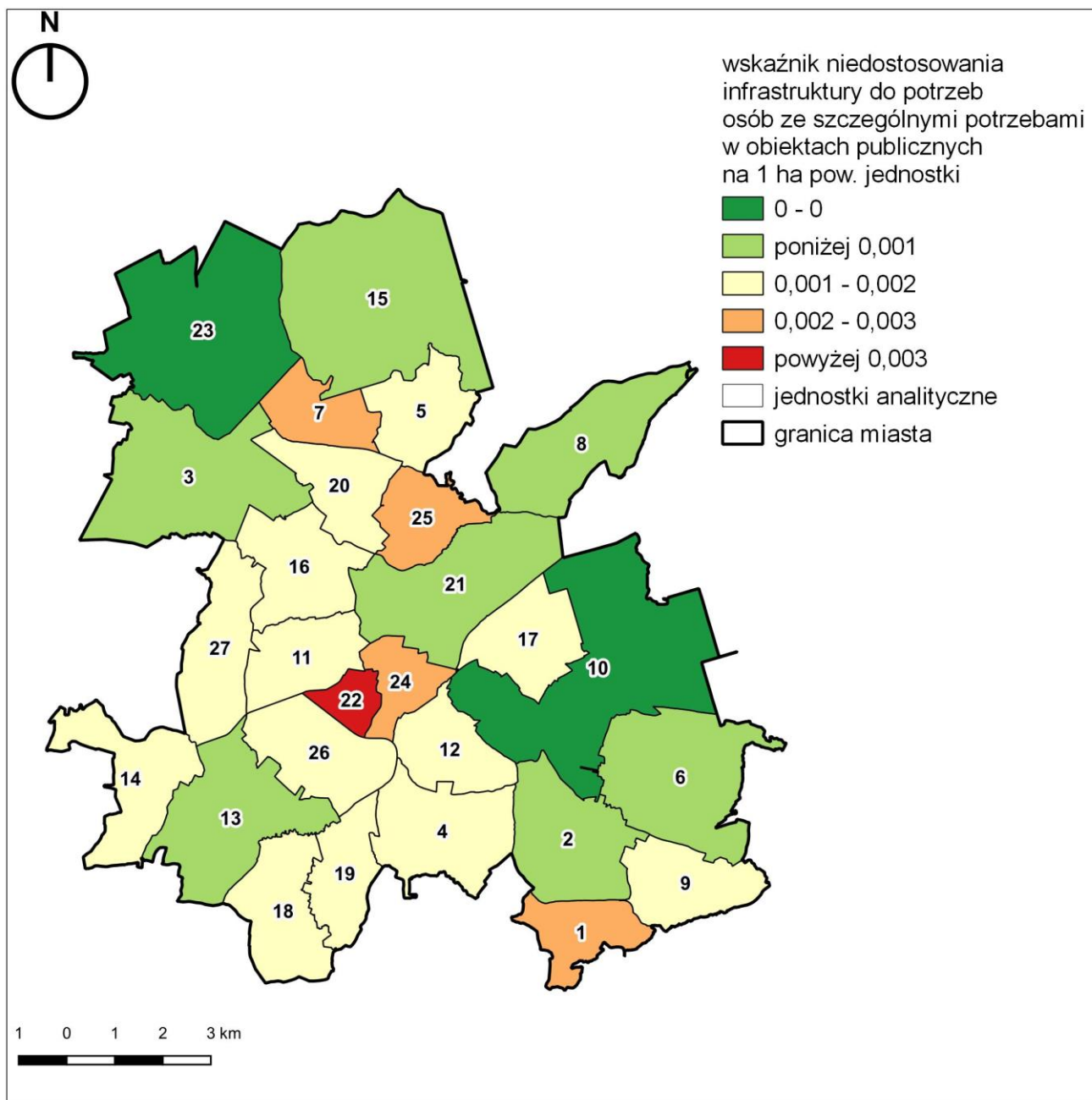

Tabela 2.20. Wartości zjawisk w sferze technicznej. Źródło danych: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku, Miejski Konserwator Zabytków, Urząd Miasta Rybnika.

SFERA TECHNICZNA					
LP	Jednostka analityczna	Wskaźnik złego stanu technicznego zabytków na 1 ha pow. jedn.	Wskaźnik złego stanu technicznego budynków publicznych na 1 ha pow. jedn.	Wskaźnik złego stanu technicznego budynków gminnych na 1 ha pow. jedn.	Wskaźnik niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach publicznych na 1 ha pow. jedn.
1	Boguszowice Osiedle	0,020	0,000	0,023	0,002
2	Boguszowice Stare	0,005	0,000	0,000	0,001
3	Chwałęcice	0,000	0,000	0,001	0,001
4	Chwałowice	0,000	0,005	0,002	0,001
5	Golejów	0,000	0,000	0,000	0,002
6	Gotartowice	0,000	0,000	0,000	0,001
7	Grabownia	0,000	0,000	0,000	0,002
8	Kamień	0,003	0,000	0,000	0,001
9	Kłokocin	0,000	0,000	0,000	0,002
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	0,001	0,000	0,001	0,000
11	Maroko-Nowiny	0,000	0,000	0,006	0,002
12	Meksyk	0,000	0,000	0,003	0,001
13	Niedobczyce	0,031	0,000	0,041	0,001
14	Niewiadom	0,000	0,000	0,000	0,002
15	Ochojec	0,000	0,000	0,000	0,001
16	Orzepowice	0,000	0,000	0,000	0,002
17	Paruszowiec-Piaski	0,190	0,005	0,146	0,002
18	Popielów	0,002	0,000	0,009	0,002
19	Radziejów	0,000	0,000	0,006	0,001
20	Rybnicka Kuźnia	0,000	0,000	0,000	0,002
21	Rybnik-Północ	0,016	0,005	0,016	0,001
22	Smolna	0,048	0,000	0,000	0,006
23	Stodoły	0,000	0,000	0,001	0,000
24	Śródmieście	0,245	0,000	0,100	0,003
25	Wielopole	0,000	0,000	0,003	0,003
26	Zamysłów	0,000	0,000	0,000	0,002
27	Zebrzydowice	0,013	0,000	0,000	0,002

Syntetyczny wskaźnik techniczny obrazujący powyższe cztery zjawiska osiąga zdecydowanie najwyższą wartość w jednostce Paruszowiec-Piaski (2,48), drugi najwyższy wynik odnotowano w Śródmieściu (1,80). W górnym kwartylu znalazły się również: Smolna, Chwałowice, Rybnik-Północ, Boguszowice Osiedle i Wielopole.

Mapa 2.42. obrazuje rozkład wartości wskaźnika technicznego w mieście Rybnik. Wartości syntetycznego wskaźnika technicznego oraz standaryzowane wartości wskaźników częściowych dla poszczególnych jednostek zawiera tabela 2.21.

Mapa 2.42. – syntetyczny wskaźnik techniczny. Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku, Miejski Konserwator Zabytków, Urząd Miasta Rybnika.

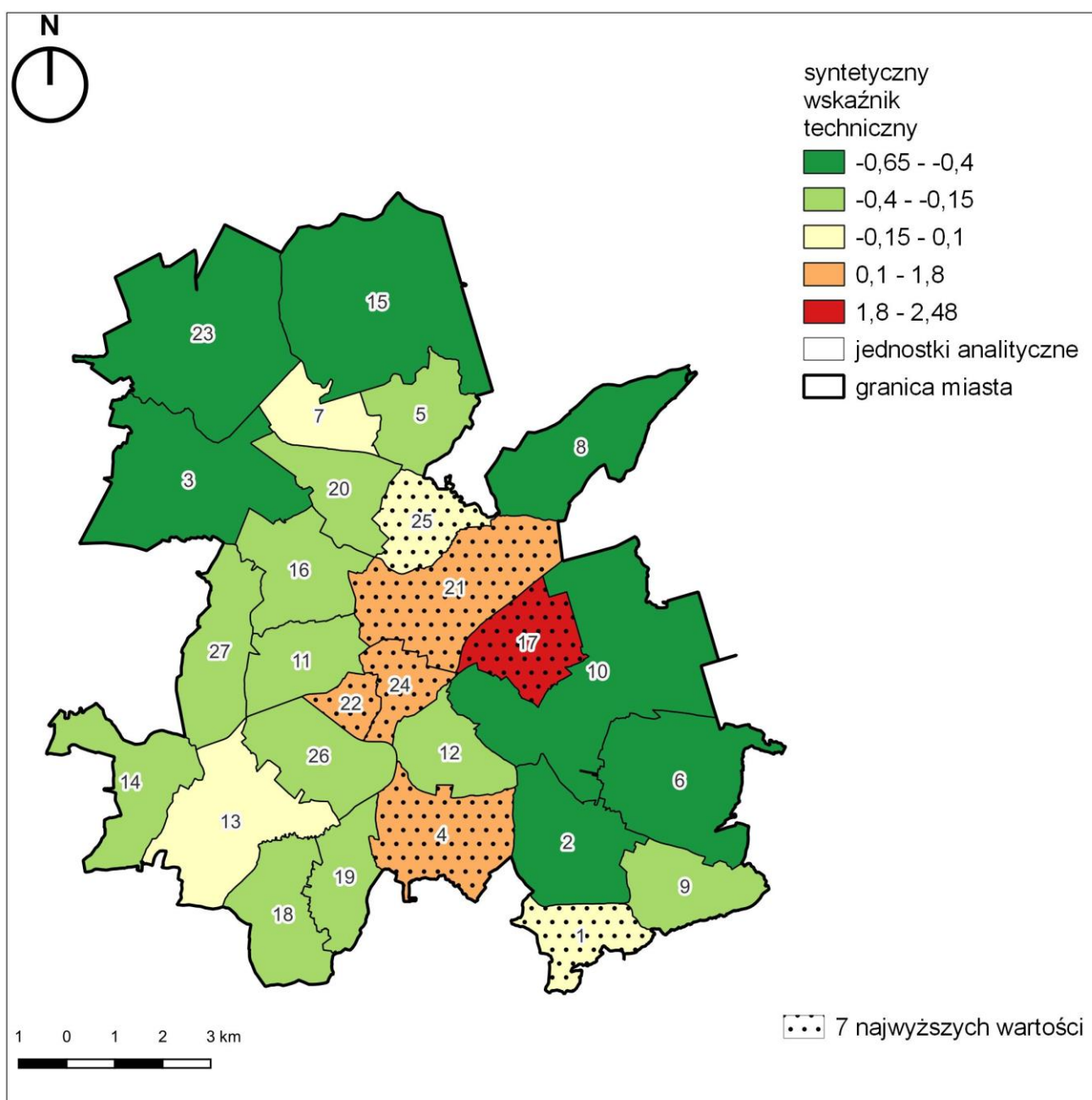

Tabela 2.21. Syntetyczny wskaźnik techniczny. Źródło danych: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku, Miejski Konserwator Zabytków, Urząd Miasta Rybnika.

SFERA TECHNICZNA						
LP	Jednostka analityczna	Wart. stand. wskaźnika złego stanu technicznego zabytków na 1 ha pow. jedn.	Wart. stand. wskaźnika złego stanu technicznego budynków publicznych na 1 ha pow. jedn.	Wart. stand. wskaźnika złego stanu technicznego budynków gminnych na 1 ha pow. jedn.	Wart. stand. wskaźnika niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach publicznych na 1 ha pow. jedn.	SYNTETYCZNY WSKAŹNIK TECHNICZNY
1	Boguszowice Osiedle	-0,02	-0,35	0,31	0,48	0,10
2	Boguszowice Stare	-0,28	-0,35	-0,40	-0,59	-0,41
3	Chwałęcice	-0,37	-0,35	-0,37	-0,60	-0,42
4	Chwałowice	-0,37	2,95	-0,35	-0,29	0,48
5	Golejów	-0,37	-0,35	-0,40	0,24	-0,22
6	Gotartowice	-0,37	-0,35	-0,40	-0,77	-0,48
7	Grabownia	-0,37	-0,35	-0,40	0,58	-0,14
8	Kamień	-0,32	-0,35	-0,40	-0,59	-0,42
9	Kłokocin	-0,37	-0,35	-0,40	0,28	-0,21
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	-0,35	-0,35	-0,38	-1,51	-0,65
11	Maroko-Nowiny	-0,37	-0,35	-0,23	0,03	-0,23
12	Meksyk	-0,37	-0,35	-0,31	-0,29	-0,33
13	Niedobczyce	0,17	-0,35	0,85	-0,62	0,01
14	Niewiadom	-0,37	-0,35	-0,40	0,12	-0,25
15	Ochojec	-0,37	-0,35	-0,40	-0,90	-0,51
16	Orzepowice	-0,37	-0,35	-0,40	0,34	-0,20
17	Paruszowiec-Piaski	2,95	2,73	4,04	0,20	2,48
18	Popielów	-0,33	-0,35	-0,13	0,14	-0,17
19	Radziejów	-0,37	-0,35	-0,21	-0,20	-0,29
20	Rybnicka Kuźnia	-0,37	-0,35	-0,40	0,02	-0,28
21	Rybnik-Północ	-0,10	2,80	0,07	-0,90	0,47
22	Smolna	0,46	-0,35	-0,40	3,87	0,90
23	Stodoły	-0,37	-0,35	-0,38	-1,51	-0,65
24	Śródmieście	3,92	-0,35	2,63	1,00	1,80
25	Wielopole	-0,37	-0,35	-0,30	1,27	0,06
26	Zamysłów	-0,37	-0,35	-0,40	0,16	-0,24
27	Zebrzydowice	-0,15	-0,35	-0,40	0,04	-0,22

3. Wskazanie obszaru zdegradowanego

Obszar zdegradowany na terenie miasta Rybnik wyznaczono na podstawie zapisów ustawy o rewitalizacji w jednostkach, dla których spełniono łącznie dwa warunki:

- 1) określono obszar koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz
- 2) określono występowanie co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Obszar koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (opisany w rozdziale 2) obejmuje 7 jednostek: Boguszowice Osiedle, Maroko Nowiny, Niedobczyce, Niewiadom, Paruszowiec-Piaski, Rybnik-Północ i Śródmieście. W sferach pozaspołecznych występowanie co najmniej jednego negatywnego zjawiska stwierdzono w 6 jednostkach: Boguszowice Osiedle, Niedobczyce, Niewiadom, Paruszowiec-Piaski, Rybnik-Północ i Śródmieście. Tym samym jednostki te kwalifikują się jako obszar zdegradowany.

Mapa 3.1 oraz tabela 3.1 przedstawiają zestawienie problemów ze wszystkich sfer.

Mapa 3.1. – zestawienie problemów w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.
Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.

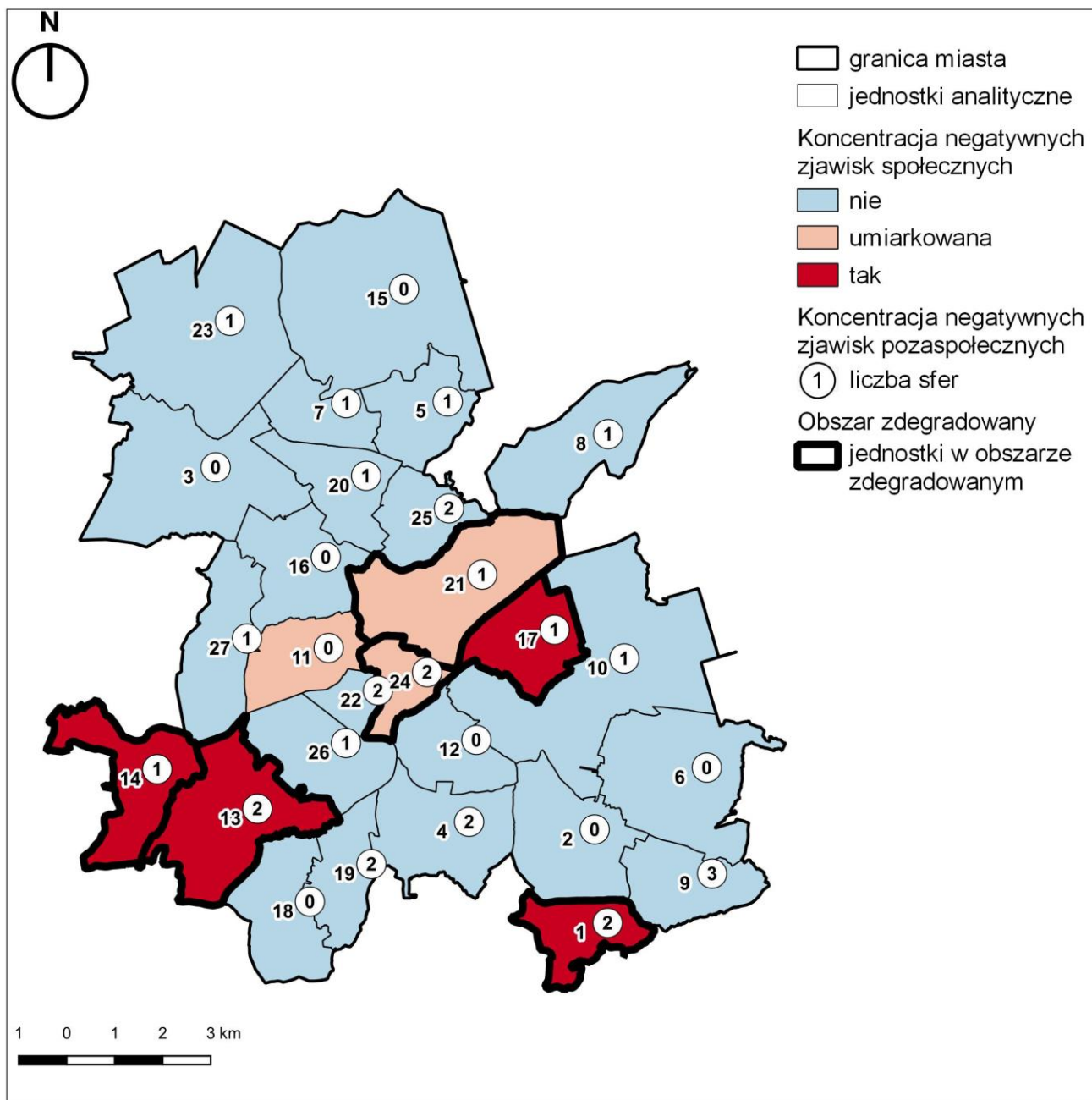

Tabela 3.1. Zestawienie negatywnych zjawisk w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. Wskazano jednostki o największym nasileniu zjawisk, przy czym numerami od 1 do 7 w kolumnach oznaczono jednostki o największym nasileniu zjawiska w kolejności intensywności negatywnego zjawiska. *Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.*

LP	Jednostka analityczna	Ile problemów w górnym kwartylu?	Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych	Kryzys w strefie gospodarczej	Kryzys w strefie technicznej	Kryzys w strefie środowiskowej	Kryzys w strefie funkcjonalno-przestrzennej	Liczba negatywnych zjawisk pozaspołecznych	Obszar zdegradowany
1	Boguszowice Osiedle	8	TAK	3	6			2	TAK
2	Boguszowice Stare	1	NIE					0	NIE
3	Chwałęcice	1	NIE					0	NIE
4	Chwałowice	1	NIE	5	4			2	NIE
5	Golejów	0	NIE	7				1	NIE
6	Gotartowice	1	NIE					0	NIE
7	Grabownia	1	NIE	6				1	NIE
8	Kamień	0	NIE				4	1	NIE
9	Kłokocin	3	NIE	2		3	7	3	NIE
10	Ligota-Ligocka Kuźnia	0	NIE				6	1	NIE
11	Maroko-Nowiny	4	TAK					0	NIE
12	Meksyk	1	NIE					0	NIE
13	Niedobczyce	5	TAK			7	1	2	TAK
14	Niewiadom	5	TAK				2	1	TAK
15	Ochojec	0	NIE					0	NIE
16	Orzepowice	1	NIE					0	NIE
17	Paruszowiec-Piaski	6	TAK		1			1	TAK
18	Popielów	2	NIE					0	NIE
19	Radziejów	2	NIE	4		6		2	NIE
20	Rybnicka Kuźnia	2	NIE			4		1	NIE
21	Rybnik-Północ	3	TAK		5			1	TAK
22	Smolna	1	NIE		3	2		2	NIE
23	Stodoły	3	NIE	1				1	NIE
24	Śródmieście	4	TAK		2	1		2	TAK
25	Wielopole	0	NIE		7	5		2	NIE
26	Zamysłów	0	NIE				5	1	NIE
27	Zebrzydowice	1	NIE				3	1	NIE

Obszar zdegradowany stanowią więc jednostki: Boguszowice Osiedle (1), Niedobczyce (13), Niewiadom (14), Paruszowiec-Piaski (17), Rybnik-Północ (21), Śródmieście (24). Łącznie obszar zdegradowany zajmuje powierzchnię 2867,89 ha, co stanowi 19,34% powierzchni gminy i zamieszkuje go 42794 osób, co stanowi 34,17% ludności gminy.

Mapa 3.2 przedstawia granice obszaru zdegradowanego. Tabela 3.2 przedstawia zestawienie powierzchni i liczby ludności jednostek wchodzących w skład obszaru zdegradowanego.

Mapa 3.2. – obszar zdegradowany. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.

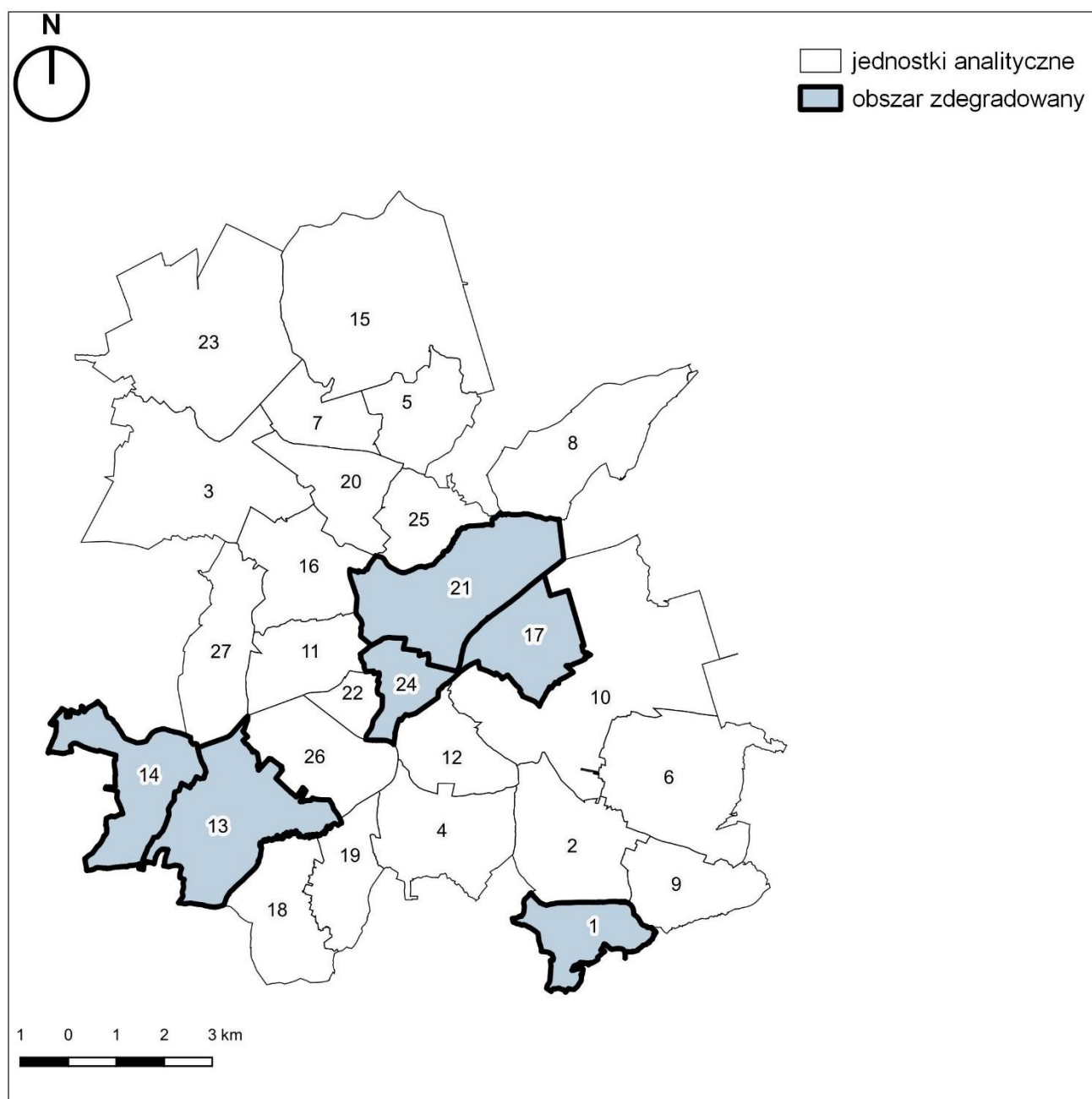

Tabela 3.2. Zestawienie powierzchni i liczby ludności obszaru zdegradowanego. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.

LP	Jednostka analityczna	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy	Liczba ludności	Udział liczby ludności w całkowitej liczbie ludności gminy
1	Boguszowice Osiedle	298,21	2,01%	9524	7,60%
13	Niedobczyce	706,35	4,76%	11243	8,98%
14	Niewiadom	487,28	3,29%	4481	3,58%
17	Paruszowiec-Piaski	390,50	2,63%	4142	3,31%
21	Rybnik-Północ	764,82	5,16%	6931	5,53%
24	Śródmieście	220,73	1,49%	6473	5,17%
Obszar zdegradowany		2867,89	19,34%	42794	34,17%

4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji wyznacza się jako obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, który spełnia następujące warunki:

- 1) charakteryzuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk opisanych w rozdziale 2,
- 2) na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację,
- 3) nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Ostatni z powyższych warunków rozstrzyga, że cały obszar zdegradowany nie może być wskazany jako obszar rewitalizacji. Także inne przesłanki wskazują, że obszar rewitalizacji powinien zostać zawężony w stosunku do obszaru zdegradowanego. Przykłady innych polskich miast wskazują, że zbyt rozległy obszar rewitalizacji oznacza rozproszenie (mniejszą intensywność) interwencji, a więc i mniejszą jej skuteczność. Duże jednostki analityczne (jak dzielnice w Rybniku) mogą cechować się także wewnętrznym zróżnicowaniem. W ich ramach mogą występować znaczące wahania wartości wskaźników (przy czym nie chodzi o „punktowe” anomalie, które występować będą zawsze), a więc dobrze byłoby je zidentyfikować przynajmniej w odniesieniu do tych kluczowych.

Stąd też, decydując się na potraktowanie rybnickich dzielnic jako jednostek analitycznych przy wyznaczeniu obszaru zdegradowanego, od razu założono potrzebę pewnego uszczegółowienia analizy na etapie wskazania obszaru rewitalizacji. Takie podejście nie jest wprost wymagane przez ustawę o rewitalizacji, która pozostawia rozstrzygnięcie w tym zakresie w sferze wyborów strategicznych. Wsparcie takiego wyboru dodatkową zobiektywizowaną analizą na pewno nie jest błędem, a raczej sprawi, że ostateczne rozstrzygnięcie wolne będzie od niepożądanego subiektywizmu.

Jednostki analityczne wskazane jako obszar zdegradowany podzielono na mniejsze podjednostki, uwzględniając typologię zabudowy oraz powiązania funkcjonalno-przestrzenne charakteryzujące dany podobszar. Każda jednostka została podzielona na od 2 do 4 podjednostek.

Mapa 4.1. prezentuje podział na podjednostki w poszczególnych jednostkach obszaru zdegradowanego. Tabela 4.1. przedstawia zestawienie powierzchni i liczby ludności w podjednostkach.

Mapa 4.1. – podział na podjednostki w poszczególnych jednostkach obszaru zdegradowanego. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.

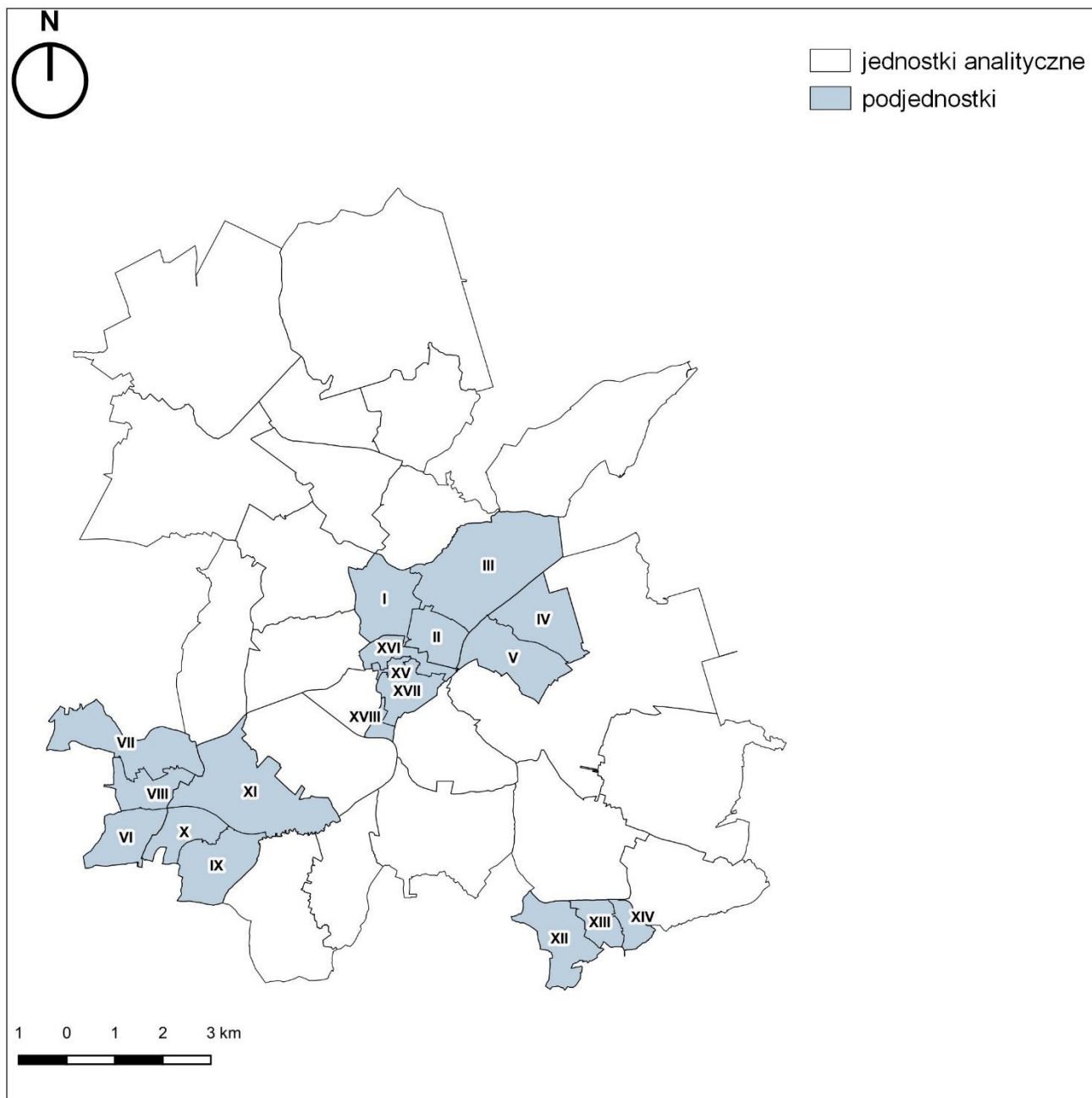

Tabela 4.1. Zestawienie powierzchni i liczby ludności w podjednostkach. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.

LP	Podjednostka	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy	Liczba ludności	Udział liczby ludności w całkowitej liczbie ludności gminy
I	Rybnik-Północ I	187,04	1,26	1772	1,41
II	Rybnik-Północ II	108,27	0,73	4227	3,38
III	Rybnik-Północ III	469,50	3,17	932	0,74
IV	Paruszowiec-Piaski IV	302,08	2,04	2275	1,82
V	Paruszowiec-Piaski V	88,43	0,60	1867	1,49
VI	Niewiadom VI	133,86	0,90	1955	1,56
VII	Niewiadom VII	105,69	0,71	1394	1,11
VIII	Niewiadom VIII	247,73	1,67	1132	0,90
IX	Niedobczyce IX	189,72	1,28	5273	4,21
X	Niedobczyce X	112,37	0,76	957	0,76
XI	Niedobczyce XI	404,26	2,73	5013	4,00
XII	Boguszowice Osiedle XII	175,86	1,19	438	0,35
XIII	Boguszowice Osiedle XIII	72,58	0,49	8805	7,03
XIV	Boguszowice Osiedle XIV	49,77	0,34	281	0,22
XV	Śródmieście XV	16,32	0,11	724	0,58
XVI	Śródmieście XVI	75,00	0,51	2250	1,80
XVII	Śródmieście XVII	103,76	0,70	3122	2,49
XVIII	Śródmieście XVIII	25,66	0,17	377	0,30
SUMA		2867,89	19,34%	42794	34,17%

W odniesieniu do zdefiniowanych podjednostek na obszarze zdegradowanym przeprowadzono ponownie analizę wybranych negatywnych zjawisk społecznych. Uwzględniając kwestię dostępu do danych, postanowiono skupić się na 3 wskaźnikach częściowych. Pochodzą one z jednej instytucji (Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku) i odnoszą się do istotnych zagadnień z punktu widzenia istoty procesu rewitalizacji. Przynajmniej część z tych wskaźników wykazuje zwykle wysoką korelację z innymi zjawiskami, które wspólnie składają się na występowanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Te wybrane do analizy wskaźniki to:

- 1) liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców,
- 2) liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa na 100 mieszkańców,
- 3) liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców.

Następnie wartości wskaźników poddano standaryzacji zgodnie z metodologią opisaną w części dotyczącej ubóstwa (str.13).

Do analizy podjednostek w celu wskazania obszaru rewitalizacji użyto nieco innej metody niż w przypadku analizy wskaźników społecznych i pozaspołecznych na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Punktem wyjścia jest fakt, że analiza dotyczy jednostek, w których występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. Celem analizy ma być zidentyfikowanie podjednostek ze szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. Po wykonaniu standaryzacji poszczególnych wskaźników dla podjednostek wybrano te podjednostki, w których wartość danego wskaźnika jest powyżej średniej dla wszystkich podjednostek. Przyjęto, że jeśli w podjednostce dla analizowanych wskaźników mamy do czynienia z przynajmniej jednym przypadkiem przekroczenia średniej (a więc ponadprzeciętną intensywnością negatywnego zjawiska), to w tej podjednostce ma miejsce szczególna koncentracja negatywnych zjawisk społecznych.

Wartości poszczególnych wskaźników przedstawia tabela 4.2. Standaryzowane wartości wskaźników oraz sumę przypadków ponadprzeciętnej intensywności negatywnych zjawisk społecznych dla podjednostek zawiera tabela 4.3.

Mapa 4.2. przedstawia sumę przypadków ponadprzeciętnej intensywności negatywnych zjawisk społecznych.

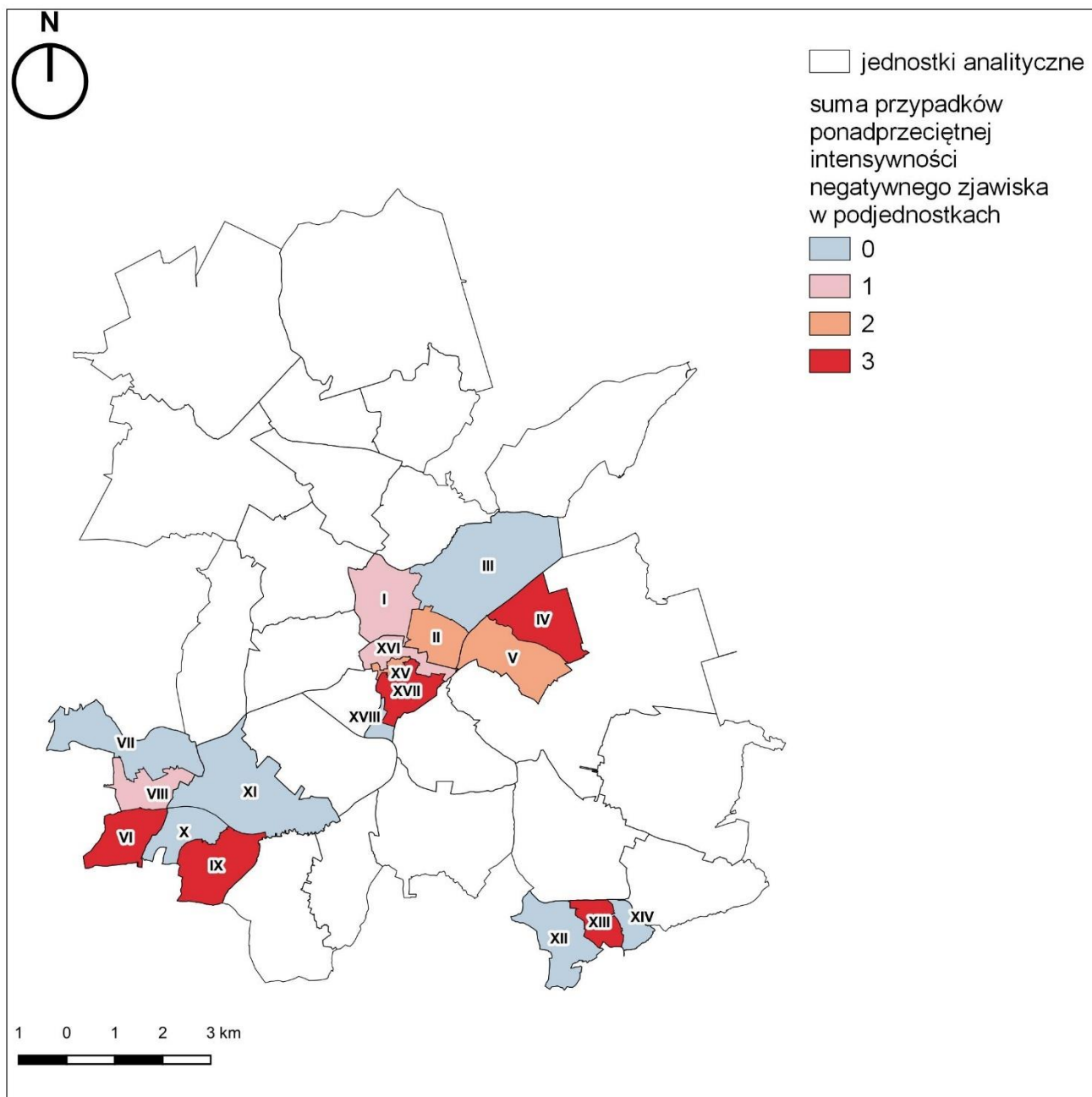
Tabela 4.2. Zestawienie wartości wskaźników społecznych. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

LP	Podjednostka	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców podjednostki	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa na 100 mieszkańców podjednostki	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców podjednostki
I	Rybnik-Północ I	2,765	1,129	1,580
II	Rybnik-Północ II	3,146	2,129	1,396
III	Rybnik-Północ III	0,966	0,322	0,858
IV	Paruszowiec-Piaski IV	9,670	4,527	3,780
V	Paruszowiec-Piaski V	3,160	2,089	2,035
VI	Niewiadom VI	4,962	2,046	1,279
VII	Niewiadom VII	2,439	1,076	1,004
VIII	Niewiadom VIII	2,032	1,502	0,177
IX	Niedobczyce IX	5,386	3,300	2,408
X	Niedobczyce X	1,463	0,522	0,418
XI	Niedobczyce XI	2,134	1,376	0,758
XII	Boguszowice Osiedle XII	0,228	0,000	0,228
XIII	Boguszowice Osiedle XIII	5,247	1,670	2,340
XIV	Boguszowice Osiedle XIV	0,000	0,000	0,000
XV	Śródmieście XV	4,834	2,624	0,829
XVI	Śródmieście XVI	3,067	0,533	1,111
XVII	Śródmieście XVII	6,182	1,858	2,562
XVIII	Śródmieście XVIII	0,265	0,000	0,000

Tabela 4.3. Zestawienie wartości standaryzowanych wskaźników społecznych oraz suma przypadków ponadprzeciętnej intensywności negatywnych zjawisk społecznych dla podjednostek. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

LP	Podjednostka	Wartość standaryzowana liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców podobszaru	Wartość standaryzowana liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa na 100 mieszkańców podobszaru	Wartość standaryzowana liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców podobszaru	SUMA PRZYPADKÓW PONADPRZECIĘTNEJ INTENSYWNOŚCI NEGATYWNEGO ZJAWISKA
I	Rybnik-Północ I	-0,19	-0,30	0,31	1
II	Rybnik-Północ II	-0,03	0,55	0,13	2
III	Rybnik-Północ III	-0,94	-0,98	-0,41	0
IV	Paruszowiec-Piaski IV	2,68	2,57	2,51	3
V	Paruszowiec-Piaski V	-0,02	0,51	0,77	2
VI	Niewiadom VI	0,72	0,48	0,01	3
VII	Niewiadom VII	-0,32	-0,34	-0,26	0
VIII	Niewiadom VIII	-0,49	0,02	-1,09	1
IX	Niedobczyce IX	0,90	1,53	1,14	3
X	Niedobczyce X	-0,73	-0,81	-0,85	0
XI	Niedobczyce XI	-0,45	-0,09	-0,51	0
XII	Boguszowice Osiedle XII	-1,24	-1,25	-1,03	0
XIII	Boguszowice Osiedle XIII	0,84	0,16	1,07	3
XIV	Boguszowice Osiedle XIV	-1,34	-1,25	-1,26	0
XV	Śródmieście XV	0,67	0,96	-0,44	2
XVI	Śródmieście XVI	-0,06	-0,80	-0,15	1
XVII	Śródmieście XVII	1,23	0,32	1,30	3
XVIII	Śródmieście XVIII	-1,23	-1,25	-1,26	0

Mapa 4.2. - suma przypadków ponadprzeciętnej intensywności negatywnych zjawisk społecznych. *Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.*

Po przeanalizowaniu danych, ponadprzeciętną intensywność negatywnego zjawiska w sferze społecznej odnotowano w 11 podjednostkach. Tym samym te podjednostki zostały zaklasyfikowane do obszaru rewitalizacji miasta Rybnik, który obejmuje:

- 1) Rybnik-Północ I
- 2) Rybnik-Północ II
- 3) Paruszowiec-Piaski IV
- 4) Paruszowiec-Piaski V
- 5) Niewiadom VI
- 6) Niewiadom VIII
- 7) Niedobczyce IX
- 8) Boguszowice Osiedle XIII
- 9) Śródmieście XV
- 10) Śródmieście XVI
- 11) Śródmieście XVII

Łącznie obszar rewitalizacji obejmuje powierzchnię 1524,79 ha, co stanowi 10,29% powierzchni gminy i zamieszkuje go 33402 osób, co stanowi 26,67% ludności gminy. Wartości te nie przekraczają ustawowych limitów 20% powierzchni gminy ani 30% ludności gminy.

Mapa 4.3. przedstawia granice obszaru rewitalizacji. Tabela 4.4. przedstawia zestawienie powierzchni i liczby ludności jednostek wchodzących w skład obszaru rewitalizacji.

Tabela 4.4. Zestawienie powierzchni i liczby ludności obszaru rewitalizacji. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.

LP	Podjednostka	Powierzchnia [ha]	Udział w pow. Gminy	Liczba ludności	Udział liczby ludności w całkowitej liczbie ludności gminy
I	Rybnik-Północ I	187,04	1,26	1772	1,41
II	Rybnik-Północ II	108,27	0,73	4227	3,38
IV	Paruszowiec-Piaski IV	302,08	2,04	2275	1,82
V	Paruszowiec-Piaski V	88,43	0,60	1867	1,49
VI	Niewiadom VI	133,86	0,90	1955	1,56
VIII	Niewiadom VIII	247,73	1,67	1132	0,90
IX	Niedobczyce IX	189,72	1,28	5273	4,21
XIII	Boguszowice Osiedle XIII	72,58	0,49	8805	7,03
XV	Śródmieście XV	16,32	0,11	724	0,58
XVI	Śródmieście XVI	75,00	0,51	2250	1,80
XVII	Śródmieście XVII	103,76	0,70	3122	2,49
SUMA		1524,79	10,29%	33402	26,67%

Mapa 4.3. – obszar rewitalizacji. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.

Spis tabel

Tabela 1.1. Jednostki analityczne – zestawienie. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.	9
Tabela 2.1. Zestawienie danych dotyczących ubóstwa. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.	16
Tabela 2.2. Syntetyczny wskaźnik ubóstwa. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.	18
Tabela 2.3. Syntetyczny wskaźnik bezrobocia. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.	23
Tabela 2.4. Zestawienie danych dotyczących zagrożenia bezpieczeństwa. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Rybniku i Straż Miejska w Rybniku.	27
Tabela 2.5. Syntetyczny wskaźnik zagrożenia bezpieczeństwa. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Rybniku i Straż Miejska w Rybniku.	29
Tabela 2.6. Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.	33
Tabela 2.7. Dane dotyczące problemów rodzin. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku. ..	37
Tabela 2.8. Zestawienie danych dotyczących poziomu edukacji w mieście Rybnik. Źródło danych: Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku.	45
Tabela 2.9. Syntetyczny wskaźnik poziomu edukacji w mieście Rybnik. Źródło danych: Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku.	47
Tabela 2.10. Zestawienie danych dotyczących uczestnictwa w życiu publicznym. Źródło danych: PKW, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika.	51
Tabela 2.11. Syntetyczny wskaźnik uczestnictwa w życiu publicznym. Źródło danych: PKW, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika.	53
Tabela 2.12. Dane dotyczące uczestnictwa w życiu kulturalnym. Źródło danych: Referat Kultury w Wydziale Edukacji i Kultury Urzędu Miasta Rybnika.	57
Tabela 2.13. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. Opracowanie własne na potrzeby Urzędu Miasta Rybnika.	60
Tabela 2.14. Wartości wskaźników w zakresie aktywności gospodarczej. Źródło danych: CEIDG, Urząd Miasta Rybnika, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku.	66
Tabela 2.15. Syntetyczny wskaźnik aktywności gospodarczej. Źródło danych: CEIDG, Urząd Miasta Rybnika, Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku.	68
Tabela 2.16. Wartości wskaźników w sferze środowiskowej. Źródło danych: POLSA, Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków.	76
Tabela 2.17. Syntetyczny wskaźnik środowiskowy. Źródło danych: POLSA, Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków.	78
Tabela 2.18. Wartości zjawisk w sferze funkcjonalno-przestrzennej. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.	86
Tabela 2.19. Syntetyczny wskaźnik funkcjonalno-przestrzenny. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.	88
Tabela 2.20. Wartości zjawisk w sferze technicznej. Źródło danych: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku, Miejski Konserwator Zabytków, Urząd Miasta Rybnika.	98
Tabela 2.21. Syntetyczny wskaźnik techniczny. Źródło danych: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku, Miejski Konserwator Zabytków, Urząd Miasta Rybnika.	100
Tabela 3.1. Zestawienie negatywnych zjawisk w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. Wskazano jednostki o największym nasileniu zjawisk, przy czym numerami od 1 do 7 w kolumnach oznaczono jednostki o największym nasileniu zjawiska w kolejności intensywności negatywnego zjawiska. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.	103
Tabela 3.2. Zestawienie powierzchni i liczby ludności obszaru zdegradowanego. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.	105
Tabela 4.1. Zestawienie powierzchni i liczby ludności w podjednostkach. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.	108
Tabela 4.2. Zestawienie wartości wskaźników społecznych. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.	110
Tabela 4.3. Zestawienie wartości standaryzowanych wskaźników społecznych oraz suma przypadków ponadprzeciętnej intensywności negatywnych zjawisk społecznych dla podjednostek. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.	111
Tabela 4.4. Zestawienie powierzchni i liczby ludności obszaru rewitalizacji. Źródło danych: Urząd Miasta Rybnika.	114

Spis map

Mapa 1.1. – podział na jednostki analityczne. Źródło: <i>Urząd Miasta Rybnika</i> .	8
Mapa 2.1. – liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców. Źródło: <i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku</i> .	14
Mapa 2.2. – liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych na 100 mieszkańców. Źródło: <i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku</i> .	15
Mapa 2.3. – syntetyczny wskaźnik ubóstwa. Źródło: <i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku</i> .	17
Mapa 2.4. – liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: <i>Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku</i> .	20
Mapa 2.5. – procent długotrwale bezrobotnych. Źródło: <i>Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku</i> .	21
Mapa 2.6. – syntetyczny wskaźnik bezrobocia. Źródło: <i>Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku</i> .	22
Mapa 2.7. – liczba wykroczeń, nieobejmującej danych dotyczących nieprawidłowego postępu pojazdów, na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: <i>Straż Miejska w Rybniku</i> .	25
Mapa 2.8. – liczba przestępstw na 100 mieszkańców danej jednostki, na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: <i>Komenda Miejska Policji w Rybniku</i> .	26
Mapa 2.9. – syntetyczny wskaźnik zagrożenia bezpieczeństwa. Źródło: <i>Straż Miejska i Komenda Miejska Policji w Rybniku</i> .	28
Mapa 2.10. – liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: <i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku</i> .	31
Mapa 2.11. – wartości standaryzowane liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: <i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku</i> .	32
Mapa 2.12. – zjawisko problemów rodzin na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: <i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku</i> .	35
Mapa 2.13. – wartości standaryzowane zjawiska problemów rodzin na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: <i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku</i> .	36
Mapa 2.14. – wskaźnik średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego. Źródło: <i>Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku</i> .	40
Mapa 2.15. – wskaźnik średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z matematyki. Źródło: <i>Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku</i> .	41
Mapa 2.16. – wskaźnik średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego. Źródło: <i>Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku</i> .	42
Mapa 2.17. – wskaźnik liczby braku promocji na 100 uczniów. Źródło: <i>Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku</i> .	44
Mapa 2.18. – syntetyczny wskaźnik poziomu edukacji. Źródło: <i>Placówki edukacyjne znajdujące się w Rybniku</i> .	46
Mapa 2.19. – liczba złożonych kart do głosowania w Budżecie Obywatelskim na 100 mieszkańców. Źródło: <i>Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika</i> .	49
Mapa 2.20. – liczba osób, które oddały głos w wyborach samorządowych w 2018 r. na 100 mieszkańców danej jednostki. Źródło: <i>PKW</i> .	50
Mapa 2.21. – Syntetyczny wskaźnik uczestnictwa w życiu publicznym. Źródło: <i>PKW, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika</i> .	52
Mapa 2.22. – liczba wypożyczeń książek z bibliotek na 100 mieszkańców jednostki. Źródło: <i>Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Rybniku</i> .	55
Mapa 2.23. – wartości standaryzowane zjawiska uczestnictwa w życiu kulturalnym na 100 mieszkańców jednostki. Źródło: <i>Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Rybniku</i> .	56
Mapa 2.24. – koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. <i>Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika</i> .	59
Mapa 2.26. – wskaźnik podmiotów o specjalistycznym PKD figurujących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców. Źródło: <i>Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej</i> .	64
Mapa 2.27. – wskaźnik udziału pustostanów w ogólnej liczbie lokali użytkowych na 100 mieszkańców. Źródło: <i>Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku</i> .	65
Mapa 2.28. – syntetyczny wskaźnik aktywności gospodarczej. Źródło: <i>CEIDG, Urząd Miasta Rybnika, Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku</i> .	67
Mapa 2.29. – wskaźnik powierzchni terenów utwardzonych na 1 ha danej jednostki. Źródło: <i>POLSA</i> .	71
Mapa 2.30. – wskaźnik powierzchni kompleksów zieleni wysokiej na 1 ha danej jednostki. Źródło: <i>POLSA</i> .	73
Mapa 2.31. – procentowy udział kotłowni na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła. Źródło: <i>Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków</i> .	75

Mapa 2.32. – syntetyczny wskaźnik środowiskowy. Źródło: POLSA, Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków.	77
Mapa 2.33. – dostępność do obiektów kultury, przedszkoli i parków miejskich w mieście Rybnik. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.	80
Mapa 2.34. – liczba osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.	82
Mapa 2.35. – liczba osób bez bezpośredniego dostępu do przedszkoli. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.	84
Mapa 2.36. – liczba osób bez bezpośredniego dostępu do parków miejskich. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.	85
Mapa 2.37. – syntetyczny wskaźnik funkcjonalno-przestrzenny. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.	87
Mapa 2.38. – wskaźnik średniego i złego stanu technicznego zabytków na 1 ha powierzchni jednostki. Źródło: Miejski Konserwator Zabytków w Rybniku.	91
Mapa 2.39. – wskaźnik złego stanu technicznego budynków publicznych na 1 ha powierzchni jednostki. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.	93
Mapa 2.40. – wskaźnik złego, nieodpowiedniego i średniego stanu technicznego budynków gminnych na 1 ha powierzchni jednostki. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.	95
Mapa 2.41. – wskaźnik niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach publicznych na 1 ha powierzchni jednostki. Źródło: Urząd Miasta Rybnika.	97
Mapa 2.42. – syntetyczny wskaźnik techniczny. Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku, Miejski Konserwator Zabytków, Urząd Miasta Rybnika.	99
Mapa 3.1. – zestawienie problemów w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.	102
Mapa 3.2. – obszar zdegradowany. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.	104
Mapa 4.1. – podział na podjednostki w poszczególnych jednostkach obszaru zdegradowanego. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.	107
Mapa 4.2. - suma przypadków ponadprzeciętnej intensywności negatywnych zjawisk społecznych. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.	112
Mapa 4.3. – obszar rewitalizacji. Opracowanie własne na zlecenie Urzędu Miasta Rybnika.	115

Załącznik – Wskaźniki wykorzystane w analizie

Społeczne

Ubóstwo

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 100 mieszkańców ZASIŁKI POMOCY SPOŁECZNEJ	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej (OPS, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 destymulanta
liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych na 100 mieszkańców DODATKI MIESZKANIOWE	Liczba korzystających z dodatków mieszkaniowych (OPS, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 destymulanta

Bezrobocie

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców danej jednostki BEZROBOCIE KOBIET	Liczba bezrobotnych kobiet (PUP, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 destymulanta
procent długotrwale bezrobotnych mieszkańców w danej jednostce DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	Liczba długotrwale bezrobotnych (PUP, 2021)/liczba bezrobotnych ogółem (PUP, 2021)*100 destymulanta

Zagrożenie bezpieczeństwa

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
liczba wykroczeń, nieobejmujących danych	Liczba wykroczeń (SM, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 destymulanta

dotyczących nieprawidłowego postępu pojazdów, na 100 mieszkańców danej jednostki WYKROCZENIA	
liczba przestępstw na 100 mieszkańców danej jednostki PRZESTĘPSTWA	Liczba przestępstw (KMP, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 destymulanta

Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami (OPS, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 destymulanta

Problemy rodzin

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
suma wskaźników obrazujących problemy rodzin na 100 mieszkańców PROBLEMY RODZIN	Suma wskaźników obrazujących problemy rodzin (OPS, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 destymulanta suma wskaźników obejmuje – liczba pobieranych zasiłków z tytułu bezradności opiekuńczo-wychowawczej + liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskiej Karty" + liczba dzieci w pieczy zastępczej

Edukacja

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty (w procentach) w jednostce z języka polskiego EZGAMIN Z JĘZYKA POLSKIEGO	suma wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w procentach (placówki edukacyjne w Rybniku, 2021/2022)/liczba egzaminowanych uczniów (2021/2022) stymulanta
średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty (w procentach) w jednostce z matematyki EGZAMIN Z MATEMATYKI	suma wyników egzaminu ósmoklasisty z matematyki w procentach (placówki edukacyjne w Rybniku, 2021/2022)/liczba egzaminowanych uczniów (2021/2022) stymulanta
średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty (w procentach) w jednostce z języka angielskiego EGZAMIN Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO	suma wyników egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w procentach (placówki edukacyjne w Rybniku, 2021/2022)/liczba egzaminowanych uczniów (2021/2022) stymulanta
liczba braku promocji na 100 uczniów BRAK PROMOCJI	Liczba braku promocji do następnej klasy (placówki edukacyjne w Rybniku, 2021/2022)/liczba uczniów w szkole (2021/2022)*100 destymulanta

Uczestnictwo w życiu publicznym

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
liczba złożonych kart do głosowania w Budżecie Obywatelskim w 2021 r. na 100 mieszkańców ZAANGAŻOWANIE OBYWATELSKIE	Liczba złożonych kart do głosowania w Budżecie Obywatelskim (WPS, 2021)/liczba ludności wg ulic(2021)*100 stymulanta
liczba osób głosujących wybory samorządowe	Liczba osób głosujących wybory samorządowe 2018 r. (PKW, 2018)/liczba ludności wg ulic(2021)*100 stymulanta

w 2018 r. na 100 miesz- kańców FREKWENCJA WYBOR- CZA	
---	--

Uczestnictwo w życiu kulturalnym

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
liczba wypożyczeń książ- zek na 100 mieszkańców WYPOŻYCZENIA KSIĄ- ŻEK	Liczba wypożyczeń książek na 100 mieszkańców (PiMBP, 2021)/liczb ludno- ści wg ulic(2021)*100 stymulanta

Gospodarcze

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
liczba aktywnych podmio- tów figurujących w CE- IDG w 2021 r. na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych (CEIDG, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 stymulanta
liczba podmiotów o spe- cjalistycznym PKD figuru- jących w CEIDG w 2021 na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów w sekcji M (CEIDG, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 stymulanta
udział pustostanów w ogólnej liczbie lokali użyt- kowych na 100 miesz- kańców	Liczba pustostanów w ogólnej liczbie lokali użytkowych (ZGM, 2021)/liczba ludności wg ulic (2021)*100 destymulanta

Środowiskowe

nazwa wskaźnika NAZWA SKRÓCONA	sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)
	charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)
	ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia
powierzchnia terenów utwardzonych na 1 ha danej jednostki	Powierzchnia terenów utwardzonych [ha] (POLSA, 2020)/powierzchnia jed- nostki [ha] destymulanta

<i>powierzchnia kompleksów zieleni wysokiej na 1 ha danej jednostki</i>	Powierzchnia kompleksów leśnych [ha] (POLSA, 2020)/ powierzchnia jednostki [ha] stymulanta
<i>udział kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła</i>	Liczba kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła (CEEB, 2021)/liczba punktów adresowych w jednostce destymulanta

Funkcjonalno-przestrzenne

<i>nazwa wskaźnika</i> NAZWA SKRÓCONA	<i>sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)</i>
	<i>charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)</i>
	<i>ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia</i>
<i>liczba osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury</i>	Urząd Miasta Rybnika, 2021 destymulanta
<i>liczba osób bez bezpośredniego dostępu do przedszkoli</i>	Urząd Miasta Rybnika, 2021 destymulanta
<i>liczba osób bez bezpośredniego dostępu do parków miejskich</i>	Urząd Miasta Rybnika, 2021 destymulanta

Techniczne

<i>nazwa wskaźnika</i> NAZWA SKRÓCONA	<i>sposób obliczenia (źródła i rok pochodzenia danych)</i>
	<i>charakter wskaźnika (stymulanta/destymulanta)</i>
	<i>ewentualne wyjaśnienia/uwagi/zastrzeżenia</i>
<i>średni i zły stan techniczny zabytków na 1 ha powierzchni jednostki</i>	Zabytki w średnim i złym stanie technicznym po waloryzacji (MKZ, 2021)/powierzchnia jednostki [ha] destymulanta
<i>zły stan techniczny budynków publicznych na 1 ha powierzchni jednostki</i>	Budynki publiczne w złym stanie technicznym po waloryzacji (ZGM, 2021)/powierzchnia jednostki [ha] destymulanta
<i>zły, nieodpowiedni i średni stan techniczny budynków gminnych na 1 ha powierzchni jednostki</i>	Budynki gminne w złym, nieodpowiednim i średnim stanie technicznym po waloryzacji (ZGM, 2021)/powierzchnia jednostki [ha] destymulanta

<i>niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach publicznych na 1 ha powierzchni jednostki</i>	Niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach publicznych [%] (Urząd Miasta Rybnika, 2022)/powierzchnia jednostki [ha] destymulanta
--	--